

SZÉCHENYI 2020

ETHA OPERATÍV PROGRAM

CCI	2014HU14MFOP001
Cím	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
Verzió	4.1
Első év	2014
Utolsó év	2020
Támogathatóság kezdete	2014.01.01.
Támogathatóság vége	2023.12.31.
Bizottsági határozat száma	C (2015) 8978
Bizottsági határozat dátuma	2015.12.07.

Európai Unió
Európai Tengerügyi
és Halászati Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

A MAHOP-ban használt rövidítések.....	6
1. AZ OPERATÍV PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS A PARTNEREK BEVONÁSA.....	8
1.1 Az operatív program előkészítése és a partnerek bevonása.....	8
1.2 Az előzetes értékelés eredménye	16
1.2.1 Az előzetes értékelési eljárás leírása.....	16
1.2.2 Az ex-ante értékelők ajánlásainak áttekintése és azok kezelési módjának rövid ismertetése.....	17
2. SWOT ELEMZÉS, VALAMINT AZ IGÉNYEK FELMÉRÉSE	21
2.1 SWOT elemzés és az igények felmérése	21
2.2 A kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatók	33
3. A STRATÉGIA ISMERTETÉSE	37
3.1 Az operatív program stratégiájának ismertetése	37
3.2 Egyedi célkitűzések és eredménymutatók.....	54
3.3 Kapcsolódó intézkedések és teljesítménymutatók.....	61
3.4 A program komplementaritása más ESB-alapokkal.....	69
3.4.1 Az ETHA komplementaritása és koordinációja más ESB-alapokkal, valamint más, uniós és nemzeti finanszírozási eszközökkel.....	69
3.4.2. Az adminisztratív terhek csökkentését célzó, főbb tervezett intézkedések.....	76
3.5 A makroregionális vagy tengeri medencéket érintő stratégiákra vonatkozó információk (adott esetben).....	77
4. EGYEDI ETHA-INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK.....	79
4.1 A Natura 2000 területek speciális igényeinek, valamint annak ismertetése, hogy a program miként járul hozzá a közös halászati politikáról szóló rendelet 8. cikke szerinti halállomány-helyreállítási területek egybefüggő hálózatának létrehozásához.....	79
4.2 A kisüzemi part menti halászat fejlesztésére, versenyképességére és fenntarthatóságára vonatkozó cselekvési terv ismertetése.....	80
4.3 Az egyszerűsített költségvetési módszer ismertetése a CPR-rendelet 67. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontjával összhangban	80
4.4. A többletköltségek, illetve az elmaradt bevétel kiszámítására szolgáló módszer ismertetése az 508/2014 ETHA rendelet 96. cikkel összhangban.....	81
4.5 A 38. cikk (1) bekezdése, az 53., 54., 55. és 70. cikk alapján végrehajtott egyes tevékenységekre vonatkozóan meghatározott releváns kritériumok szerinti ellentételezés kiszámítására szolgáló módszer ismertetése	85

4.6 A halászati tevékenységnek a 33. cikk szerinti végleges beszüntetése tekintetében ennek a leírásnak tartalmaznia kell a halászati kapacitásnak a közös halászati politikáról szóló rendelet 22. cikke szerinti csökkentése érdekében elérendő célértékeket és megvalósítandó intézkedéseket. Ismertetni kell továbbá a 33. és 34. cikk szerint nyújtandó ellentételezés kiszámítási módszerét is	85
4.7 Kölcsönös kockázatkezelési alapok a kedvezőtlen időjárási jelenségek és környezeti balesetek kockázatának kezelésére	86
4.8. A technikai segítségnyújtás igénybevételének leírása	86
4.8.1. Technikai segítségnyújtás a tagállamok kezdeményezésére.....	86
4.8.2 Nemzeti hálózatok létrehozása.....	87
5. AZ INTEGRÁLT TERÜLETFEJLESZTÉSRE VONATKOZÓ EGYEDI INFORMÁCIÓK	88
5.1 A közösségvezérelt helyi fejlesztés végrehajtására vonatkozó információk	88
5.1.1. A közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégia ismertetése	88
5.1.2 A halászati területek kiválasztásához alkalmazott kritériumok felsorolása.....	88
5.1.3 A helyi fejlesztési stratégiákra vonatkozó kiválasztási kritériumok felsorolása.....	88
5.1.4 A helyi halászati akciócsoport, az irányító hatóság vagy a kijelölt szerv feladatköreinek leírása a stratégiához kapcsolódó valamennyi végrehajtási feladat tekintetében	88
5.1.5 A helyi halászati akciócsoportoknak juttatott előlegekre vonatkozó információk	88
5.2 Az integrált területi beruházásokra vonatkozó egyedi információk	89
6. AZ ELŐZETES FELTÉTELEK TELJESÜLÉSE	90
6.1 Az alkalmazandó előzetes feltételek meghatározása és teljesülésük értékelése	90
6.1.1 Alkalmazandó egyedi előzetes feltételek	90
6.1.3 Az alkalmazandó általános előzetes feltételek és teljesülésük értékelése.....	93
6.2 A meghozandó intézkedések, a felelős szervek és a végrehajtási ütemterv bemutatása	94
6.2.1 Az ETHA egyedi előzetes feltételeinek teljesítését célzó, tervezett intézkedések	94
6.2.2 Az általános előzetes feltételek teljesítését célzó, tervezett intézkedések	94
7. AZ EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET ISMERTETÉSE	98
7.1 táblázat: Eredményességmérési keret	98
7.2 táblázat: Az eredményességmérési keretben figyelembe veendő teljesítménymutatók kiválasztásának indokolása	99
8. PÉNZÜGYI TERV	103
8.1 Az ETHA-ból származó összes tervezett hozzájárulás évek szerint (EUR)	103

8.2 Az uniós prioritásokhoz tartozó ETHA-hozzájárulás és társfinanszírozási arány, technikai segítségnyújtás és más támogatások (EUR)	104
8.3 Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseire nyújtott ETHA-hozzájárulás	106
9. HORIZONTÁLIS ELVEK	107
9.1 A KSK-rendelet 5., 7. és 8. cikkében foglalt elvek figyelembevételét célzó intézkedések leírása	107
9.1.1 A nemek közötti egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának előmozdítása.....	107
9.1.2 Fenntartható fejlődés.....	108
9.2 Az éghajlat-változási célkitűzésekre fordítandó indikatív támogatási összeg megnevezése	112
10. ÉRTÉKELÉSI TERV	113
11. PROGRAM-VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK	117
11.1 A hatóságok és a közreműködő szervezetek megnevezése	117
11.2 A monitoring- és értékelési eljárások ismertetése	117
11.3 A Monitoring Bizottság általános összetétele.....	119
11.4 A 120. cikkkel összhangban végrehajtandó tájékoztatási és közzétételi intézkedések összefoglaló leírása	121
12. AZ ELLENŐRZÉSI, VIZSGÁLATI ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDSZER VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS SZERVEKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK.....	122
12.1 Az ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszert végrehajtó szervek.....	122
12.2 A halászati ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási célra rendelkezésre álló emberi és pénzügyi erőforrások rövid ismertetése	122
12.3 A rendelkezésre álló főbb eszközök, különösen a hajók, repülőgépek és helikopterek száma	123
12.4 A kiválasztott művelettípusok felsorolása.....	124
12.5 Kapcsolat az Európai Bizottság által meghatározott prioritásokkal	124
13. ADATGYŰJTÉS	126
13.1 A 2014–2020 közötti időszakra előirányzott adatgyűjtési tevékenységek általános ismertetése.....	126
13.1.1 Tevékenységek.....	126
13.1.2 Elszámolható költségkategóriák a teljes időszakra nézve.....	128
13.2 Az adattárolási módszerek, az adatkezelés és az adatfelhasználás ismertetése.....	129
13.3 Annak ismertetése, hogy az adatgyűjtés terén miként teljesíthető a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és adminisztratív irányítás	132

14. PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	134
14.1 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználásának ismertetése	134
14.2 A pénzügyi eszközök segítségével végrehajtani tervezett ETHA-intézkedések kiválasztása	134
14.3 A pénzügyi eszközök keretében felhasználni kívánt indikatív összegek	134

A MAHOP-ban használt rövidítések

AfO	Akvakultúra-fejlesztési Osztály
AKI	Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Agrárgazdasági Kutató Intézet
AM	Agrárminisztérium
AVPHÁT	Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság
CLLD	Közösségvezérelt Helyi Fejlesztés
CPR	Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EHVF	Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESB-alapok	Európai Strukturális és Befektetési Alapok
ESZA	Európai Szociális Alap
ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
EU	Európai Unió
FK	Fehér Könyv
FLAGs	Halászati helyi akciócsoportok
FM	Földművelésügyi Minisztérium
FTE	Teljes munkaidő egyenérték
GDP	Bruttó hazai termék
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
HAHOPIHO	Halgazdálkodási és Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztály
HAKI	Halászati és Öntözési Kutató Intézet
HALTERMOSZ	Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa
HASKOBI	Halászati Stratégia Koordináló Bizottság
HHgF	Horgászati és Halgazdálkodási Főosztály
HgF	Halgazdálkodási Főosztály
HKP	Halastavi Környezetgazdálkodási Program
HMCs	Halgazdálkodási Munkacsoport
HOP	Halászati Operatív Program
HOPE	Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz

IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
ITM	Innovációs és Technológiai Minisztérium
Kbt.	Közbeszerzési törvény
KEHOP	Környezet és Energiahatékonyság Operatív Program
K+F	Kutatás-fejlesztés
KFF	Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály
KFI	Kutatás, fejlesztés és innováció
KHP	Közös Halászati Politika
kkv	mikro-, kis- és középvállalkozások
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KSK	Közös Stratégiai Keret
MAHAL	Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége
MAHOP	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
MASZ	Magyar Akvakultúra Szövetség
ME	Miniszterelnökség
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MOHOSZ	Magyar Országos Horgász Szövetség
NAS	Nemzeti Akvakultúra Stratégia
NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
NFK	Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság
OIB	Operatív Irányító Bizottság
Parlament	Európai Parlament
REL	Rövid Ellátási Lánc
SFC	Az Európai Unió Alapkezelő Rendszere
SKV	Stratégiai Környezetvizsgálat
Tanács	Európai Unió Tanácsa
TS	Technikai Segítségnyújtás
VPHÁT	Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság
VM	Vidékfejlesztési Minisztérium
VP	Vidékfejlesztési Program

1. AZ OPERATÍV PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS A PARTNEREK BEVONÁSA

1.1 Az operatív program előkészítése és a partnerek bevonása

Helyzetértékelés

A stratégia és az operatív program kidolgozásának segítése céljából szélesebb tagsággal újrászervezték a főleg szakértőkből álló független testületet, a Halászati Stratégia Koordináló Bizottságot (HASKOBI), amelynek fontos szerepe volt az előző, 2007-2013 időszakra szóló Halászati Operatív Program (HOP) kidolgozásában. A HASKOBI segítségével a Halászati és Öntözési Kutató Intézet (HAKI) 2012-ben ágazati Helyzetértékelést készített, amelyet szakmai egyeztetést követően elfogadtak.

A HASKOBI tagjai halgazdálkodással foglalkozó egyetemek, kutatóintézetek, továbbá szakmai szervezetek küldöttei, illetve az Agrárminisztérium (AM) halgazdálkodással foglalkozó munkatársai és más szakértők (ideértve az ex-ante értékelőt is) voltak. Az AM már a programozási folyamat kezdetétől fórumot biztosított szakmai egyeztetésekre.

A kidolgozott Helyzetértékelés részei a következők voltak:

- A teljes halgazdálkodási ágazat leírása és a 2011-es adatok alapján történő értékelése.
- A 2007-2013-as időszakra készített Nemzeti Halászati Stratégiai Terv problémafa rendszerének aktualizált elemzése és a 2014-2020-as időszakra az új problémafa megalkotása.
- A teljes halgazdálkodási ágazat leírása alapján a részletes SWOT elemzések, és a halgazdálkodás általános összefoglaló SWOT elemzésének elkészítése.

A HASKOBI volt a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) és a Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv (NAS) kidolgozásának legfelső szakmai egyeztető szervezete, amely kifejezte a társadalmi szervezetek elsőkörös véleményezési potenciálját. Emellett az Operatív Irányító Bizottság (OIB) Halgazdálkodási Munkacsoportjának (HMCs) tanácsadó testületként is működött. A HASKOBI a Helyzetelemzés kidolgozásában való részvétel után ismét készenléti üzemmódba állt, a kormányzati szervezeti átalakulások után tagságának újraaktiválása még nem történt meg.

Fehér Könyv

A Helyzetelemzés alapján és a kormányzati stratégia irányításáról szóló 38/2012. (III.12.) Kormányrendelet szellemében, a nemzeti szintű stratégiák rendszerébe illeszkedve elkészült a „Fehér Könyv Magyarország Nemzeti Akvakultúra Stratégiájához” (FK) című tanulmány. Az összefoglaló dokumentum 2013-as kidolgozásával és egyeztetésével kezdődött a NAS megalkotása. A kidolgozás során figyelembe vették a fehér könyvekre vonatkozó kritériumokat. Az FK-ról 2013 decemberében társadalmi egyeztetést tartottak.

A MAHOP és a NAS

A Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) – 2014-től Földművelésügyi Minisztérium (FM), 2018-tól AM – létrehozta az OIB-ot, mint a minisztert a Vidékfejlesztési Program (VP) és a MAHOP megalkotásában, e programok társadalmi egyeztetésében és az Európai Bizottsággal való elfogadtatásában támogató grémiumot. A Helyzetelemzés volt e folyamat kiinduló dokumentuma, amely tartalmazta a SWOT elemzést és a problémaelemzést is. Az FK része volt a 2014-2020-as programozási időszak tervezésének és alapjául szolgált a NAS-nak. A MAHOP és a NAS a meghatározó uniós jogszabályok késedelve miatt gyakorlatilag párhuzamosan készültek.

Az OIB egyik tematikus munkacsoportja a HMCs volt, amely a MAHOP előkészítő munkájának lefolytatását és a beérkezett vélemények alapján történő véglegesítést végezte. Más tematikus munkacsoportokhoz hasonlóan, funkciója a programfejezetek alapját képező helyzetelemzések, helyzetértékelések és az ezekre épülő szakmai célrendszerek kialakítása, valamint a vonatkozó programfejezetek kidolgozása volt. A HMCs az adott szakterületen tevékenykedő kormányzati és tudományos szervezetekből, szakmai és társadalmi érdekképviselői szövetségekből, valamint szakértőkből létrehozott önálló munkaegységként szakmai segítséget nyújtott a programalkotási folyamathoz. A munkacsoport 18 tagból, valamint 2 állandó meghívottból állt, de lehetőség volt az adott témához kapcsolódóan – állandó vagy eseti jelleggel – szakértők meghívására is. A munkacsoportok tagjait az OIB elnöke nevezte ki és mentette fel, az OIB belső szabályzatában foglaltaknak megfelelően. A tagok a munkacsoport ülésein csak személyesen vehettek részt, arra más személyt maguk helyett nem delegálhattak. A HMCs elsődleges feladata a MAHOP kidolgozása volt. A HMCs, mint magas szintű igazgatási-szakmai programalkotó és egyeztető fórum működött, amelynek munkáját a HASKOBI mint független tanácsadó testület segítette.

A MAHOP első változata (MAHOP 1.0) 2013 márciusára készült el belső egyeztetésre és a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság (NFK) részére történő előterjesztésre. Az NFK – amelynek elnöke a miniszterelnök, és amely a 2014-2020 időszakban a fejlesztési vonatkozású kérdések legmagasabb szintű stratégiai koordináló testülete – dönt az operatív programok elfogadásáról vagy módosításáról. Azonban jóváhagyott 508/2014/EU (ETHA) rendelet hiányában nem volt lehetséges eldönteni, hogy a tervezet megfelel-e az uniós előírásoknak. Ennek ellenére 2013 júliusában, illetőleg 2013 novembere és decembere során megtartották a MAHOP 2.0 és 3.0 verziójának társadalmi egyeztetését a Program szakmai tartalmára vonatkozóan.

A 2014. évben lezajlott kormányzati szerkezetátalakítástól 2018-ig a 2014–2020 időszakra rendelkezésre álló uniós pénzügyi forrásokat a Miniszterelnökség (ME) kezelte. A halgazdálkodásra fordítható uniós forrásokat kezelő HOP és MAHOP Irányító Hatóságot az ME Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága (AVPHÁT) koordinálta. A változtatás célja az volt, hogy a források a többi uniós programmal összehangoltan, hatékonyabban és eredményesebben kerülhessenek felhasználásra. Ugyanakkor a halgazdálkodással kapcsolatos szakmai feladatokat továbbra is az FM Horgászati és Halgazdálkodási Főosztálya (HHgF) látta el – 2018-tól AM Halgazdálkodási Főosztály (HgF) –, amely a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó MAHOP előkészítése kapcsán szorosan együttműködött az Irányító Hatósággal. Ez a változás kihatással volt a további egyeztetési folyamatra.

Az által, hogy az irányító hatósági feladatok 2014-ben az ME-hez kerültek, az akkori FM illetékes szakfőosztályának szerepe megváltozott. A Halgazdálkodási és Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztály (HAHOPIHO) átalakult. A MAHOP elkészítéséért való elsődleges felelősség átkerült az ME-hez, az újonnan létrehozott Akvakultúra-fejlesztési Osztály (AfO) részvételét a MAHOP elkészítésében a földművelésügyi miniszter „A 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó uniós társfinanszírozású MAHOP programalkotási és végrehajtási folyamatában való közreműködésről, valamint az ahhoz kapcsolódó irányítási rendről” szóló 5/B/2015. (III. 9.) utasítása szabályozta. A MAHOP megalkotása és végrehajtása a NAS-sal összhangban és az adott időpontban hatályos ETHA rendelet alapján a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 13. §-a értelmében a Miniszterelnökséget vezető miniszter feladatkörébe tartozott.

E változásokat követően 2014 novemberére elkészült a MAHOP 4.0 verziója, amelyet az ME és az FM közötti új együttműködési mechanizmus kialakítása után továbbfejlesztettek az 5.0 verzióvá. Miután lezajlott a társadalmi egyeztetés utolsó fordulója, valamint az Európai Bizottság, az előzetes és a Stratégiai Környezetvizsgálatot (SKV) értékelők megtették észrevételeiket, ebből a verzióból került kidolgozásra a végleges 6.0 verzió.

Az egyeztetési folyamat során az érintett partnereket az európai strukturális és beruházási alapok keretében megvalósított partnerségre vonatkozó európai magatartási kódexről szóló 240/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (2014. január 7.) 4. cikke alapján választották ki. Az első egyeztetési fázisba az érdekelteket a legszélesebb körben bevonták. Később, a teljes körű nyitottság mellett, hivatalosan felkérték az érintett szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket és a közigazgatás érintett képviselőit a véleményezésre. A kiválasztott partnerek listáját a csatolt 1. melléklet tartalmazza. Az alábbiakban elsősorban az 5.0 verzióra érkezett észrevételeket ismertetjük, mivel az ezt megelőző vélemények már beépültek a korábbi változatokba.

Az érintett partnerek fő ajánlásai

Téma (az Európai Bizottság által előre)	Ajánlás	Hogyan vették figyelembe az ajánlást, vagy miért nem vették figyelembe
SWOT analízis	Az elégtelen áruellátásra vonatkozó megállapítás törlése.	Elfogadva
SWOT analízis	A halastavi horgászat és a természetesvízi horgászat közötti konkurenciára vonatkozó megállapítás törlése.	Elfogadva
SWOT analízis	Az ágazat gyenge nemzetközi kapcsolataira vonatkozó megállapítás törlése.	Elfogadva
SWOT analízis	A környezeti hatásvizsgálat (KHV) lehetséges megjelenésére vonatkozó megállapítás törlése.	Elfogadva

	Az egy főre jutó halfogyasztás számítása során ne a korábbi „vegyes” módszert, hanem a nemzetközi élősúly alapú módszert alkalmazzák.	Elfogadva
	A fiatal akvakultúra termelők támogatásának beemelése.	A jogi korlátok miatt nem elfogadható, de a pályázati elbírálás során előnyt élveznek.
	A monitoring adatokban a növekmény mértéke helyett a célértéket jelenítsék meg.	Elutasítva. Az SFC2014 előre meghatározza az eredménymutatók formátumát.
	A többletköltségek és bevételkiesés számítási módszerének leírása: tegyék lehetővé a 25 hektárnál kisebb halastavak támogatását.	Elfogadva
	Több észrevételben elhangzott a támogatás regionális elosztása vagy a célprogramok külön támogatása iránti igény.	Elutasítva. A halgazdaságok területi eloszlásának egyenletessége miatt nem indokolt a differenciálás.

EGYEZTETÉSEK

Dátum	Esemény
2012	
január 26-27.	II. Gödöllői Halászati-Horgászati Szakember Találkozó
március 2.	II. „Kutatók és Termelők az Ágazatfejlesztés Lendületéért” Szakmai Fórum, Debrecen
május 23-24.	Halászati Tudományos Tanácskozás - HAKI Napok
május 29.	Operatív Irányító Bizottság 1. (alakuló) ülése
június 5.	"Az Európai Unió Közös Halászati Politikájának reformja és hatása Magyarország természetesvízi halgazdálkodására, horgászturizmusára" Parlamenti Nyílt Nap
június 18.	HOP Monitoring Bizottság Kihelyezett ülése - Nemzetközi Workshop az ETHA tervezésről
június 26.	Operatív Irányító Bizottság 2. ülése
augusztus 28.	Operatív Irányító Bizottság 3. ülése
szeptember 11.	Operatív Irányító Bizottság 4. ülése

szeptember 18.	Halgazdálkodási Munkacsoport 1. (alakuló) ülése
október 9.	Halgazdálkodási Stratégia Koordináló Bizottság alakuló ülése
október 12.	„A HOP jelene és jövője” konferencia, Gödöllő
október 16.	Halgazdálkodási Munkacsoport 2. ülése
október 18-19.	A Tengerrel Nem Rendelkező Tagállamok 2. találkozója
november 6.	Operatív Irányító Bizottság 5. ülése
november 6.	Halgazdálkodási Munkacsoport 3. ülése
december 4.	Halgazdálkodási Munkacsoport 4. ülése
november-december	A HAKI elkészítette, egyeztetette és jóváhagyta a Helyzetértékelést
december 10.	Halgazdálkodási Stratégia Koordináló Bizottság Ágazati Workshop, a Helyzetértékelés dokumentum jóváhagyása, Szarvas
december 17.	Halgazdálkodási Munkacsoport 5. ülése
2013	
január 15.	Halgazdálkodási Munkacsoport 6. ülése
január 15.	Operatív Irányító Bizottság 6. ülése
január 24-25.	III. Gödöllői Halászati-Horgászati Szakember Találkozó
február 13.	Halgazdálkodási Munkacsoport 7. ülése
március 20.	Halgazdálkodási Munkacsoport 8. ülése
március 26.	MAHOP 1.0 – belső egyeztetésre és NFK megtárgyalásra készült változat
április 9.	Operatív Irányító Bizottság 7. ülése
április 30.	Halgazdálkodási Munkacsoport 9. ülése
június 25.	Operatív Irányító Bizottság 8. ülése
július 24.	MAHOP 2.0 – külső tájékoztatásra, előzetes társadalmasításra készült változat
szeptember 9.	Halgazdálkodási Munkacsoport 10. ülése
szeptember 12-13.	Wrocław 2. Nemzetközi Ponty Konferencia
szeptember 20.	76. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár
október 1.	Operatív Irányító Bizottság 9. ülése
november 22.	„Halászati-horgászati szabályozás a Kárpát-medencében” nemzetközi konferencia
november 12. - december 6.	MAHOP 3.0 verzió társadalmi egyeztetése
december 3-17.	A Fehér Könyv társadalmi egyeztetése
2014	
április-december	Partnerségi egyeztetés a program irányításában és monitoringjában résztvevő összes hatóság között
május 14. - június 6.	A Nemzeti Akvakultúra Stratégia programirói tervezetének szűk

	körű szakmai egyeztetése
szeptember 10.	Halászati technológia és tudástranszfer konferencia
szeptember 13.	Gazdálkodói Fórum (GF), Kiskunhalas
október 1.	Fenntartható Fejlődésért Alapítvány
november 13.	MAHOP 4.0 a társadalmi egyeztetés eredményei alapján
november 27.	GF, Sáropatak
december 4.	„Kapj rá!” kampányrendezvény
december 11.	A HOP Monitoring Bizottság ülése
december 11.	A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének és a Magyar Akvakultúra Szövetség sajtótájékoztatója
2015	
január 21.	„Kapj rá!” kampányrendezvény
február 27.	GF, Nyársapát
március 12.	GF, Püspökladány
március 13.	GF, Báránd, Sárrétudvar
március 20.	A LEADER Helyi Akciócsoport képzése
március 25.	Országos LEADER találkozó
április 21.	Országos tervezési munkaértekezlet
április 21.	„Kapj rá!” kampányrendezvény
április 22.	Regionális munkaértekezlet
április 23.	GF, Nemesvámos
május 5.	A LEADER Egyesületek Szövetségének közgyűlése
május 13.	OTP Bank regionális partnerek találkozója
május 19.	GF, Balassagyarmat
május 21.	A HOP Monitoring Bizottság 14. ülése
május 26.	Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének közgyűlése
május	A Nemzeti Akvakultúra Stratégia (NAS) társadalmi egyeztetése, MAHOP 5.0 verzió ismételt társadalmi egyeztetése
április-május	MAHOP 5.0 verzió ex-ante értékelése
június 11.	NAS és MAHOP 5.1 nyílt vitája
április-június	MAHOP 5.0 Stratégiai Környezet Vizsgálat (SKV) értékelése
június 15. - július 14.	SKV nyilvános egyeztetése
június 16.	Dél-alföldi Gazdasági és Agrárfórum

A MAHOP előkészítése során minden nem kormányzati szervezetet és intézményt bevontak az egyeztetésbe:

- Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ HAKI
- Agrárgazdasági Kutató Intézet (2019-től Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ NAIK AKI)
- FM (2018-tól AM), Természetmegőrzési Főosztály
- FM (2018-tól AM), a mindenkori halgazdálkodással foglalkozó főosztály
- Magyar Akvakultúra Szövetség
- Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége
- Halászati Tudományos Tanács
- Debreceni Egyetem
- Szent István Egyetem
- HASKOBI

A 2018. évben lezajlott kormányzati szerkezetátalakítást követően a 2014–2020 időszakra rendelkezésre álló uniós pénzügyi forrásokat az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kezeli. A halgazdálkodásra fordítható uniós forrásokat kezelő Irányító Hatóságot jelenleg az AM Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága (VPHÁT) koordinálja. A változtatás célja 2018-ban is az volt, hogy a források a többi uniós programmal összehangoltan, hatékonyabban és eredményesebben kerülhessenek felhasználásra. A halgazdálkodással kapcsolatos szakmai feladatokat továbbra is az AM HgF látja el. Az AM HgF a MAHOP megalkotásában, végrehajtásában, monitoringjában, illetve ellenőrzésében folyamatos támogatást nyújt az Irányító Hatóság részére a résztvevőkkel, az Európai Bizottság képviselőivel, valamint a társmisztériumok képviselőivel együtt.

1.2 Az előzetes értékelés eredménye

1.2.1 Az előzetes értékelési eljárás leírása

Az előzetes értékelés az Európai Bizottság iránymutatása szerint készült. A MAHOP ex-ante értékelője a magyar közbeszerzés szabályainak megfelelően került kiválasztásra. A megbízott a jelentős értékelési tapasztalatokkal rendelkező KEMET 2011 Tanácsadó Zrt. Az ex-ante értékeléssel egy időben, de külön eljárás keretében kapott megbízást az SKV-ért felelős értékelő, az Env-In-Cent Kft.

Az ex-ante értékelő a tervezés korai szakaszától bevonásra került, és részt vett a HASKOBI és a HMCs, valamint a Koordinációs Csoport minden ülésén. Az előzetes értékelés folyamata 2012. június 26-án indult. A programozási folyamat három fő szakaszból állt, amelyek során az ex-ante értékelők részt vettek a Program tervezésében, és visszajelzéseik és ajánlásaik beépültek az alakuló Program tartalmába.

1. szakasz: a SWOT elemzés értékelése és a szükségletek felmérése 2013. januártól márciusig zajlott. Az értékelő több javaslatot tett a szükségletfelmérés és a SWOT közötti belső koherencia javítására. A megfigyelt pozitív nemzetközi trendek alapján azt is javasolta, hogy a SWOT-on belül bővítsék a Lehetőségek körét, és szűkítsék a Gyengeségek listáját.

2. szakasz: a Program beavatkozási logikájának értékelésére, ideértve a költségvetési előirányzatok, a célok és az eredményességmérési keretrendszer meghatározását is, 2013 márciusa és decembere között került sor. Az értékelők több javaslatot tettek a Program külső és belső koherenciájának javítására.

3. szakasz: az irányítási és a megvalósítási rendszer értékelése 2014-ben zajlott. Az értékelő külön figyelmet fordított a Program új elemeire, az értékelési tervre és az adatgyűjtési intézkedésekre, és több javaslatot tett ezen igények meghatározásának módjára vonatkozóan. 2015-ben értékelték a MAHOP kiegészített verzióját, és elvégezték az értékelés 3. szakaszát, a programdokumentumok véglegesítését, és az előzetes értékelés eredményeinek beépítését. A programtervezőkkel és az Irányító Hatósággal megvitatták az ex-ante értékelő javaslatait. Az értékelők ezen kívül nyomon követték és értékelték a Programmal kapcsolatos, szélesebb körű nyilvános vitákat és partnerségi rendezvényeket.

Az értékelő napi munkakapcsolatban állt az Irányító Hatósággal és az SKV értékelőkkel. Az értékelést a jogszabályalkotási munkával egyidejűleg végezték. Az értékelő folyamatosan értékelte a tervezési dokumentumokat, ahogy azok elkészültek, és a részére átadásra kerültek. Az ETHA rendelet véglegesítésének fázisában a MAHOP-ot felülvizsgálták, és a jogszabályi változásoknak megfelelően szükség szerint korrigálták. Az előzetes értékelő a módosított dokumentumokat újra megkapta, és azokat ismételten értékelte.

1.2.2 Az ex-ante értékelők ajánlásainak áttekintése és azok kezelési módjának rövid ismertetése

Témakör	Ajánlás	Az ajánlás kezelésének módja vagy mellőzésének okai
1 - SWOT-elemzés és a szükségletek felmérése	<p>Az értékelők több javaslatot tettek, különösen a környezetvédelmi és a munkahely-teremtési szempontok, valamint a hosszabb távú perspektívák vonatkozásában, hogy tovább javítsák a SWOT elemzés minőségét:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Gyengeségek listája túl hosszú, és rövidítésre szorul. • A Programban nem azonosítottak elég Lehetőséget a sikeres megvalósításhoz. • Erősíteni kell az igények és a SWOT közötti kapcsolatot. • A listát koncentráltabbá kell tenni. 	<ul style="list-style-type: none"> • A Gyengeségek listáját felülvizsgálták, egyes elemeket töröltek, másokat hozzáadtak. • Bővítették a Lehetőségek listáját. • Ellenőrizték az igények és a SWOT összhangját. • Az átfedések minimalizálása érdekében az igényeket átrendezték.
2 - A beavatkozási logika felépítése, beleértve az Európa 2020 stratégiához való hozzájárulást, a javasolt program belső koherenciáját és egyéb vonatkozó eszközökkel való	<p>Jobban kell hangsúlyozni a magyar akvakultúra és intenzív haltermelési rendszerek hosszú távú fenntarthatóságának fontosságát. A beavatkozások célzottságának javítása érdekében csökkenteni kell az</p>	<p>Az intézkedések számát csökkentették, valamennyi intézkedés összege – kivéve azokat (ellenőrzés, adatgyűjtés, technikai segítségnyújtás), amelyekre az ETHA előre meghatározza a keretet –</p>

Témakör	Ajánlás	Az ajánlás kezelésének módja vagy mellőzésének okai
<p>kapcsolatát, a számszerűsített célértékek és a részcélok meghatározását, valamint a költségvetési források elosztását</p>	<p>intézkedések számát. E célból 1 milliárd Ft-nál kisebb forrásösszegű intézkedést nem javasolt tervezni.</p> <p>A MAHOP részletesen ismerteti az uniós stratégiai célkitűzésekkel és horizontális prioritásokkal való összhangot a leírtak szerint. Megvalósulásuk, illetőleg teljesülésük mindvégig fő szempontként jelenik meg a dokumentumban.</p> <p>A MAHOP és más operatív programok közötti kapcsolódások kellő részletességgel kerültek bemutatásra, a kettős finanszírozás elkerülésére intézkedések születtek. Ezt javasolt tovább konkretizálni a MAHOP és a Környezet és Energiahatékonyság Operatív Program (KEHOP) között (különösen a KEHOP 4. prioritás esetében).</p> <p>A kontextus indikátorok kellően mutatják be a kiindulási feltételeket. Az eredmény- és teljesítménymutatók megfelelőek és reálisak. Az indikátoroknak összhangban kell lenniük a rendelkezésre álló költségvetéssel. Fajlagosköltség-</p>	<p>meghaladja az 1 milliárd Ft-ot. Nagyobb hangsúlyt kap a fenntarthatóság.</p> <p>A 3.4 szakaszt kiegészítették a MAHOP és a KEHOP közötti kettős finanszírozás elkerülésére vonatkozó információkkal.</p> <p>Az indikátorokat az előző programozási időszak tapasztalatai és a rendelkezésre álló erőforrások alapján határozták meg. A fajlagos költségeket tartalmazó adatbázis jelenleg nem áll rendelkezésre, de a későbbiekben kidolgozásra kerül.</p>

Témakör	Ajánlás	Az ajánlás kezelésének módja vagy mellőzésének okai
	adatbázis létrehozása javasolt.	
3 - A közös stratégiai kerettel, a partnerségi megállapodással és az EUMSZ 121. cikke (2) bekezdésének megfelelően elfogadott releváns ország specifikus ajánlásokkal, továbbá – adott esetben – nemzeti szinten a nemzeti reformprogrammal való összhang	A közbeszerzéssel és a mutatókkal kapcsolatos előzetes értékelés szerinti javaslatok tekintetében a Program (akciótervek és határidők tekintetében) frissítésre szorul.	A táblázatot frissítették.
4 - A programban javasolt támogatási formák indoklása (a KSK rendelet 66. cikke)	A Program által javasolt támogatás formáját illetően az értékelők javasolták az új pénzügyi eszközök, különösen a befektetési alapok kihasználását, ami a többi alappal együtt egyidejű közös cselekvéseket tenne lehetővé.	A 2007-2013-as időszak tapasztalatai alapján nem tűnik megvalósíthatónak a pénzügyi eszközök használata. E támogatási formára alacsony az igény, különösen egy-egy adott bank részéről. A gazdálkodók többségének már van partnerbankja. Tekintettel a Magyarországra allokált ETHA-keret összegére, az érintett partnerek korlátozott számára és a túlzott adminisztratív terhek elhárítására, nem szándékoznak élni ezzel a lehetőséggel.
5 - Emberi erőforrások és adminisztratív kapacitás, valamint a program irányítása	A tervezett adminisztratív kapacitás tekintetében a Programnak érdemben kell kezelnie a kapacitásbővítést is. Ide tartozik a képzések és a megvalósító hatóságok képzésben résztvevő munkatársai számának, valamint	A 6. fejezet kiegészült az Irányító Hatóság és a MAHOP megvalósításában résztvevő más szervezetek kapacitás-bővítésére vonatkozó információkkal.

Témakör	Ajánlás	Az ajánlás kezelésének módja vagy mellőzésének okai
	a témaköröknek a meghatározása is. Kézikönyveket és a Program megvalósítására kijelölt hatóságok eljárásrendjét is ki kell dolgozni.	
6 - A program monitoringjára és az értékelések elvégzéséhez szükséges adatok gyűjtésére vonatkozó eljárások	A MAHOP ezen fejezete további konkretizálásra szorul. Ismertetni kell a monitoring és az értékelési rendszer elemeit, és fel kell tüntetni a Program indikátoraira való hivatkozásokat.	A monitoringgal és értékeléssel foglalkozó 11.2 fejezetet ennek megfelelően kibővítették.
7 - A nemek közötti egyenlőség előmozdítása, a hátrányos megkülönböztetés megelőzése és a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében tervezett intézkedések	A MAHOP intézkedéseinek ismertetését tovább kell konkretizálni. A fenntarthatóságra való hivatkozás kapcsán nem elegendő pusztán csökkenteni a környezeti károkat. Ezeket hosszú távon el is kell kerülni. Az olyan megfogalmazásokat, mint „a biológiai sokféleség növelésére irányuló beavatkozások”, közvetettebb intézkedésekkel javasolt helyettesíteni, mint pl. a „biológiai sokféleség helyreállítása”.	A nők és a férfiak esélyegyenlőségével és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával foglalkozó fejezet kibővült. A környezeti károkra vonatkozó megfogalmazás módosult. A biológiai sokféleség növelésére vonatkozó hivatkozásokat – adott esetben – a biológiai sokféleség helyreállítására változtatták.
8 – A kedvezményezettekre háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében meghozott intézkedések	Részletesebben kell bemutatni azt, hogy Magyarország hogyan szándékozik csökkenteni az adminisztratív terheket.	A 3.4.2 fejezet kiegészült az adminisztratív terhek csökkentésére vonatkozó információkkal.
9 - A stratégiai környezeti vizsgálat követelményei	Nincs megjegyzés.	

2. SWOT ELEMZÉS, VALAMINT AZ IGÉNYEK FELMÉRÉSE

2.1 SWOT elemzés és az igények felmérése

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
-----------------	--

Erősségek

- *Magas fajdiverzitás.*
- *A halállomány- és élőhely-rehabilitációhoz megfelelő K+F háttér.*
- *A természetes halközösség fenntartásához hozzájáruló technológiai elemek részben (egyres halfajok szaporítási módszere) kidolgozottak.*
- *Integrált ártéri gazdálkodás környezeti feltételei adottak.*

Gyengeségek

- *Tudományos megalapozottságú halgazdálkodáshoz szükséges tudásbázis hiányossága, több, a természetes halközösséget alkotó halfaj szaporítására és termelésére nincs kidolgozott módszer.*
- *A halastavi termelésre alapozott természetesvízi (elsősorban folyóvízi) telepítések (leggyakrabban ponty) megváltoztatják a természetes halközösség szerkezetét és a természetes anyagforgalmi folyamatokat.*
- *A (minőségileg és mennyiségileg) kívánatos struktúrájú halközösségek fenntartását biztosító technológiák infrastruktúra háttere nem megfelelő és elavult.*
- *Alacsony hatékonyságú halvédelem, nagyarányú orvhalászat.*

Lehetőségek

- *A rekreációs halászat (főleg horgászat) jelentős népszerűsége biztosítja a természetes ökoszisztémák és halállományok javítását célzó beavatkozások széleskörű támogatottságát.*
- *A rekreációs halászatból és horgászatból befolyó bevételek ökológiai célokra (állományjavítás, élőhely-rekonstrukció) való fordításának lehetősége.*
- *A vízgazdálkodási célú létesítmények (árvíztározók, öntözővíz-tározók) halgazdálkodási hasznosításának lehetősége.*
- *Az új nemzeti halgazdálkodási szabályozás fokozott hangsúlyt fektet a halvédelemre.*

Veszélyek

- *A korszerű halkereső és halfogási technikák hozzáférhetősége egyes területeken az orvhalászás növekedését eredményezheti.*
- *A degradált élőhelyek a szükséges struktúrájú természetes halállomány utánpótlását nem, vagy csak részlegesen képesek biztosítani.*
- *Több halfaj populációinak jelentős méretcsökkenése a túlhasználat miatt.*
- *Jelentős madárkár.*
- *A természetes vízhálózat összefüggő rendszer, a negatív hatások „szétterjednek”, a klímaváltozás következtében elterjednek a gazdaságilag kevésbé hasznosítható, nem őshonos invazív halfajok.*
- *A halászati, vízgazdálkodási, természetvédelmi és egyéb jogok szétválása nehézkessé teszi a szükséges élőhelyfejlesztési beruházásokra történő pályázást és/vagy a kivitelezést.*
- *Klímaváltozás következtében kialakuló száraz nyári periódusok.*
- *Havária jellegű vízszennyezések veszélye (Magyarország medencejellegeből adódóan).*

Igényfelmérés a SWOT elemzés alapján

Az alábbi igények kerültek meghatározásra a SWOT elemzés alapján (a szintén a SWOT alapján feltárt konkrét környezetvédelmi igényeket alább külön ismertetjük):

- *A kereskedelmi halászat fokozatos megszüntetése a vízi biológiai sokféleség védelme érdekében.*
- *Ökológiai célú fenntartó, állományszabályozó halászat a kívánatos struktúrájú halállomány fenntartása és a nem őshonos fajok ritkítása érdekében bizonyos víztípusokban.*
- *Halórzés támogatása az orvhalászat és orvhorgászat visszaszorítása érdekében.*

A kereskedelmi halászat megszüntetése ellenére az UPI-hez tartozó beavatkozások fontosak, mivel a természetes állományok visszaállítására, a természetes élőhelyek rehabilitációjára és az integrált ártérkezelés kialakítására irányulnak. A természetesvízi halászat ökológiai (szelektív) halászat, tudományos és oktatási célokat szolgáló halászat, valamint rekreációs halászat és horgászat formájában folytatódik (mely tevékenységek azonban nem képezik az ETHA tárgyát).

A SWOT elemzés és az akvakultúra-ágazati többéves nemzeti stratégiai terv közötti összhang

A NAS elsődlegesen az akvakultúra fejlesztésével foglalkozik, azonban a megfogalmazott igények nagyrészt illeszkednek a NAS III. fejezetének 1.1.1 (Az innováció fejlesztése és elősegítése, tanácsadási szolgáltatások, és a halászok és tudományos szakértők közötti partnerség támogatása) és 1.1.2 (A vízi állat- és növényvilág védelmének és fejlesztésének támogatása) alintézkedéseire.

A SWOT elemzés az integrált ártérkezelés, a fenntartható természetesvízi halgazdálkodás és az állományfenntartást szolgáló élőhely-helyreállítás igényének tekintetében összhangban van a NAS-sal.

A SWOT elemzés összhangja a jó környezeti állapotnak a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv kidolgozása és végrehajtása révén történő elérését célzó előrehaladással

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

A munkahelyekkel, a környezettel, az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, valamint az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igények

- Integrált hullámtéri gazdálkodás támogatása a vízi környezet biológiai sokféleségének és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása érdekében.
- Tudományosan megalapozott élőhely- és állományvédelmi és -helyreállítási programok támogatása, részben a rekreációs halászatból és horgászatból befolyó bevételekből.
- Ökológiailag jelentős őshonos halfajok ex-situ szaporításának és az ehhez szükséges infrastrukturális fejlesztéseknek a támogatása.

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
------------------------	--

Erősségek

- *A halastavak által létrehozott vizes élőhelyek számos növény- és állatfajnak nyújtanak élő-, táplálkozó- és szaporodóhelyet, aminek következtében a tógazdaságok biodiverzitása igen nagy.*
- *A tógazdasági haltermelés környezetterhelése, valamint energia- és eszközigénye alacsony.*
- *A halastavi gazdálkodás évszázados szakmai tapasztalatokra alapozottan folyik.*
- *Az extenzív haltermelés magas szintű élelmiszerbiztonságot garantál a fogyasztók számára, több tógazdaság biotermelést folytat.*
- *Komoly előrehaladás a gazdaságok jövedelmének diverzifikálását szolgáló multifunkcionális halgazdaságok kialakításában.*
- *Az elmúlt időszakban több intenzív haltermelő rendszer létesült, amelyekben évszaktól függetlenül folyamatos a haltermelés.*
- *Több helyen foglalkoznak egzotikus, nagy exportpotenciállal bíró fajok termelésével (pl. tokfélék – többek között kaviár előállítására céljából).*
- *Az intenzív telepeken előállított hal legnagyobb részben feldolgozott.*
- *A gazdag geotermális erőforrások révén csökkenthető a melegvízi és sósvízi fajok termelésének energiaigénye.*

Gyengeségek

- *Tógazdasági termelési infrastruktúra általános rossz műszaki állapota (pl. feliszapolódás) és technikai színvonala.*
- *Más mezőgazdasági ágazatokhoz képest a termelési folyamatok csak kis részben vannak gépesítve, így a technikai hatékonyság alacsony.*
- *A tógazdaságok többségében állandó jellegű probléma a vagyonsvédelem, amely jelentős plusz kapacitások lekötését igényli emberi és eszközoldalról egyaránt.*
- *A tógazdasági haltermelők jelentős része nem rendelkezik megfelelő mennyiségű és kapacitású haltárolókkal, ennek következtében az őszi lehalászás során a kifogott hal egy részét azonnal el kell adniuk, így kiszolgáltatottá válnak a kereskedők felé, aminek eredménye lehet a nyomott piaci áron való értékesítés.*

- *Az intenzív üzemek kezdeti beruházás- és energiaigénye nagy, így azok elterjedése csak lassan történik.*
- *A tógazdasági haltermelésben dolgozók korösszetétele kedvezőtlen, míg a fiatal személyi állomány szakképzettségi szintje és innovációs készsége általában alacsony.*
- *A jórészt tógazdasági haltermeléssel foglalkozó termelők innovációs készsége alacsony, szívesebben alkalmazzák a hagyományos módszereket, ami egyik akadálya az ágazat fejlődésének.*
- *Számos tógazdaság természetvédelmi területen található, ahol a természetvédelmi előírások betartása csökkenti jövedelemtermelő képességüket, illetve növeli a termelési költségeiket.*

Lehetőségek

- *Horgásztavak és egyéb halgazdálkodási vízterületek népesítéséhez szükséges halfajok iránti növekvő kereslet.*
- *Növekvő igény a ritka és veszélyeztetett fajok nevelését szolgáló technológiák fejlesztése iránt a természetes vizekbe történő újratelepítés céljából.*
- *Fokozott figyelem a környezetbarát jelleg és a halastavi rendszerek ökoszisztéma-szolgáltatásai iránt.*
- *Növekvő érdeklődés a kombinált intenzív-extenzív akvakultúra-rendszerek iránt.*
- *Kiemelt szerepe lehet a jövőben az új, egzotikus fajokat termelő zárt, intenzív üzemeknek.*

Veszélyek

- *Halfogyasztó állatok (főleg nagy kárókatona, néhol vidra) kártétele.*
- *A vizes élőhelyeken a klímaváltozás hatásaként vélhetően problémát fog jelenteni a vízgazdálkodás tervezésében a szélsőségesen ingadozó hőmérséklet (párolgás) és csapadékmennyiség (téli-tavaszi többletvizek és a nyári aszályos időszak).*
- *A tógazdasági haltermelés számára fenyegetést jelent a feltöltővíz változó mennyisége és minősége.*
- *Az energiaköltségek csökkentése céljából egyre több intenzív üzem használ közvetlenül, vagy közvetve termálvizet a termeléshez, amelynek elfolyóvízként való elhelyezése problémás.*
- *Tengeri pelágikus halállományok csökkenése miatt a halliszt és halolaj árának növekedése.*

Igényfelmérés a SWOT elemzés alapján

Az alábbi igények kerültek meghatározásra a SWOT elemzés alapján (a szintén a SWOT alapján feltárt, a környezettel, a klímaváltozás hatásainak mérséklésével és a hozzá való alkalmazkodással, valamint az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igényeket alább külön ismertetjük):

- Fenntartható hagyományos extenzív és félintenzív halastavi áruhaltermelés támogatása.
- Akvakultúra-létesítmények létrehozása, helyreállítása és felújítása a termelési hatékonyság és versenyképesség növelése érdekében, ezen belül meglévő halastavak iszapeltávolítása vagy az iszaplerakódás megelőzését célzó beruházásokkal történő helyreállítása.
- Multifunkcionális halgazdaságok fejlesztésének támogatása, a haltermeléshez kapcsolódó szolgáltatások bővítése és a bevétel diverzifikációja érdekében.
- Új és innovatív akvakultúra-termékek és technológiák fejlesztésének és gyakorlati alkalmazásának támogatása.
- Fenntartható akvakultúrával foglalkozó akvakultúra-vállalkozások új gazdálkodók általi létrehozásának támogatása.
- Új és innovatív akvakultúra-termékek és technológiák fejlesztésének és gyakorlati alkalmazásának támogatása.

Magyarország fejleszteni kívánja mind az (erősségként meghatározott) extenzív és félintenzív halastavi piaci hal-termelést, mind a (termelés-diverzifikálását, a nagy értékű fajok termelését és a folyamatos halellátást biztosító potenciálja miatt lehetőségként azonosított) víz-visszaforgatásos akvakultúrát. A feltárt igények mindkét irány fejlesztését magukban foglalják. (Az intenzív akvakultúra fejlesztésének igénye a környezettel, a klímaváltozás hatásainak mérséklésével és a hozzá való alkalmazkodással, valamint az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igénynek minősül.)

A SWOT elemzés és az akvakultúra-ágazati többéves nemzeti stratégiai terv közötti összhang

A megállapított igények összhangban vannak a NAS meghatározott prioritásokkal és intézkedésekkel, különösen a NAS 2.2.3 szakaszában megjelölt stratégiai célkitűzésekkel.

A NAS több olyan stratégiai célkitűzést foglal magában, amelyek nem szerepelnek a MAHOP-ban (fiatal halgazdálkodók támogatása), nem jogosultak ETHA finanszírozásra (az akvakultúra ágazaton belüli szürke és fekete gazdaság csökkentése), vagy közvetlenül más alapokat céloznak meg (pl. innovatív haltermelési technológiák kutatása a Horizont 2020 keretében). A NAS legtöbb stratégiai prioritása azonban összhangban van a MAHOP intézkedéseivel.

A SWOT elemzés összhangja a jó környezeti állapotnak a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv kidolgozása és végrehajtása révén történő elérését célzó előrehaladással

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

A munkahelyekkel, a környezettel, az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, valamint az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igények

- A fenntarthatóságra irányuló K+F tevékenység, valamint innovatív és környezetbarát intenzív és integrált akvakultúra rendszerek, ezen belül korszerű recirkulációs akvakultúra rendszerek (RAS) fejlesztésének támogatása.
- Jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonása a haltermékválaszték bővítése érdekében.
- Jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok, új vagy jelentősen tökéletesített termékek, új vagy továbbfejlesztett folyamatok, illetve új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek piaci bevezetésének támogatása.
- A halastavi akvakultúra, mint az ökológiai állapothoz, biodiverzitáshoz és a tájképhez jelentősen hozzájáruló gazdálkodási forma támogatása.
- Olyan akvakultúra támogatása, amely környezeti célokat szolgál és fenntartja a biológiai sokféleséget, az ökológiai szolgáltatásokkal összefüggésben felmerült többletköltségek vagy bevételkiesés korlátozása és ellentételezése.
- Ökológiailag jelentős őshonos halfajok ex-situ szaporításának és az ehhez szükséges infrastrukturális fejlesztéseknek a támogatása.
- A haltermelés energiahatékonyságának növelését célzó beruházások támogatása a fenntarthatóság és a versenyképesség növelése érdekében.
- A geotermikus energia és a termálvizek haltenyésztésben való használatának támogatása.

Erősségek

- *A halász- és horgászfogások nyilvántartásának és statisztikai értékelésének kialakult rendszere.*
- *Hal és haltermékek nyomon követésének jól működő rendszere.*
- *Megfelelő intézményi háttér az adatgyűjtéshez, az ellenőrzéshez és a jogérvényesítéshez.*
- *Megfelelő információcsere más tagállamokkal.*
- *Meglévő élelmiszerlánc-biztonsági nyilvántartási rendszer.*

Gyengeségek

- *A haltermelők, halászok és horgászok statisztikai adatszolgáltatása önbevalláson alapul, olykor hiányos és nem mindig megbízható, nehezen ellenőrizhető (főleg a gazdasági, pénzügyi adatok esetében).*
- *Korszerűtlen számítógépes infrastruktúra, az adatszolgáltatás részben még papíralapon történik.*
- *Hiányos vagy hamis adatszolgáltatás szankcionálásának nehézsége.*
- *Az uniós adatgyűjtési keretszabályozás kevésbé veszi figyelembe a tenger nélküli országok sajátosságait.*

Lehetőségek

- *A kiépítés alatt levő elektronikus adatszolgáltatási rendszerek lehetővé teszik az adatok ellenőrzését már a bevitelnél.*
- *Nagyobb fogyasztói bizalom (többek között a tengeri termékek iránt is) a jobb nyomomonkövethetőségnek és fogyasztói tájékoztatásnak köszönhetően.*
- *Az előkészítés alatt álló új nemzeti halászati jogszabályok várhatóan megszüntetik a monitoring és ellenőrzési rendszerek közötti átfedéseket.*
- *Mivel az ország nem rendelkezik tengerrel, egyszerűbb az ellenőrzés és a jogérvényesítés rendszere.*

Veszélyek

- *Átmeneti állapot az elektronikus adatszolgáltatási rendszerek folyamatban levő kialakítása miatt (egyidejűleg papíralapú és elektronikus adatszolgáltatás is).*
- *A fogyasztói tájékoztatás olykor hiányos vagy félrevezető.*

Igényfelmérés a SWOT elemzés alapján

Az alábbi igények kerültek meghatározásra a SWOT elemzés alapján:

- Korszerű elektronikus adatszolgáltatási rendszer kialakításának támogatása.
- Az európai igényeknek és a hazai sajátosságoknak egyaránt megfelelő adatszolgáltatási és ellenőrzési rendszer kialakítása.

A SWOT elemzés és az akvakultúra-ágazati többéves nemzeti stratégiai terv közötti összhang

A NAS elsődlegesen az akvakultúra fejlesztésével foglalkozik, azonban a megfogalmazott igények jórészt illeszkednek a NAS III. fejezetének 3.1. és 3.2. intézkedéseire. Bár a közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása területén a NAS stratégiai célkitűzései szélesebb körűek, mint a MAHOP-ban foglaltak, a SWOT által feltárt igények teljes összhangban vannak a NAS-sal.

A SWOT elemzés összhangja a jó környezeti állapotnak a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv kidolgozása és végrehajtása révén történő elérését célzó előrehaladással

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

A munkahelyekkel, a környezettel, az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, valamint az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igények
Nincsenek.

Erősségek

- *Minőségbiztosítási rendszerek (HACCP, ISO) megléte.*
- *Hazai termelésű halat feldolgozó üzemek megléte, amelyek többnyire a termelők tulajdonában vannak.*
- *A létező késztermékek általában a hazai fogyasztók által elfogadottak.*

Gyengeségek

- *Alacsony technológiai színvonal.*
- *Alacsony és szezonális jellegű halfogyasztás a vallási tradíciók és a tógazdasági haltermelés termelési jellemzői miatt.*
- *A tógazdasági haltermelésből származó diverz méretű és alakú halak feldolgozása technológiai szempontból nehézségekbe ütközik, a létező technológiák egyszerű átvétele nem nyújt optimális megoldást.*
- *A magasabb szintű feldolgozás hozzáadott költségei korlátozzák a tógazdaságban előállított, adott fogyasztási értékű halak versenyképességét.*
- *A termelői integráció hiánya miatt a feldolgozók működésének hatékonysága és piaci versenyképességük alacsony.*
- *Szakképzett feldolgozóüzemi személyzet és élelmiszertechnológus szakemberek hiánya*
- *Termelői szervezetek fejletlensége, nagy áruházláncoknak való kiszolgáltatottság.*
- *Az új termékek piacra vitelének nehézsége a magyar lakosság konzervatív fogyasztási szokásai miatt.*
- *A lakosság alacsony szintű tájékozottsága a halastavi akvakultúra fenntarthatóságával kapcsolatban.*

Lehetőségek

- *Feldolgozott, illetve konyhakész termékek iránti kereslet növekedése.*
- *A fogyasztók fokozódó tudatossága a minőséggel és a nyomomonkövethetőséggel kapcsolatban.*
- *Közétkeztetés növekvő gazdasági jelentősége.*
- *Ellátatlan területek (fehér foltok) a halértékesítésben.*
- *Új halfajok jobb feldolgozhatósága és piacképessége.*

- *Élő hal árusításának állatjóléti korlátai.*
- *A hazai feldolgozott haltermékek piaci részesedésének növelése innovatív feldolgozó és termelő technológiák alkalmazásával és a meglévő feldolgozó üzemek modernizálásával.*
- *A könnyen elkészíthető konyhakész termékek hozzájárulhatnak a halfogyasztás növeléséhez.*

Veszélyek

- *Olcsó feldolgozott import termékek.*
- *Áruházláncok által végzett áruházi feldolgozás (versenyhátrány az eltérő szabályozás miatt).*
- *A kisebb üzemek létesítésének nehézsége a létesítésre vonatkozó jogszabályok szigorúsága miatt.*
- *A feldolgozás kis volumene miatt nincs megfelelő technológiai, tervezői és kivitelezői háttér.*
- *Az akvakultúra ágazat sebezhető és nincs felkészülve a gazdasági és társadalmi környezet hirtelen változásaira, válságaira.*

Igényfelmérés a SWOT elemzés alapján

Az alábbi igények kerültek meghatározásra a SWOT elemzés alapján (a szintén a SWOT alapján feltárt, az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igényeket alább külön ismertetjük):

- A halfogyasztás (különösen az édesvízi halfogyasztás) növelése és a piaci halellátás egész évi folyamatosságának biztosítása zárt recirkulációs rendszerek segítségével.
- A minőség javításának és a hozzáadott érték emelésének támogatása, ezen belül az édesvízi halak feldolgozásának fejlesztése, a termékválaszték bővítése.
- A feldolgozókapacitások koncentrációjának és hatékonyabb kihasználásának támogatása
- Élelmiszeripari, feldolgozóipari szakemberképzés támogatása.
- Termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai vagy ágazatközi szervezetek létrehozásának támogatása.

- A fenntartható halászati és akvakultúra-termékeket népszerűsítő, az ágazat társadalmi ismertségét és elismertségét elősegítő kommunikációs és promóciós kampányok támogatása
- Új piacok felkutatásának és a forgalomba hozatali feltételek javításának támogatása.
- Az akvakultúra ágazat sebezhetőségének mérséklése a gazdasági és társadalmi környezet hirtelen változásaival szemben, az esetleges jövőbeli válságok hatásainak csökkentése, és az azokkal szembeni ellenálló képesség kialakításának támogatása.

A SWOT elemzés és az akvakultúra-ágazati többéves nemzeti stratégiai terv közötti összhang

A NAS elsődlegesen az akvakultúra fejlesztésével foglalkozik, azonban a megfogalmazott igények illeszkednek a NAS III. fejezetének 5.1., 5.2. és 5.3. intézkedéseire. Az előző UP-khez hasonlóan, a NAS stratégiai prioritásainak hatálya ezen a területen szélesebb, mint amit a MAHOP lehetővé tesz, és nemzeti kompetenciába tartozó cselekvéseket, mint pl. a haltermékek áfájának a csökkentése, is foglal magában. Ennek ellenére a SWOT által feltárt feldolgozási és értékesítési igények teljes összhangban vannak a NAS-ban foglaltakkal.

A SWOT elemzés összhangja a jó környezeti állapotnak a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv kidolgozása és végrehajtása révén történő elérését célzó előrehaladással

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

A munkahelyekkel, a környezettel, az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, valamint az innováció előmozdításával kapcsolatos konkrét igények

Korszerű és innovatív technológiákkal felszerelt feldolgozóüzemek létesítése, illetve a meglévők korszerűsítése.

2.2 A kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatók

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
------------------------	---

A kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutató	Referenciaév	Érték	Mértékegység	Információforrás	Megjegyzés/Indokolás
18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek száma	2013	0,00	db	Irányító Hatóság / Közreműködő Szervezet	Közvetve utal a rehabilitációs intézkedések sikerére.
19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedése	2013	0,00	hektár	Irányító Hatóság / Közreműködő Szervezet	Közvetlenül megmutatja a rehabilitációs intézkedések területét.

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
------------------------	--

A kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutató	Referenciaév	Érték	Mértékegység	Információforrás	Megjegyzés/Indokolás
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyisége	2013	14.917,00	tonna	Agrárgazdasági Kutató Intézet	Csak az étkezési halakat tartalmazza. Mértékegység: tonna.
2.2 - Az akvakultúra-termelés értéke	2013	22.047,00	1000 EUR	Agrárgazdasági Kutató Intézet	Csak az étkezési halakat tartalmazza. A halak átlagárai a FAO-jelentés szerinti első értékesítési pontok nettó árai. Az euró árfolyam számítása a 2013.12.31-i MNB deviza középárfolyam szerint történt.

2.5 - A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyisége	2013	87,00	tonna	Agrárgazdasági Kutató Intézet	
2 - Intenzív akvakultúra- termelés mennyisége	2013	2.197,00	tonna	Agrárgazdasági Kutató Intézet	Csak az étkezési halakat tartalmazza. Az intenzív rendszerek az átfolyóvízes és a recirkulációs akvakultúra rendszereket is magukban foglalják.
3 - Intenzív akvakultúra-termelés értéke	2013	4.692,00	1000 EUR	Agrárgazdasági Kutató Intézet	Csak az étkezési halakat tartalmazza. A halak átlagárai a FAO-jelentés szerinti első értékesítési pontok nettó árai. Az euróárfolyam számítása a 2013.12.31-i MNB deviza középárfolyam szerint történt. Az intenzív rendszerek az átfolyóvízes és a recirkulációs akvakultúra rendszereket is magukban foglalják.
8 - Foglalkoztatottak száma (FTE)	2013	1.471,00	FTE	FAO	
9 - Környezet-védelmi szolgáltatásokat nyújtó halgazdaságok területe	2013	17.524,00	hektár	Közreműködő Szervezet	A Halastavi Környezetgazdálkodási Programban 2013-ban részt vett gazdaságok területe alapján számítva.

A kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutató	Referenciaév	Érték	Mértékegység	Információforrás	Megjegyzés/ Indokolás
10 – Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	2013	383,00	db	Agrárgazdasági Kutató Intézet	
11 – Az adatgyűjtési keret (DCF) szerinti adatlelivások teljesítése	2013	0,00	százalék	Agrárgazdasági Kutató Intézet	Ez az indikátor várhatóan a jövőben lesz releváns.
12 – Ellenőrzött halkereskedelmi pontok száma, évente	2012	62,00	db	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal	
20 – Az akvakultúrával kapcsolatos nyilvántartott adatkérések éves száma	2013	0,00	db	Agrárgazdasági Kutató Intézet	

A kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutató	Referenciaév	Érték	Mértékegység	Információforrás	Megjegyzés / Indokolás
5.1.a - Termelői szervezetek száma	2013	0,00	db	Irányító Hatóság	
4 - A termelői szervezetek első eladásainak értéke	2013	0,00	1000 EUR	Irányító Hatóság	
5 - A termelői szervezetek első eladásainak mennyisége	2013	0,00	tonna	Irányító Hatóság	
6 - Hazai termelésű feldolgozott haltermékek mennyisége	2013	1.124,00	tonna	Agrárgazdasági Kutató Intézet	
7 - Halfogyasztás	2013	5,10	kg/év/fő	Agrárgazdasági Kutató Intézet	
13 – Nem termelői szervezetek első eladásainak értéke	2013	22.047,00	1000 EUR	Irányító Hatóság	
14 - Nem termelői szervezetek első eladásainak mennyisége	2013	14.917,00	tonna	Irányító Hatóság	
15 - EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke	2013	19.707,00	1000 EUR	Agrárgazdasági Kutató Intézet	A 19.707 ezer euró összegű forgalom a 2011-2013 évek átlagában számítva.

3. A STRATÉGIA ISMERTETÉSE

3.1 Az operatív program stratégiájának ismertetése

A magyar haltermelés fejlesztésének általános céljai

A magyar halászat- és akvakultúrafejlesztési stratégia fő célja régóta a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása és az ágazat, elsősorban a kkv-k fenntartható fejlődésének biztosítása. Ugyancsak célja a természetes vizek halállományának növelése a biodiverzitás megóvása mellett, ami összhangban van az EU Duna Régió Stratégia (EUSDR) „A Duna régió összekapcsolása a többi régióval” pillérével és „A Duna régióban a környezet védelme” pillérének belül „a vizek minőségének helyreállítása és megőrzése”, továbbá „a biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése” cselekvési területekkel.

Magyarország haltermelésének gerincét az extenzív, hagyományos és fenntartható technológiára alapozott tógazdaságok adják. Nagy szerepük van az élelmiszer-biztonságban, illetve hozzájárulnak a vidéki területeken a munkahelyteremtéshez. A tavi haltermelés nem termelési funkciói hozzájárulnak a vízgazdálkodáshoz és a biodiverzitás fenntartásához. Az extenzív haltermelés megőrzése mellett – szinergiában az uniós törekvésekkel –, a magyar akvakultúrán belül erősíteni kell a modern, innovatív technológiára épülő haltermelést (a NAS I. fejezetének megfelelően). Ebbe beleértendő mind a már meglévő létesítmények modernizálása és intenzifikálása, mind újak létesítése. Magyarország geotermikus potenciálja igen magas, ami egész évben lehetővé teszi az intenzív rendszerekben a nagy biztonságú haltermelést. Az új fajok termelésbe vonása és belföldi értékesítése hozzájárulhat a halfogyasztás növekedéséhez.

A magyar haltermelés hosszú távú fejlesztésének legfőbb célja mind hagyományos, mind innovatív technológiákra épülő fenntartható, erőforrás-hatékony, versenyképes haltermelés növelése, egyben a káros környezeti hatások csökkentése (a NAS II. fejezetének megfelelően). Ez az EUSDR „A Duna régióban a környezet védelme” pillérének belül „a biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése” cselekvési területhez is illeszkedik.

A MAHOP az ETHA rendelet 1., 2., 3. és 5. uniós prioritásával összhangban levő intézkedéseket is tartalmaz.

A MAHOP általános célkitűzései (a NAS II. fejezetének megfelelően):

- *A hagyományos tógazdasági haltermelés versenyképességének növelése a biodiverzitás megőrzése, vagy növelése mellett.*
- *Az akvakultúra fenntarthatóságának növelése alternatív energiák használatával, illetve a környezetterhelés csökkentésével.*
- *Az akvakultúra diverzifikációjának, illetve új fajok termelésbe vonásának támogatása.*
- *Az intenzív, innovatív technológiákat alkalmazó precíziós haltermelés fejlesztése. A halfeldolgozás és a magas feldolgozottsági fokú termékek gyártásának támogatása. A halászati és akvakultúra kutatások és a tudástranszfer támogatása.*
- *A halgazdálkodási szereplők horizontális és vertikális együttműködésének támogatása a termelői szervezetek és az ágazatközi szervezetek létrehozásának ösztönzésével.*
- *A halfogyasztás növelése, haltermékek népszerűsítése, a halmarketing támogatása. A monitoring, az adatgyűjtés és az ellenőrzés támogatása.*
- *A természetes édesvizek élőhelyfejlesztésével az ivóhelyek számának növelése a halpopulációk mennyiségének és minőségének javítása érdekében.*

Ezek a prioritások összhangban vannak a magyar halgazdálkodás sajátosságaival, így ezek támogatása egyértelműen hozzájárul a haltermelés fejlesztéséhez. Az egyedi célkitűzések összefonódnak az EU prioritásaival, ugyanis a támogatások legfőbb célja a haltermelés fejlesztése a modernizálás, a technikai fejlesztés, az innováció és a környezeti fenntarthatóság által. Ezáltal javul a termelés biztonsága és az ágazat versenyképessége, a munkakörülmények és a kkv-k stabilitása.

Az intézkedések megvalósítása az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodást és a biodiverzitás fenntartását is szolgálja.

A piaci felmérések szerint célzott marketing tevékenységgel az akvakultúrában megtermelt halakból előállított konyhakész termékek hozzájárulnak a halak népszerűsítéséhez és a halfogyasztás növeléséhez.

A MAHOP egyedi célkitűzései között szerepel a kutatás és termelés közötti tudástranszfer támogatása, illetve további tudományos ismeretek létrehozása a K+F projektek támogatása által.

A MAHOP megvalósítása az adminisztratív terhek további növelése nélkül történik, javítja az adatgyűjtést, emellett támogatást nyújt a monitoring és ellenőrzési programok végrehajtásához.

A MAHOP egyéni intézkedései százalékos arányának meghatározására vonatkozó háttér-információk

A források allokációja a szakmai szervezetekkel történt egyeztetéseket követően történt, figyelembe véve, hogy a magyar jogszabályok szerint az Alapból nyújtott támogatás legalább 60%-át beruházások támogatására kell fordítani, és hogy a források elaprózásának elkerülése érdekében az egyes intézkedésekhez legalább 1 milliárd Ft-ot kell hozzárendelni.

A MAHOP tervezése során figyelembe vették a korábbi tapasztalatokat is. Pl. a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközben (HOPE) a közösségi hozzájárulás 86,9%-át az akvakultúra (65,8%) és a halfeldolgozás (18,9%) támogatására fordították. A 2007-2013-as HOP-ban a teljes keret 87,1%-át fordították a 2. tengelyre, azaz (akvakultúra és halfeldolgozó) beruházásokra, valamint a Halastavi Környezetgazdálkodási Programra (HKP).

A tervezés során a támogatandó irányokat is figyelembe vették (ezt mutatja az intenzív rendszerekre allokált összeg is a költségvetésen belül). Tekintetbe vették, hogy a potenciális pályázók rendelkeznek-e mozgósítható önerővel, és további bővítés útján kívánják-e növelni termelési bázisukat, vagy inkább korszerűsítéssel akarják javítani a meglévő létesítmények termelékenységét. A haltermelés növeléséhez a hazai halfogyasztás növelésére is szükség van intenzív marketing intézkedések révén.

A MAHOP uniós prioritásokhoz (UP) való illeszkedésének leírása

UP 1. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása

2. egyedi célkitűzés: A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pont)

1.2 intézkedés: Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 44. cikk (6) bekezdés a) és b) pontjával.)

Az intézkedés céljai:

- A biodiverzitás megőrzése ívóhelyfejlesztés, -létrehozás és -helyreállítás támogatásával.
- A vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítása.
- A természetes vizek rehabilitációja az invazív, idegenhonos halfajok visszaszorítására irányuló tevékenységekkel.
- A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása.
- Olyan statikus vagy mozgó létesítmények építése, korszerűsítése vagy telepítése, amelyek a vízi állat- és növényvilág védelmét és gyarapodását szolgálják, beleértve ezek tudományos előkészítését, monitoringját és értékelését.

Szinergiák: A 2.5 intézkedés népesítő állományt biztosít a ritka és veszélyeztetett őshonos halfajok állománypótlásához.

Társfinanszírozás mértéke:

- az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja);

- az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja), amennyiben a projekt végrehajtása megfelel az 508/2014 ETHA rendelet 95. cikk (2) bekezdés a) pontjában vagy a (3) bekezdés a) pontjában foglaltaknak.

Kedvezményezettek: Halgazdálkodási vízterületek halgazdálkodási jogának jogosultjai, vagyonkezelői, haszonbérői vagy haszonbérői jóváhagyás esetén alhaszonbérői önállóan, vagy a tagállam által meghatározott konzorciumi tagokkal közösen.

UP 2. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása

1. egyedi célkitűzés: A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (2) bekezdés a) pont)

2.1 intézkedés: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 47. cikk (1) bekezdés a)-b) pontjaival.)

Az intézkedés céljai:

- Olyan műszaki, tudományos vagy szervezeti ismeretek fejlesztésének támogatása a haltermelésben, amelyek többek között csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat.
- A haltermelő létesítményekből elfolyó víz szervesanyag-tartalmának csökkentése innovatív víztisztító technológiák alkalmazásával.
- A halolaj- és hallisztfüggőség csökkentése innovatív takarmányozási technológiák bevezetésével.
- A fenntartható erőforrás-hasznosításra irányuló innovatív technológiák alkalmazásának támogatása.
- Fenntartható termelési módszerek támogatása.
- Jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonásának, illetve piaci bevezetésének támogatása.
- Új, vagy jelentősen tökéletesített termékek, új vagy továbbfejlesztett folyamatok kialakításának, vagy piaci bevezetésének támogatása.

Szinergiák: A 2.2, 2.3 és a 2.4 intézkedések erősítik az innovációt az akvakultúrában, míg az innovatív megoldások hozzájárulnak mindezen intézkedések és a 2.5 intézkedés sikeréhez.

Társfinanszírozás mértéke:

- az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja);
- az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja), amennyiben a projekt végrehajtása megfelel az 508/2014 ETHA rendelet 95. cikk (2) bekezdés a) pontjában vagy a (3) bekezdés a) pontjában foglaltaknak.

Kedvezményezettek: Az intézkedést a tagállam által elismert, a műveletek eredményeit hitelesítő köz- vagy magánjogi tudományos vagy műszaki testületeknek kell végrehajtaniuk, vagy azokat ezekkel együttműködésben kell végrehajtani.

2. egyedi célkitűzés: *Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (2) bekezdés b) pont)*

2.2 intézkedés: *Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása (intenzív és tógazdasági haltermelés)*

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 48. cikk (1) bekezdés a)-d) és f)-h) pontjaival.)

Az intézkedés céljai:

- Az akvakultúrába való termelési célú beruházások támogatása.
- Az akvakultúra-termelés és a termelt halfajok diverzifikációjának támogatása.
- Az akvakultúra telepek korszerűsítésének támogatása, beleértve az akvakultúra-ágazatban dolgozók munka- és biztonsági körülményeinek javítását is.
- Az állatok egészségét és jólétét javító fejlesztések és korszerűsítések támogatása, beleértve olyan eszközök beszerzését is, amelyek a gazdaságoknak a vadon élő ragadozóktól való védelmét szolgálják.
- Az akvakultúra-termékek minőségének javítását vagy értékének növelését célzó beruházások támogatása.
- A meglévő halastavak iszapeltávolításának vagy az iszaplerakódás megelőzését célzó beruházásokkal történő helyreállításának támogatása.
- Az akvakultúra-ágazati vállalkozások jövedelmének kiegészítő tevékenységek fejlesztése révén történő diverzifikációja.

Szinergiák: A termelő beruházások valamennyi UP2 intézkedés sikeréhez hozzájárulnak.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Kedvezményezetttek: A támogatás az akvakultúra-ágazatba tartozó, meglévő vállalkozások termelésének növelése vagy korszerűsítése céljára adható, amennyiben a fejlesztés összhangban áll az akvakultúra fejlesztésére vonatkozó többéves Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Tervvel.

2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 52. cikkével.)

Az intézkedés célja:

- Fenntartható akvakultúrával foglalkozó vállalkozások új gazdálkodók általi létrehozása

Szinergiák: Valamennyi UP2 intézkedés erősíti a fenntartható akvakultúrát, és hozzájárulhat a 2.5 intézkedés sikeréhez.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Kedvezményezettek: Akvakultúra vállalkozást létrehozó új gazdálkodók, ha a fejlesztés összhangban van a NAS-sal.

3. egyedi célkitűzés: *A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (2) bekezdés c) pont)*

2.4 intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 48. cikk (1) bekezdés e), i) és j) pontjaival.)

Az intézkedés céljai:

- A környezetre gyakorolt negatív hatás csökkentésének vagy a környezetre gyakorolt pozitív hatás fokozásának és az erőforrás-felhasználás hatékonyság növelésének támogatása.
- A haltermelő vállalkozások által a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás jelentős csökkentését eredményező beruházások támogatása, különös tekintettel az olyan beruházásokra, amelyek csökkentik a felhasznált víz, illetve a felhasznált vegyszerek, antibiotikumok és más gyógyszerek mennyiségét, illetve javítják az elfolyóvíz minőségét – pl. wetlandek, multitrofikus akvakultúra-rendszerek, vagy akvapóniás víztisztító egységek alkalmazása révén.
- Olyan zárt haltermelő-rendszerek fejlesztésének elősegítése, ahol a halakat zárt recirkulációs rendszerekben termelik, ezzel jelentősen csökkentve a vízhasználatot.

Szinergiák: A 2.1, 2.2 és 2.3 intézkedés szinergiában van ezzel az intézkedéssel. A 2.4 intézkedés szintén hozzájárulhat mindezen intézkedések és a 2.5 intézkedés sikeréhez.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Kedvezményezettek: Az akvakultúra-ágazatba tartozó, meglévő vállalkozások, amennyiben a fejlesztés összhangban áll a NAS-sal.

4. egyedi célkitűzés: A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (2) bekezdés d) pont)

2.5 intézkedés: A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 54. cikk (1) bekezdés c) pontjával.)

Az intézkedés céljai:

- A hagyományos technikákon alapuló extenzív tógazdasági haltermelés, többek között a természet és a biológiai sokféleség megőrzésének és javításának, valamint a tájképi elemek megóvásáért nyújtott szolgáltatásainak támogatása.

Szinergiák: A 2.1, 2.2, 2.3 és 2.4 intézkedés hozzájárulhat a környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok jobb működéséhez.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Kedvezményezettek: Akvakultúrával foglalkozó vállalkozások.

UP. 3. A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása

1. egyedi célkitűzés: A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (3) bekezdés a) pont)

3.1 intézkedés: Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 77. cikkének (1) bekezdésével és 77. cikke (2) bekezdésének a), e) és f) pontjával)

Az intézkedés céljai:

- A halgazdálkodási adatok gyűjtésének és kiértékelésének javítása.
- A tudományos elemzés céljából és a közös halászati politika végrehajtása érdekében történő adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása.
- Az adatgyűjtési és adatkezelési rendszerek fejlesztése, valamint kísérleti projektek végrehajtása a már létező adatgyűjtési és adatkezelési rendszerek fejlesztése céljából.
- A tagállamok és a regionális hatóságok képviselőinek a részvétele azoknak a regionális halászati gazdálkodási szervezeteknek az ülésein, amely szervezetekben az EU szerződő fél vagy megfigyelő vagy a nemzetközi testületeknek a tudományos szakvéleményeket kibocsátó ülésein.

Szinergiák: Ez az intézkedés valamennyi alkalmazott intézkedés megvalósítását, monitoringját és értékelését támogatja.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 80%-át az ETHA, 20%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Az előre meghatározott hozzárendelt keret 1.751.293 EUR.

Kedvezményezettek: Közjogi szervezet, vagy olyan szervezet, amit a feladatra kijelölnek. (Nemzeti Agrárkutató és Innovációs Központ)

2. egyedi célkitűzés: Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása az adminisztratív terhek növelése nélkül (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (3) bekezdés b) pont)

3.2 intézkedés: Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 76. cikk (1) bekezdésével és 76. cikk (2) bekezdés c), d), h) és j) pontjával.)

Az intézkedés céljai:

- Az akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségéhez szükséges elemek, többek között számítógépes hardver és szoftver fejlesztésének, beszerzésének és üzembe helyezésének támogatása.
- A tagállamok közötti adatcserét és adatelemzést elősegítő programok végrehajtása.
- A halgazdálkodási tevékenységek monitoringját, ellenőrzését és felügyeletét végző személyzet képzési és csereprogramjai, ideértve a tagállamok közöttieket is.
- Olyan kezdeményezések – a szemináriumokat és médiaeszközöket is beleértve –, amelyek célja az ágazati szereplők és a közvélemény tájékozottságának javítása a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem szükségességéről és a közös halászati politika szabályainak végrehajtásáról.

Szinergiák: Ez az intézkedés a termeléshez, az értékesítéshez és a feldolgozáshoz kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással van.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 90%-át az ETHA, 10%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Az előre meghatározott hozzárendelt keret 700.000 EUR.

Kedvezményezett: Közjogi szervezet, vagy olyan szervezet, amit a feladatra kijelölnek.
(Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)

UP. 5. A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása

1. egyedi célkitűzés: A halászati és akvakultúra termékek piacának jobb szervezése (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (5) bekezdés a) pont)

5.3.1 intézkedés: A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 68. cikk (1) bekezdés a)-c) pontjaival.)

Az intézkedés céljai:

- 1, Termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai vagy ágazatközi szervezetek létrehozásának támogatása.
- 2, Új piacok felkutatásának és a forgalomba hozatali feltételek javításának támogatása az alábbi akvakultúra-termékek esetén:
 - jó piaci potenciállal rendelkező (új) fajok
 - alacsony környezeti hatást kiváltó módszerekkel előállított halászati és akvakultúra-termékek vagy ökológiai akvakultúra-termékek.
- 3, A minőség javításának és a hozzáadott érték emelésének támogatása:
 - egy adott terméknek az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban lévő bejegyzése iránti kérelem benyújtása, valamint az érintett gazdasági szereplők alkalmazkodása az említett rendeletnek és az abban foglalt tanúsítási követelményeknek való megfelelés érdekében;
 - a fenntartható halászati és akvakultúra-termékek, valamint a környezetbarát feldolgozási módszerek tanúsítása és promóciója;
 - a termékek kiszerelése és csomagolása.

Szinergiák: Ez az intézkedés a termeléshez és a feldolgozáshoz kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással van, ezzel hozzájárul a halfogyasztás növekedéséhez.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Kedvezményezettek:

1. célkitűzés esetén: Ágazatközi szervezetként, termelői szervezetként vagy termelői szervezetek társulásaként még el nem ismert, akvakultúrás és halfeldolgozási tevékenységek végzésében érdekelt szervezetek.

2. és 3. célkitűzés esetén: Akvakultúra termelő, feldolgozó, valamint akvakultúra termékeket forgalmazó mikro, kis- és középvállalkozások és természetes személyek, továbbá akvakultúrás és halfeldolgozási tevékenységek végzésében érdekelt termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai, ágazatközi szervezetek.

5.3.2 intézkedés: Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 68. cikk (1) bekezdés d) és g) pontjaival.)

Az intézkedés céljai:

- A termelés és a piacok átláthatóságához való hozzájárulás, valamint piackutatások lebonyolítása.
- Olyan nemzeti vagy transznacionális kommunikációs és promóciós kampányok lebonyolításának támogatása, amelyek célja, hogy a nyilvánosság körében ismertebbé tegyék a fenntartható halászati és akvakultúra-termékeket.

Szinergiák: Ez az intézkedés a termeléshez és a feldolgozáshoz kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással van, ezzel hozzájárul a halfogyasztás növekedéséhez.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja), amennyiben a projekt végrehajtása megfelel az 508/2014 ETHA rendelet 95. cikk (2) bekezdés a) pontjában foglaltaknak.

Kedvezményezettek: Közjogi szervezet, vagy olyan szervezet, amit a feladatra kijelölnek.

5.3.4 intézkedés: Krízishelyzetre szóló támogatás

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 68. cikk (3) bekezdésével.)

Az intézkedés céljai:

- A krízishelyzetek kezelése kompenzációs támogatásokkal az ágazat versenyképességének megtartása érdekében.

Szinergiák: Ez az intézkedés a termeléshez kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással van.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek 100%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja) az 508/2014 ETHA rendelet 95. cikk (2) bekezdés c) pontjában foglaltak alapján.

Kedvezményezettek: Akvakultúrával foglalkozó vállalkozások, valamint a horgászati célú haltermeléssel hasznosított víztározók halgazdálkodási jogosultjai.

2. egyedi célkitűzés: A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése (508/2014 ETHA rendelet 6. cikk (5) bekezdés b) pont)

5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

(Az intézkedés összhangban van az 508/2014 ETHA rendelet 69. cikk (1) bekezdés a)-b) és d)-f) pontjaival.)

Az intézkedés céljai:

- Energiamegtakarítással járó, vagy a környezeti hatások, ideértve a hulladékkezelést is, csökkentésére irányuló halfeldolgozási eljárások támogatása.
- A munkabiztonságot, a higiénés, egészségügyi és a munkakörülményeket javító halfeldolgozási beruházások támogatása.
- A fő halfeldolgozási tevékenység során keletkező melléktermékek feldolgozásának támogatása.
- Az ökológiai termelésből származó halak feldolgozásának támogatása.
- Az új vagy továbbfejlesztett termékekhez, új vagy továbbfejlesztett feldolgozási eljárásokhoz, illetve új vagy továbbfejlesztett gazdálkodási és szervezési rendszerekhez vezető tevékenységek támogatása.
- A konyhakész, szálkamentes, nagy hozzáadott értékű feldolgozott haltermékek előállításának támogatása.

Szinergiák: Ez az intézkedés erősíti az akvakultúra termeléssel kapcsolatos valamennyi intézkedést, és a magasabb hozzáadott értékű feldolgozott termékek biztosítása révén hozzájárul a halfogyasztás növekedéséhez.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költségek maximum 50%-a támogatható (amelynek maximum 75%-át az ETHA, 25%-át a nemzeti költségvetés biztosítja).

Kedvezményezetttek: Mikro-, kis- és középvállalkozások.

3.2 Egyedi célkitűzések és eredménymutatók

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
------------------------	---

Egyedi célkitűzés	2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
1.5 - A halfogások üzemanyagfogyasztási hatékonysága tekintetében bekövetkezett változás		liter üzemanyag/kg kirakodott fogás	✓
1.10.a - A madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv keretében kijelölt Natura 2000 területek kiterjedtségének változása		km ²	✓
1.10.b - A 2008/56/EK bizottsági határozat 13.4. pontja szerinti egyéb területvédelmi intézkedések térbeli hatályának változása		km ²	✓
18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása	15,00000	db	
19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása	1.000,00000	hektár	

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
------------------------	--

Egyedi célkitűzés	1 - A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	638,00000	tonna	
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	1.046,00000	1000 EUR	
2.3 - A nettó haszon változása		1000 EUR	✓

Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	3.247,00000	tonna	
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	6.670,00000	1000 EUR	
2.3 - A nettó haszon változása		1000 EUR	✓
2.8 - Foglalkoztatás bővítése	40,00000	FTE	
2.9 - Foglalkoztatás fenntartása		FTE	✓
2 - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	795,00000	tonna	
3 - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	2.152,00000	1000 EUR	

Egyedi célkitűzés	3 - A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.4 - Az ökológiai akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.5 - A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyiségének változása	3,00000	tonna	
2.6 - Az önkéntes fenntarthatósági rendszerek keretében tanúsított akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok		db	✓
2.8 - Foglalkoztatás bővítése		FTE	✓
2.9 - Foglalkoztatás fenntartása		FTE	✓

Egyedi célkitűzés	4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása		1000 EUR	✓
2.4 - Az ökológiai akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.5 - A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyiségének változása		tonna	✓

2.6 - Az önkéntes fenntarthatósági rendszerek keretében tanúsított akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok		db	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	17.524,00000	hektár	

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása
------------------------	--

Egyedi célkitűzés	<i>1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése</i>
--------------------------	--

Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
3.B.1 - A végrehajtott adatlelvások százalékos arányának növekedése	100,00000	%	
4 - Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	415,00000	db	
5 - Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérdések éves száma	70,00000	db	

Egyedi célkitűzés	<i>2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül</i>
--------------------------	---

Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
3.A.1 - A feltárt súlyos jogsértések száma		db	✓
3.A.2 - Fizikai ellenőrzésnek alávetett kirakodások		%	✓
6 - Ellenőrzött halkereskedelmi pontok száma, évente	80,00000	db	

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása
------------------------	--

Egyedi célkitűzés		1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható	
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	1.056,00000	1000 EUR		
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	500,00000	tonna		
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	6.660,00000	1000 EUR		
5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	3.388,00000	tonna		
8 - Halfogyasztás növelése	1,00000	kg/fő		
7 - Termelői szervezetek száma	2,00000	db		
15 – EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke	26.600,0000	1000 EUR		

Egyedi célkitűzés		2 - A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható	
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében		1000 EUR	✓	
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében		tonna	✓	
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében		1000 EUR	✓	

5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében		tonna	✓
9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	1.600,00000	tonna	

3.3 Kapcsolódó intézkedések és teljesítménymutatók

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
------------------------	---

<i>Egyedi célkitűzés</i>	<i>2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása</i>			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 40. cikk (1) bekezdés, b)–g) és i) pont: A tengeri biológiai sokféleség védelme és helyreállítása – hozzájárulás az eredményesebb gazdálkodáshoz vagy védelemhez, statikus vagy mozgó létesítmények építése, telepítése vagy korszerűsítése, a NATURA2000 helyszínekhez és a fokozottan védett területekhez kapcsolódó védelmi és gazdálkodási tervek előkészítése, a védett tengeri területek irányítása, helyreállítása és nyomon követése, beleértve a NATURA2000 területeket is,	1.6 - Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	15,00	db	✓

<i>Egyedi célkitűzés</i>	<i>2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása</i>			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
környezettudatosság, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások fenntartását és előmozdítását célzó egyéb cselekvésekben való részvétel (+ 44. cikk (6) bekezdés a) és b) pont)				

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

Az 1.2 intézkedés célja a biodiverzitás megőrzése. A 2.5 intézkedés népesítő állományt biztosít a ritka és veszélyeztetett őshonos halfajok állománypótlásához.

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
------------------------	--

Egyedi célkitűzés	1 - A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 47. cikk: Innováció	2.1 - Projektek száma a következő témában: innováció, tanácsadói szolgáltatások	30,00	db	

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

A 2.1 intézkedés célja az innováció elősegítése. A 2.2, 2.3, 2.4 és 2.5 intézkedések erősítik az innovációt az akvakultúrában, míg az innovatív megoldások hozzájárulnak mindezen intézkedések és a 2.5 intézkedés sikeréhez.

Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonságot és a munkakörülmények javítását			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 48. cikk (1) bekezdés a)–d), f)–h) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások	2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások	160,00	db	✓

02 - 52. cikk: Akvakultúrával foglalkozó új, fenntartható gazdálkodók ösztönzése	2.5 - Projektek száma a következő témában: a humántőke fejlesztése az akvakultúra-ágazatban általában, valamint az akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók támogatása	20,00	db	
---	--	-------	----	--

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

A 2.2 és 2.3 intézkedések termelési célú beruházások támogatására irányulnak. A termelő beruházások valamennyi UP2 intézkedés sikeréhez hozzájárulnak, továbbá valamennyi UP2 intézkedés erősíti a fenntartható akvakultúrát és hozzájárulhat a 2.5 intézkedés sikeréhez.

<i>Egyedi célkitűzés</i>		<i>3 - A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása</i>		
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
02 - 48. cikk (1) bekezdés e), i), j) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások – erőforrás-hatékonyság, a víz- és vegyszerhasználat csökkentése, vízhasználatot csökkentő víz-visszaforgatásos rendszerek	2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások	40,00	db	

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

A 2.4 intézkedés célja a környezetvédelmi célú beruházások ösztönzése. Az UP2-n belül valamennyi intézkedés hozzájárul az akvakultúra-ágazati vállalkozások versenyképességének és életképességének javításához.

<i>Egyedi célkitűzés</i>		<i>4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása</i>		
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 54. cikk: Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	2.3 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúra környezeti hatásainak korlátozása (környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerek, ökológiai akvakultúrához kapcsolódó környezetvédelmi szolgáltatások)	90,00	db	

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján)

A 2.5 intézkedés célja a környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok jobb működéséhez történő hozzájárulás valamennyi UP2 intézkedéssel együtt.

Unió prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása
-----------------------	--

<i>Egyedi célkitűzés</i>	<i>1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése</i>			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 77. cikk: Adatgyűjtés	3.2 - Projektek száma a következő témában: az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése	2,00	db	✓

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

A 3.1 intézkedés valamennyi alkalmazott intézkedés megvalósítását, monitoringját és értékelését támogatja.

<i>Egyedi célkitűzés</i>	<i>2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül</i>			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 76. cikk: Ellenőrzés és végrehajtás	3.1 - Projektek száma a következő témában: az uniós ellenőrzési, felügyeleti és végrehajtási rendszer megvalósítása	1,00	db	

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

A 3.2 intézkedés a termeléshez, az értékesítéshez és a feldolgozáshoz kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással van.

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása
------------------------	--

<i>Egyedi célkitűzés</i>		<i>1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése</i>		
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
03 - 68. cikk: Értékesítési intézkedések	5.2 - Projektek száma a következő témában: a piaci intézkedések és tárolási támogatás	160,00	db	

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

Az 5.3.1 és 5.3.2 intézkedések a termeléshez és a feldolgozáshoz kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással vannak, ezzel hozzájárulnak a halfogyasztás növekedéséhez. Az 5.2 teljesítménymutató a 68. cikk (3) bekezdése szerinti beavatkozásokat veszi figyelembe az ukrajnai válság miatt elmaradt bevételekre/többletköltségekre vonatkozóan.

<i>Egyedi célkitűzés</i>		<i>2 - A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése</i>		
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Fel kell-e tüntetni a mutatót az eredményesség-mérési keretben
01 - 69. cikk: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása	5.3 - Projektek száma a következő témában: feldolgozás	25,00	db	✓

Az ETHA-intézkedések együttes alkalmazásának indokolása (az előzetes értékelés és a SWOT elemzés alapján).

Az 5.3.3 intézkedés támogatja és erősíti az akvakultúra-termeléssel kapcsolatos valamennyi intézkedést, és a magasabb hozzáadott értékű feldolgozott termékek biztosítása révén hozzájárul a halfogyasztás növekedéséhez.

3.4 A program komplementaritása más ESB-alapokkal

3.4.1 Az ETHA komplementaritása és koordinációja más ESB-alapokkal, valamint más, uniós és nemzeti finanszírozási eszközökkel

A koordinációt egy központi koordinációs rendszer létrehozásával biztosították, amelynek keretében 2018-ig az ME felelt, 2018-tól az ITM felel minden EU támogatásért. Az operatív program-specifikus monitoring bizottságok mellett a koordináció segítése céljából létrehozták a partnerségi megállapodás közös monitoring bizottságát is (lásd 11. szakasz).

Kormányzati szinten az EU források vonatkozásában a legmagasabb szintű koordináló testület az NFK, amelynek elnöke a miniszterelnök, és amely a legmagasabb szinten dönt az operatív programokkal kapcsolatos stratégiai kérdésekben. Munkáját a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság – az ITM által működtetett tanácsadó testület – segíti, amely az irányító hatóságok fő koordinációs és együttműködési platformja. Feladata többek között az EU-finanszírozású projektek és a kormányzati szakpolitikai döntések előkészítő munkájának koordinálása.

A MAHOP tervezésekor figyelembe vették a más ESB-alapokkal és operatív programokkal való szinergiát és komplementaritást. A korábbi szigorú lehatárolással szemben valamennyi megvalósított intézkedésben prioritást képez a halgazdaságok és az akvakultúra szinergikus fejlesztése. Emellett a kettős finanszírozás elkerülésére is figyelmet fordítanak. Ez összhangban áll mind a közös halászati politikával (EU szinten), mind a valamennyi ESB-alapra vonatkozó Partnerségi Megállapodással (nemzeti szinten).

A halgazdaságok és az akvakultúra fejlesztése csak akkor lehet hatékony, ha azt a MAHOP és más operatív programok együttesen támogatják. A MAHOP-nak hozzá kell járulnia a közös halászati politika stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához, míg a többi operatív programnak elő kell segítenie a halgazdaságok és az akvakultúra fejlesztését, különösen olyan esetben, amikor a MAHOP-on belül nem áll rendelkezésre elegendő forrás vagy eszköz.

Fontos területek

Energiatakarékosság

A MAHOP támogatja az akvakultúra-termeléshez kötődő technológiák és eszközök energiatakarékosabbra cserélését, míg a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) támogatja az akvakultúra-vállalkozások épületeinek energiahatékonyságát szolgáló beruházásokat. Az AM módszertani segítséget nyújt a GINOP Irányító Hatóságának ennél az intézkedéstípusnál a halászatot és akvakultúrát érintő költségvetési támogatásokról szóló rendelet alkalmazásában. A pályázatok koordinációja, az irányító hatóságok képviselőinek kölcsönös részvétele a munkacsoportokban és platformokban a program előkészítésének és megvalósításának során, a Monitoring Bizottságban való képviselet, a közös webes felület segítségével történő koordináció komplex információt nyújt a potenciális igénylőknek, és lehetőséget teremt az együttműködésre az energiatakarékossági területen történő pályázat-elbírálás során.

Közlekedési infrastruktúra

A MAHOP támogatja az akvakultúra-vállalkozások tevékenységének diverzifikációját, beleértve az akvakultúrán kívüli egyéb tevékenységeket is. A gazdaságok infrastrukturális fejlesztése fontos szempont a különféle szolgáltatásokat (horgászat, madármegfigyelés, agroturizmus, stb.) nyújtó gazdaságokat látogatók számának növelése során. Másfelől más operatív programok – pl. az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP), a KEHOP és a VP – a természeti és kulturális örökség, különösen a védett és NATURA 2000 területek megközelítését javító nyilvános látogatói infrastruktúra fejlesztésén keresztül járulhat hozzá ehhez a célkitűzéshez. Ebben a tekintetben a MAHOP és az említett programok kiegészítik egymást, ami javítja a tógazdaságok megközelíthetőségét, és hozzájárul tevékenységük diverzifikálásához.

Mivel az intézkedések célkitűzései eltérőek, a projektpályázati kiírásokat nem szükséges koordinálni. A tevékenységek koordinációja ezen a területen az egyes programok képviselőinek a monitoring bizottságokban való részvételén keresztül történik.

Kutatás, fejlesztés, innováció

A MAHOP támogatja az innovatív módszereket és technológiákat – a halgazdálkodási ágazat szereplőinek versenyképességét szolgáló termék- és folyamatinnovációkat, ami a halnevelés és hallal való bánás új módszereinek alkalmazásán, új vagy lényegesen javított termékek, új, jó piaci potenciállal rendelkező tenyésztett halfajok, új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek bevezetésén keresztül történik. A KFI területét a GINOP és a VP is támogatja.

A tevékenységek koordinációja ezen a területen is az egyes programok képviselőinek a monitoring bizottságokban való részvételén keresztül történik.

Kapcsolódások más operatív programokkal

Környezet és Energiahatékonyság Operatív Program (KEHOP)

A KEHOP átfogó célja, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek védelmével összhangban valósuljon meg. Az átfogó cél elérése érdekében a KEHOP által lefedett valamennyi fejlesztési terület és beavatkozási irány esetében az alábbi, egymással szoros kapcsolatban lévő horizontális céloknak kell érvényesülniük:

- klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak megelőzése és mérséklése, az alkalmazkodóképesség javítása;
- az erőforrás-felhasználás hatékonyságának fokozása;
- szennyezések és terhelések megelőzése és mérséklése;
- egészséges és fenntartható környezet biztosítása.

Míg ezeket az aspektusokat a MAHOP előkészítése során figyelembe vették, a közvetlen kapcsolódások a védett természeti és NATURA 2000 területekre korlátozódnak. A KEHOP (IV/1-2-3-4) az állami szereplők által végrehajtott egyszeri, nem fenntartási jellegű zöldinfrastruktúra-fejlesztéseket támogatja, amelyek célja a jó természetvédelmi helyzet eléréséhez/fenntartásához szükséges feltételek megteremtése a kevésbé fejlett régiókban, míg a MAHOP a halgazdasági felhasználók (kkv-k) gazdálkodási tevékenységét támogatja, ami összhangban van a védett természeti és NATURA 2000 területeken lévő halgazdálkodási célú vízterületek természetvédelmi célkitűzéseivel és természetvédelmi szempontú fejlesztésével.

A MAHOP 1.2 és 2.5 intézkedései a NATURA 2000 területeken lévő tógazdaságoknál keletkező kapcsolódó többletköltségek és hozamcsökkenés kompenzációjának esetében a KEHOP 4. prioritástengelyéhez (Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések) kapcsolódnak. Nem történik kettős finanszírozás, mivel a KEHOP 4. prioritástengelye a természetvédelmi intézkedéseket főként a védett természeti területeken támogatja (továbbá a támogatás a természetvédelem-irányítási kötelezettségeket ellátó államilag kijelölt szervezetek részére áll rendelkezésre).

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)

A gazdaság fejlesztésére irányuló GINOP-ot az ERFA és az ESZA is támogatja. 8 prioritása van, ezek az alábbi területeket fedik le: (1) kkv-k, (2) K+F+I, (3) IKT, (4) energia, (5) foglalkoztatás, (6) versenyképes munkaerő, (7) turizmus és (8) pénzügyi eszközök.

A GINOP és a MAHOP közötti kapcsolódások elsősorban a hazai kkv-k versenyképességének javítása és növekedésének előmozdítása területén állnak fenn. A GINOP-hoz hasonlóan a MAHOP is támogatja a kkv-k beruházásait. A halfeldolgozó kkv-k a GINOP támogatást a haltermeléstől, -feldolgozástól és -értékesítéstől független tevékenységekhez vehetik igénybe. A MAHOP ágazatilag kapcsolódik a GINOP-hoz a K+F+I szektorban, továbbá olyan célkitűzések kapcsán, mint a fosszilis energiahordozók kiváltása, az alternatív energiaforrások elterjesztése és ezeken keresztül a hatékonyabb energiatakarékos termelési és feldolgozási rendszerek előmozdítása.

A GINOP-pal való kapcsolódás konkrét példái:

GINOP 2. prioritás – Kutatás, technológiai fejlesztés és innováció

K+F(+I) – és az akvakultúra kkv-k versenyképességének javítása (1. és 3. tematikus célkitűzések)

A halgazdálkodásban és a kapcsolódó területeken (pl. energiahatékonyság, klímaváltozáshoz való adaptáció, erőforrás-védelem) a kutatók és a termelők közötti együttműködés teljes forrásigényét nem lehetséges a MAHOP-ból teljesen lefedni, ezért a GINOP-ból, a „tudásáramlás erősítése és a tudásfelhasználás segítése” egyedi célkitűzésen keresztül szükséges lehet további forrásokat hozzárendelni, különösen az együttműködésben végzett KFI projektek támogatása területén.

GINOP 4. prioritás (és EMVA 6. prioritás)

Turizmusfejlesztés

A GINOP nagyobb, míg az EMVA kisebb turisztikai beruházásokat képes támogatni. Fontos, hogy ezek a halgazdálkodási ágazatot is érintsék és lefedjék, illetve semmiképpen se zárják ki, annak a támogatását. A GINOP nagyprojektjeibe nehéz beilleszkedni, de meg lehet találni a kapcsolódási pontokat (Gyógyító Magyarország – a hal, mint egészséges táplálék, ökoturizmus, multifunkcionális tógazdaságok, termálvíz-hasznosítás).

A MAHOP-nak további két lehetséges kapcsolódása van a GINOP-hoz, az élelmiszeripar kapcsán.

UP5.:

1. egyedi célkitűzés: A halászati és akvakultúra termékek piac-szervezésének javítása és a halmarketing támogatása
2. egyedi célkitűzés: A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése

Vidékfejlesztési Program (VP)

Az akvakultúra Magyarországon a mezőgazdaság egyik szakágának minősül. A halgazdálkodás fontos szerepet tölt be a vidékfejlesztésben, a vizes élőhelyek fenntartásában és a vízgazdálkodásban. A MAHOP és a VP között több kapcsolódási pont található, főként a mezőgazdasági és akvakultúra tevékenységekben egyaránt érintett gazdálkodók folytán. Nem történik kettős finanszírozás, mivel a VP-ből e gazdálkodók akvakultúrával összefüggő tevékenységei nem támogathatók, míg a nem akvakultúrával összefüggő tevékenységeik igen. A haltermeléssel, -feldolgozással és -marketinggel kapcsolatos tevékenységeket a MAHOP támogatja.

A VP-vel való kapcsolódás konkrét példái:

A MAHOP 2.1 és 2.5 intézkedése a VP M10 (Agrár-környezetvédelem és éghajlatváltozás), valamint – a haltermelő szektor környezeti hatásának csökkentése céljából történő műszaki és tudományos ismeretfejlesztés esetében – a M4.4 intézkedéséhez kapcsolódik. A NATURA 2000 területek védelmét illetően a MAHOP 1.2 intézkedése kiegészíti a VP M12 intézkedését.

6. prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

Ez a prioritás magában foglalja a LEADER programot. Bár Magyarország nem veszi igénybe az ETHA közösségvezérelt helyi fejlesztési (CLLD) eszközét, a halászati és akvakultúra vállalkozások részt vehetnek a LEADER helyi akciócsoportokban (HACS), és megpályázhatják az EMVA (pl. infrastruktúra-fejlesztési, diverzifikálás célú) fejlesztési forrásait, amelyekre jogosultak.

8.2.1 Tudástranszfer és tájékoztatási tevékenységek:

Ez az intézkedés szolgálja a termelő és szolgáltató szektor szakmai kompetenciáinak javítását és a szakmai továbbképzés megújítását, valamint kiegészítheti a MAHOP élethosszig tartó tanulási, disszeminációs, szakmai képzési és hálózatépítési komponenseit.

8.2.2. Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások:

Az intézkedés közvetlenül szolgálja a szaktanácsadási rendszer igényalapú, szakágazati célcsoportokra koncentrálnó működésének megvalósítását, strukturálását és megerősítését, emellett támogathatja a szakmai, tudományos, marketing, jogi és gazdasági tanácsadási szolgáltatások nyújtását.

8.2.16. Együttműködés:

Az intézkedés célja a vidéki gazdaság zömmel kiskapacitású, egymástól térben széttagoltan működő szereplői közötti együttműködés segítése a hatékonyabb piacra jutás, a gazdaságilag életképes méret kialakítása, az innovációhoz szükséges tudás, tapasztalat és információ generálása és a felhasználókhöz juttatása, valamint a rövid ellátási láncok (REL) kialakításának előmozdítása érdekében. MAHOP szinergia: Saját termelésű akvakultúra-termékek feldolgozásának, piaci értékesítésének és közvetlen eladásának támogatása (kapcsolódás a REL-hez).

M10 intézkedés - Agrár-környezetvédelem és éghajlatváltozás

A MAHOP legfontosabb kapcsolódási pontjai:

- Fenntartható vidékfejlesztés támogatása

A tógazdaságok és az intenzív akvakultúra rendszerek jellemzően a vidéki területeken találhatók, és a helyi foglalkoztatás növelésével, valamint a mezőgazdasági termelésre kevésbé alkalmas területek hasznosításával járulnak hozzá a célkitűzés teljesítéséhez.

- A környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a helyi adottságokhoz igazodó termelési programok kidolgozásával

A víz termelőeszközként való hasznosítása a tavi akvakultúrában megőrzi annak jó állapotát.

A tógazdaságok fontos szerepet játszanak az árvíz- és a túlzott vízmennyiség okozta események negatív hatásainak mérséklésében, míg a polikultúra a helyi adottságokhoz igazodó halfaj-struktúrát eredményez.

- A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés megszüntetése és megelőzése

Az akvakultúrában termelőeszközként hasznosított víz olyan mennyiségben kerül a természetes vizekbe, amely nem okoz mezőgazdasági eredetű környezetterhelést.

- A természeti erőforrások fenntartható hasznosítására alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése

A víz kulcsfontosságú erőforrás a haltermelésben, a vele való gazdálkodás az akvakultúrában maximálisan fenntartható módon történik. A gyenge talajú területek az akvakultúrán keresztül gazdaságilag életképesen hasznosíthatók.

- A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése, az alkalmazkodóképesség javítása megfelelő termelési struktúrával és a földhasználat változtatásával

A megújuló energiaforrások hasznosítása fontos szerepet játszik a klímaváltozás hatásainak csökkentésében és a hozzá való alkalmazkodásban. Az új energiaforrások kiaknázásának módszerei mind a tógazdaságokban, mind az intenzív akvakultúrában terjedőben vannak, ezzel hozzájárulnak a klímaváltozást okozó tényezők kiküszöböléséhez.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)

A TOP és a MAHOP közötti kapcsolódások állnak fenn a gazdaságfejlesztés (a helyi gazdasági infrastruktúrafejlesztés és a turizmusfejlesztés) területén. A TOP elsősorban a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás bővítésének helyi feltételeit teremti meg, ezáltal helyi szinten elősegíti az üzleti infrastrukturális háttér kialakítását (TOP 1.1 intézkedés).

A fenntartható turizmusfejlesztés célja a területi és tematikus turizmus fejlődésének előmozdítása, ami lehetővé teszi az idegenforgalmi nevezetességeken alapuló, megyei szinten koordinált fejlesztés megvalósítását. E fejlesztések célja a regionális gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság és a helyi foglalkoztatás fellendítése (TOP 1.2 intézkedés).

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP)

A HEFOP az ERFA és az ESZA kap támogatást. A MAHOP a HEFOP 3. prioritásához kapcsolódik (a tudástőke fejlesztése), amely a tudás- és készségfejlesztésbe és az élethosszig tartó tanulásba való beruházásokat, valamint a kutatást, a technológiai fejlesztést, az innovációt és a hálózatépítés erősítését támogatja.

Az ETHA egyik előfeltétele a megfelelő és rendszeres monitoringhoz és értékeléshez szükséges irányítási és adminisztratív kapacitás megléte. Ez további erőforrásokat igényelhet a HEFOP 5. prioritásából, főleg a NAIK AKI, a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a Közreműködő Szervezet által végzett bővülő adatgyűjtési és -elemzési tevékenység támogatásához.

3.4.2. Az adminisztratív terhek csökkentését célzó, főbb tervezett intézkedések

Az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a MAHOP az alábbi általános alapelveket tartja szem előtt:

- egységes terminológia használata,
- egységes folyamatok kialakítása a pályázat benyújtásától annak elfogadásáig, olyan módon, hogy az egyes folyamatok és lépések egymást kövessék, és egyértelműen meg legyen határozva a kezdetük és a végük, az őket megelőző és követő folyamatok, valamint az egyes folyamatok határidői,
- az Irányító Hatóság/Közreműködő Szervezet pályázókkal és kedvezményezettekkel való konzultációs/együttműködési rendszerének kialakítása a projektek kidolgozása és megvalósítása során,
- megfelelő és megbízható elektronikus rendszer kialakítása a pályázatok elkészítésének, benyújtásának (mellékletekkel együtt), kezelésének, értékelésének és kiválasztásának, a monitoring-jelentések és a teljes pályázati folyamat kezelésének érdekében.

A 2007-2013-as HOP megvalósítása során hangsúlyosan jelent meg a túlzott adminisztráció csökkentésének és az adminisztrációs folyamat egyszerűsítésének az igénye. A pályázói adminisztráció egyszerűsítésének leghatékonyabb módja a pályázati folyamat elektronikussá alakítása lehet. A pályázati folyamatban mindaddig a dokumentumok benyújtása papíralapon történt, egyes mellékleteket vagy eredetiben, vagy közjegyző által hitelesített másolatban lehetett leadni. Ez időigényessé és költségessé tette a pályázatok benyújtását. A beadott dokumentumokat a Közreműködő Szervezet szkennelte be és a további folyamatok már elektronikusan zajlottak. A 2014–2020-as időszakban meg kívánjuk valósítani a teljeskörű elektronikus beadás és kérelemkezelés rendszerét.

Szintén fontos célkitűzés a kedvezményezettek által történő monitoringadat biztosítás folyamatának egyszerűsítése. A NAIK AKI és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) jelenleg fejlesztés alatt álló elektronikus adatbeviteli rendszerei a kedvezményezetteknek lehetővé teszik az online adatbevitt egyszerű online platform használatával. Az egyes értékek elfogadható tartományát előre meghatározzák, így a helytelen adatok már a bevitt fázisában kiszűrhetők és korrigálhatók.

3.5 A makroregionális vagy tengeri medencéket érintő stratégiákra vonatkozó információk (adott esetben)

Magyarország részt vesz az EU Duna Régió Stratégiában (EUSDR). A MAHOP egyes intézkedései közvetlenül járulnak hozzá az EUSDR pilléreinek és cselekvési területeinek megvalósításához. Különösen a MAHOP 1.2 intézkedése (A NATURA 2000 területek kezelése és a természetes vizek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását) szinergiában áll az EUSDR „A Duna régió összekapcsolása a többi régióval” pillérével és „A Duna régióban a környezet védelme” pillérének belül „a vizek minőségének helyreállítása és megőrzése” cselekvési területtel, különösen a halak vándorlási útvonalának biztosítására irányuló tevékenységek vonatkozásában. A „Jólét teremtése a Duna régióban” pillér tartalmaz egy, a vidéki területek versenyképességének javítására irányuló intézkedést, ahol a tervek szerint a halgazdasági területek fejlesztése a halászati akciócsoportok bevonásával történik. Ez további szinergikus területet alkothat az ETHA-val.

Azonban Magyarország úgy döntött, hogy mivel nem rendelkezik olyan összefüggő területekkel, ahol a népesség elegendő százaléka él halászatból és akvakultúrából, nem veszi igénybe a CLLD eszközt, így ezen az EUSDR cselekvési területen nem lesznek bevonható ún. halászati helyi akciócsoportok (Fisheries Local Action Groups/FLAGs).

Az EUSDR „A Duna régióban a környezet védelme” pillérének „a biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése” cselekvési területét a MAHOP 1.2 intézkedése is kiegészítheti az összes faj és élőhely állapotromlásának megállítása tekintetében. Ugyanez a cselekvési terület tartalmaz egy olyan célt is, miszerint az ökoszisztémákat és szolgáltatásaikat a zöld infrastruktúra kialakításával és a leromlott ökoszisztémák helyreállításával kell fenntartani és javítani, ami összhangban van a MAHOP 2.3, 2.4 és 2.5 intézkedéseivel.

Bár az EUSDR megvalósításáért a Külgazdasági és Külügyminisztérium felelős, az ME az operatív program irányító hatóságai közötti koordináció megkönnyítése céljából a szintén az ME szervezetén belül létrejött Budapesti Duna Kontakt Pontot is működteti.

4. EGYEDI ETHA-INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

4.1 A Natura 2000 területek speciális igényeinek, valamint annak ismertetése, hogy a program miként járul hozzá a közös halászati politikáról szóló rendelet 8. cikke szerinti halállomány-helyreállítási területek egybefüggő hálózatának létrehozásához

Magyarországon több mint 1,95 millió hektárnyi NATURA 2000 terület van. A kijelölést eredetileg a meglévő védett természeti területek alapján végezték el, de korábban nem védett területek szintén bekerültek a hálózatba. A mezőgazdaság, a halgazdálkodás és az erdészet Magyarország védett természeti és NATURA 2000 területeinek 90%-át érinti, azaz az ökoszisztémák és az ökoszisztéma-szolgáltatások egyensúlyának megőrzése csak környezettudatos gazdálkodási módszerek alkalmazásán keresztül lehetséges.

A NATURA 2000 hálózat általános célkitűzése a tagállamokban természetesen előforduló madárfajok védelme, valamint a biológiai sokféleség megőrzése és a fajok és élőhelyek hosszú távú fennmaradásának biztosítása. Magyarország Országos NATURA 2000 Priorizált Intézkedési Terve (National Prioritised Action Framework- PAF) több olyan prioritást és cselekvést foglal magában, amelyek összhangban vannak a MAHOP intézkedéseivel. Ezek közé tartoznak az alábbiak (a zárójelbe írt vastagon szedett számok a kapcsolódó MAHOP intézkedést jelölik):

F1 prioritás: Vizes és ártéri élőhelyek

M12 intézkedés: NATURA 2000 kompenzációs kifizetések **(2.5)**

M22 intézkedés: Közösségi jelentőségű fajok szabad mozgását és az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatokat biztosítását szolgáló infrastruktúra (pl. ökológiai átjárók építése) **(1.2)**

F2 prioritás: Vizes élőhelyek és életközösségek

M11 intézkedés: Halgazdálkodási hasznosítású természetes vizek közösségi jelentőségű fajainak megőrzését, természetvédelmi helyzetének javítását szolgáló fejlesztések (pl. ívóhelyek rehabilitációja) **(1.2)**

M22 intézkedés: Közösségi jelentőségű fajok szabad mozgását és az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatokat biztosítását szolgáló infrastruktúra **(1.2)**

M16 intézkedés: Leromlott állapotú vagy erősen átalakított élőhelyek rehabilitációja, rekonstrukciója, új élőhelyek kialakítása **(1.2)**

M9 intézkedés: Extenzív halastavakhoz kötődő közösségi jelentőségű fajok természetvédelmi helyzetének javítását szolgáló sajátos kezelési előírások bevezetése **(1.2)**

M10 intézkedés: Extenzív halastavakhoz, halastóként vagy horgásztóként hasznosított vízterekhez kötődő, ill. vizekben élő közösségi jelentőségű fajok természetvédelmi helyzetének javítását szolgáló beruházások (1.2)

M12 intézkedés: NATURA 2000 kompenzációs kifizetések (1.2)

M20 intézkedés: A természetes élőhelyek feldaraboltságának (fragmentációjának), illetve a fajok elterjedését korlátozó diszkontinuitásának csökkentését és az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatok biztosítását szolgáló élőhely-rekonstrukció (1.2).

A NATURA 2000-hez kapcsolódó MAHOP 1.2 és 2.5 intézkedések megvalósítása során a PAF prioritásait veszik figyelembe.

Míg egyes MAHOP intézkedések közvetett módon támogatják a NATURA 2000 programot, a MAHOP nem biztosít közvetlen támogatást a NATURA 2000-hez kapcsolódó programokhoz. A NATURA 2000 területek támogatása főképp a KEHOP és a VP keretében valósul meg, azonban a MAHOP által támogatott tevékenységek erősítik a NATURA 2000 célok teljesülését, különösen mivel számos magyar tógazdaság NATURA 2000 területen található. Így az e tavak biológiai sokféleségének javítására irányuló tevékenységek hozzájárulnak a NATURA 2000 célkitűzések megvalósításához. Ebben az esetben az illetékes természetvédelmi hatóság külön gazdálkodási szabályokat ír elő, és valamennyi akvakultúra tevékenységet e gazdálkodási tervek szerint kell végezni. Az ezzel összefüggésben keletkező többletköltség és hozamkiesés a NATURA 2000 M12 intézkedése keretében kompenzálható.

A MAHOP ezen kívül kompenzációs támogatást irányoz elő a környezetbarát haltermeléssel összefüggésben keletkező jövedelemkiesésért. A gazdálkodók által vállalt önkéntes önkorlátozás hasonló lehet a NATURA 2000 gazdálkodási tervekben foglalt kötelezettségekhez, azonban független azoktól, és nem korlátozódik a NATURA 2000 területeken működő gazdaságokra.

4.2 A kisüzemi part menti halászat fejlesztésére, versenyképességére és fenntarthatóságára vonatkozó cselekvési terv ismertetése

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

4.3 Az egyszerűsített költségvetési módszer ismertetése a CPR-rendelet 67. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontjával összhangban

Egyszerűsített költségelszámolás alkalmazása

Az általános rendelkezések megállapításáról szóló rendelet olyan opciókat tartalmaz, miszerint a vissza nem térítendő és a visszatérítendő támogatás számítása történhet a ténylegesen felmerült költségek alapján, a 67. cikk (1) bekezdése a) pontjának megfelelően, de átalányalapú egységköltség, egyösszegű átalány vagy százalékban meghatározott átalányalapú finanszírozás alkalmazásával is, a 67. cikk (1) bekezdés b), c), illetőleg d) pontjának megfelelően.

Egyszerűsített költségelszámolás alkalmazása esetén az Irányító Hatóság az előre meghatározott módszer szerint a kimenetek, az eredmények és más költségek alapján számítja az elszámolható költségeket. Az egyszerűsített költségelszámolás alkalmazása azt jelenti, hogy a támogatások kezeléséhez kapcsolódó emberi erőforrások és adminisztratív erőfeszítések a szakpolitikai célok elérésére, semmint a pénzügyi dokumentáció összegyűjtésére és igazolására összpontosíthatók.

Az egyszerűsített költségelszámolás ezenkívül hozzájárul a támogatások helyesebb felhasználásához (az alacsonyabb hibaaarányhoz).

Az egyszerűsített költségelszámoláshoz fontos, hogy megfelelő legyen az előzetes felmérés és a módszerhez kapcsolódó dokumentáció, mivel az eredmények utólag csak ennek alapján ellenőrizhetők.

A támogatási feltételeket ismertető dokumentumban az Irányító Hatóság közli a kedvezményezettekkel a bevallott költségek alátámasztásának pontos követelményeit és az elérendő konkrét mennyiségi, illetve minőségi eredményeket. Az Irányító Hatóság előzetesen meghatározza az egyszerűsített költségelszámolási opciókat, és pl. már a pályázati kiírásba vagy legkésőbb a támogatási feltételeket ismertető dokumentumba belefoglalja azokat.

4.4. A többletköltségek, illetve az elmaradt bevétel kiszámítására szolgáló módszer ismertetése az 508/2014 ETHA rendelet 96. cikkel összhangban

A program koherenciája érdekében az előző időszakra szóló HKP keretében vállalt kötelezettségek bizonyos módosításokkal továbbra is fennmaradnak. A 2007–2013-as időszakban a program keretében részleges kompenzáció került kifizetésre a programban résztvevő termelőknek az ötéves időszak első két évében.

Az új időszakban a 2.5 intézkedés keretében Magyarország elindítja a „Vizesélőhely és vízimadár-élőhelyvédelmi célprogramot”. A programban való részvétel önkéntes. A résztvevőknek öt éven keresztül bizonyos, a vízi élővilágot támogató „zöld” akvakultúra módszereket kell alkalmazniuk. A korábbi tapasztalatok szerint ezek az intézkedések ténylegesen növelik a madárfaunát a tavakon, ami egyben fokozott halfogyasztással is jár. A ritka és veszélyeztetett fajok mellett a tavak különösen vonzzák a nagy kárókatont. A bevételkiesést a halfogyasztás nyomán keletkezett veszteség alapján mutatják ki. Ennek számítása a nagy kárókatona által okozott kár, mint a legjelentősebb és legjobban dokumentált kár alapján történik, más fajok által okozott károkat nem vesznek figyelembe. A számítás szakirodalmi adatokon alapul. Amikor az irodalmi adatok tág határok között szórtak, a túlkompenzálás elkerülése érdekében a legkonzervatívabb becsléseket vették figyelembe. A program részletes leírását, ideértve a mögöttes előfeltételezéseket és egyszerűsítéseket is, a 3. melléklet foglalja magában. Az intézkedések környezetvédelmi előnyeit a korábbi programozási időszak tapasztalatai mutatják, de az államilag kijelölt illetékes hatóságok által végzett előzetes felmérések is alátámasztják.

A számítás az alábbi adatokon alapul:

- Nagy kárókatona populáció Magyarországon: 18.000 példány (súlyozott átlag, Faragó és Gosztonyi alapján, 2013)
- Működő halastavi terület: 22.000 hektár (NAIK AKI, 2013)
- Kormorán-populáció sűrűsége a tavakon: $18.000/22.000 = 0,8$ példány/hektár
- Táplálkozási napok a tavakon: 180 nap/év (konzervatív becslés)
- Madárnapok/hektár: $180 \times 0,8 = 144$ nap/hektár
- Napi fogyasztás: 0,5 kg/példány (Keresztessy és mások, 2013)
- Közöséges ponty ára: 650 Ft (2,10 EUR/kg) [89/2015. (XII. 22.) FM rendelet 25. § (2) b) pontja szerinti bruttó halárak alapján, az egynyaras ponty mennyiségi egységenkénti ára (Ft-ban)]
- Fogyasztás/madár: $0,5 \times 180 = 90$ kg (58.500 Ft/188,65 EUR)
- Fogyasztás/hektár: $0,5 \times 144 = 72$ kg (46.800 Ft/ 150,92 EUR)

A bevételkiesést a résztvevő gazdák működő tóterülete alapján határozzák meg.

A túlzottan komplikált modell elkerülése érdekében számos előfeltételezést és egyszerűsítést alkalmaztak, amelyeket a 3. melléklet ismertet részletesen. Bár ezeknek az előfeltételezéseknek a száma soknak tűnik, mind az alacsonyabb becsült bevételkiesés irányába hatnak, azaz csökkentik a túlkompenzálás esélyét. A túlkompenzálás valószínűségét tovább csökkenti, hogy csak részleges ellentételezés kerül kifizetésre, ennek összege a számított bevételkiesés 30%-a. Ezt a döntést az is indokolja, hogy csökkenteni kívánják a gazdák kompenzáció-függőségét. A megválasztott százalék elegendőnek tekinthető ahhoz, hogy a gazdákat olyan gazdálkodási gyakorlat alkalmazására ösztönözze, amely környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosít, de nem elegendő a madárkárok teljes fedezésére, így a gazdálkodókat arra ösztönzi, hogy a gazdaság fenntarthatóságába investáljanak, beleértve a madárkárok elleni védekezést is.

Az 5.3.4 intézkedés keretében Magyarország célja a krízishelyzetek kezelése kompenzációs támogatásokkal az ágazat versenyképességének megtartása érdekében.

Az akvakultúra termelés inputanyagainak piacán a 2022. év során olyan rendkívüli változások történtek, amelyek hátrányosan érintik a magyar gazdálkodókat. A takarmány, az energia (beleértve a villamosenergiát, illetve a fosszilis energiahordozókat) és egyéb anyagok és szolgáltatások árai olyan mértékben emelkedtek, amelyek veszélyeztetik a termelés gazdasági fenntarthatóságát. Az akvakultúra termelés költség szerkezetében az egyes tételek közül a takarmány képviseli a legnagyobb súlyt, termelési rendszertől és technológiától függően 30-60%-ot. A takarmányár rendkívüli emelkedéséből adódó károk részben statisztikai adatgyűjtés útján, részben a takarmánykonverziós együtthatóra vonatkozó szakértői becslések alapján jól becsülhetők.

A kompenzáció alapja a **takarmányár növekedés különbözete** mind a tógazdasági haltermelés, mind az intenzív üzemi haltermelés esetében.

Az alkalmazott számítási módszer menete:

1. A fajlagos takarmányfelhasználás mennyiségének és típusának meghatározása a tógazdasági haltermelés, mind az intenzív üzemi haltermelés esetében
2. Takarmányárak növekedésének meghatározása
3. A takarmányozás teljes költség növekedésének számítása

A fajlagos takarmányfelhasználás mennyiségének és típusának meghatározása

A **tógazdasági haltermelés** esetében a takarmányozás vegyesabrak és keveréktáp együttes alkalmazásával történik, amelynek mennyisége az OSAP statisztikai adatgyűjtés keretében a Lehalászási jelentésben gyűjtésre kerül. A Lehalászási Jelentés 2021. évi adatai alapján az átlagosan 1866 kg vegyesabrakot és 65 kg keveréktápot használnak 1 hektárra vetítve a halak etetésére.

Az **intenzív haltermelés** esetében a szakirodalmi információk szerint afrikai harcsa esetében a takarmány együttható mértéke 1,0-1,5 kg/kg, amely alapvetően függ az alkalmazott technológiától és táptípustól. Az átfolyóvizés, illetve recirkulációs rendszerekben bizonyos esetekben akár 700-1000 kg/m³ hozam is elérhető. Az 1000-1500 g-os piaci méret 8-10 hónapos nevelés alatt érhető el, 1-1,3-as takarmányegyüttható mellett. Mindezek alapján átlagosan 1000 kg étkezési haltermelésre 1200 kg keveréktáp alkalmazásával számolunk.

Takarmányárak (vegyesabrak és a keveréktápok) növekedésének meghatározása

Vegyesabrak

A vegyesabrak alapjául szolgáló takarmányok (búza, kukorica) esetében az orosz-ukrán háborút követő időszak (2022. március 1-szeptember 30. közötti időszak) havi értékesítési árainak (AKI PÁIR) súlyozott átlagát hasonlítottuk össze az előző év ugyanezen időszak adataival. A vizsgált időszakban a takarmánybúza ára 87,2%-kal, a takarmánykukorica ára 53,2%-kal növekedett. Összességében az átlagos takarmányár növekedés 50 611 Ft/tonna volt.

Keveréktápok

A keveréktápok átlagárának meghatározása keveréktáp gyártók és forgalmazók árlistái alapján történt. A hazai legnagyobb haltápgyártó vállalkozás a Haltáp Kft., emellett vizsgáltuk az import takarmánygyártók árlistáit is (lengyel Aller Aqua, osztrák Aqua Garant, litván EFEEDO). Piaci információk alapján a hazai és import keveréktápok felhasználása az intenzív termelés esetében 80-20% arányú. Ez alapján a hazai haltápgyártó keveréktáp árait vettük figyelembe. A pontytáp átlagára 48,8%-kal, a harcsatáp átlagára 39,0 %-kal növekedett. (Hasonló az árnövekedés mértéke broilertáp és hízósertéstáp esetében is, az átlagos árváltozás 2022 március-szeptember és 2021. március-szeptember közötti időszakra vonatkozóan 36,4% az AKI PÁIR adatai alapján.)

A fenti adatok felhasználásával a teljes takarmányköltségnövekedés a tógazdasági haltermelésben 1 hektár tóterületre vetítve 101 237 Ft volt, míg az intenzív termelés esetében 1 tonna termelt halra vetítve 138 000 Ft.

4.5 A 38. cikk (1) bekezdése, az 53., 54., 55. és 70. cikk alapján végrehajtott egyes tevékenységekre vonatkozóan meghatározott releváns kritériumok szerinti ellentételezés kiszámítására szolgáló módszer ismertetése

A „Vizesélőhely és vízimadár-élőhelyvédelmi célprogram” miatti bevételkiesés kiszámításakor annak összege madárkárokban került kifejezésre azon feltételezés alapján, hogy ha az alkalmazott intézkedések következtében megnő a madárpopuláció, a madarak több halat fogyasztanak el. A károk számításához a nagy kárókatona halfogyasztását vették alapul, mivel ismeretes, hogy ez okozza a legnagyobb veszteségeket, ebből következően ezek a károk a legjobban dokumentáltak. A más fajok által okozott károkat vagy az ökoszisztéma-szolgáltatások elméleti értékét nem vették figyelembe.

A számítások egyszerűsítése érdekében számos feltételezést és egyszerűsítést alkalmaztak (lásd 3. melléklet). Amikor rendelkezésre álltak különböző szakirodalmi adatok, a legkonzervatívabb becsléseket használták a túlkompenzálás elkerülése érdekében. Szintén a túlkompenzálás elkerülése miatt döntöttek úgy, hogy az általános rendelkezések megállapításáról szóló rendelet 67. cikk (1) bekezdése a) pontjának megfelelően az ellentételezés a kalkulált bevételkiesésnek mindössze 30%-át fedezi.

A résztvevők nem kapnak normatív támogatást a programban való részvételért. A fizetendő összeg azon az önkéntes vállaláson alapul, hogy környezetbarát gazdálkodási gyakorlatot alkalmaznak, valamint a megnövekedett madárpopuláció által okozott károkon.

A program további részleteit a 3. melléklet tartalmazza.

4.6 A halászati tevékenységnek a 33. cikk szerinti végleges beszüntetése tekintetében ennek a leírásnak tartalmaznia kell a halászati kapacitásnak a közös halászati politikáról szóló rendelet 22. cikke szerinti csökkentése érdekében elérendő célértékeket és megvalósítandó intézkedéseket. Ismertetni kell továbbá a 33. és 34. cikk szerint nyújtandó ellentételezés kiszámítási módszerét is

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

4.7 Kölcsönös kockázatkezelési alapok a kedvezőtlen időjárási jelenségek és környezeti balesetek kockázatának kezelésére

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

4.8. A technikai segítségnyújtás igénybevételének leírása

4.8.1. Technikai segítségnyújtás a tagállamok kezdeményezésére

A megelőző időszak programjához hasonlóan Magyarország a 2014–2020-as időszakban is élni kíván a tagállam kezdeményezésére alkalmazott technikai segítségnyújtás (TS) lehetőségével.

A tagállam kezdeményezésére alkalmazni kívánt technikai segítségnyújtási keret az ETHA rendelet 78. cikke szerint az operatív program teljes összegének legfeljebb 6%-a lehet. Azonban a Partnerségi Megállapodás értelmében a technikai segítségnyújtásra fordítható keret Magyarország esetében az operatív program teljes összegének maximum 0,9%-a. Ha ez az összeg nem elegendő, az esetleges többletköltségeket a magyar kormány fedezi.

A TS keret terhére többek között az operatív program előkészítési, irányítási, monitoring, értékelési, tájékoztatási és kommunikációs, hálózatépítési, panaszkezelési, kontroll- és auditintézkedései támogathatóak. A TS további alkalmazási területei a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentését szolgáló intézkedések, beleértve az elektronikus adatcsere rendszereket, valamint a tagállam hatóságainak és a kedvezményezetteknek az alap kezelésével és igénybevételével kapcsolatos kapacitásai megerősítését szolgáló intézkedéseit.

A technikai segítségnyújtási intézkedések célkitűzései:

- Támogatás nyújtása bizonyos, elsősorban adminisztratív tevékenységekhez az operatív program megvalósítása érdekében.
- Támogató intézkedések az operatív program előkészítésével, irányításával, monitoringjával, értékelésével, közzétételével és ellenőrzésével, valamint a disszeminációs feladatokkal kapcsolatban.
- Előkészítő tanulmányok, pl. akciótervek és tájékoztató célú piaci felmérések készítésének támogatása.
- Az operatív program irányításával összefüggő költségek, valamint az Irányító Hatóság által működtetett irányítási, monitoring és ellenőrző rendszer működési költségeinek támogatása.

- Megfelelő intézményi és adminisztratív keretek kialakításának támogatása az operatív program megvalósítása érdekében (ideértve a bérjellegű kifizetéseket a tisztségviselők, valamint a honoráriumokat az igénybe vett szakértők részére).
- Az időközi értékelés megszervezésének és előkészítésének támogatása.
- Az operatív program megfelelő fejezetében jelzett tanulmányok, valamint a MAHOP megvalósítása során szükségessé váló egyéb tanulmányok és értékelések elkészítésének támogatása.
- A MAHOP megvalósításában vagy a közös halászati politika által érintett területeken dolgozó hivatalos személyek szakmai képzésének támogatása.
- Az értékelési terv végrehajtása.

Társfinanszírozás mértéke: Az elszámolható költség 100%-a támogatható (amelyből maximum 75%-ot az ETHA biztosít, 25%-ot a nemzeti költségvetés).

A teljes ETHA keret maximum 0,9%-a, összességében 351.867 EUR, a magyar Partnerségi Megállapodással összhangban.

Kedvezményezettek: Közjogi szervezet.

4.8.2 Nemzeti hálózatok létrehozása

Nem releváns Magyarország számára.

5. AZ INTEGRÁLT TERÜLETFEJLESZTÉSRE VONATKOZÓ EGYEDI INFORMÁCIÓK

5.1 A közösségvezérelt helyi fejlesztés végrehajtására vonatkozó információk

5.1.1. A közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégia ismertetése

Az ETHA rendelet fogalom meghatározása szerint a „halászati és akvakultúra-terület: olyan terület, amely tenger-, folyó- vagy tóparttal, rendelkezik, beleértve a halastavat és a vízgyűjtőt, és jelentős mértékű foglalkoztatást biztosít a halászati vagy az akvakultúra-ágazatban, továbbá amely földrajzi, gazdasági és társadalmi szempontból funkcionálisan koherens egységet alkot, és amelyet a tagállamok ilyen területként jelöltek ki”. Elemezve Magyarország halgazdálkodását megállapítható, hogy nem rendelkezik olyan összefüggő területtel, amely jelentős foglalkoztatást biztosítana az akvakultúra, vagy a halászat területén. Ez főleg azzal magyarázható, hogy a termelő egységek gyakorlatilag egyenletesen elosztva találhatók meg, és az ország sem földrajzi, sem gazdasági, sem társadalmi szempontból sem rendelkezik olyan területtel, amely koherens egységet alkotna. Fontos momentum még, hogy a tagállami támogatási keret nagysága és az adminisztráció szűkössége nem teszi lehetővé annak CLLD-szerűen való felosztását, illetve allokálását.

5.1.2 A halászati területek kiválasztásához alkalmazott kritériumok felsorolása

Nem alkalmazható.

5.1.3 A helyi fejlesztési stratégiákra vonatkozó kiválasztási kritériumok felsorolása

Nem alkalmazható.

5.1.4 A helyi halászati akciócsoport, az irányító hatóság vagy a kijelölt szerv feladatköreinek leírása a stratégiához kapcsolódó valamennyi végrehajtási feladat tekintetében

Nem alkalmazható.

5.1.5 A helyi halászati akciócsoportoknak juttatott előlegekre vonatkozó információk

Nem alkalmazható.

5.2 Az integrált területi beruházásokra vonatkozó egyedi információk

Érintett ETHA-intézkedések	
	40. cikk (1) bekezdés, b)–g) és i) pont: A tengeri biológiai sokféleség védelme és helyreállítása – hozzájárulás az eredményesebb gazdálkodáshoz vagy védelemhez, statikus vagy mozgó létesítmények építése, telepítése vagy korszerűsítése, a NATURA2000 helyszínekhez és a fokozottan védett területekhez kapcsolódó védelmi és gazdálkodási tervek előkészítése, a védett tengeri területek irányítása, helyreállítása és nyomon követése, beleértve a NATURA2000 területeket is, környezettudatosság, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások fenntartását és előmozdítását célzó egyéb cselekvésekben való részvétel (+ 44. cikk (6) bekezdés a) és b) pont)
	47. cikk: Innováció
	48. cikk (1) bekezdés a)–d), f)–h) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások
	52. cikk: Fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
	48. cikk (1) bekezdés e), i), j) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások – erőforrás-hatékonyság, a víz- és vegyszerhasználat csökkentése, vízhasználatot csökkentő víz-visszaforgatásos rendszerek
	54. cikk: Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra
	77. cikk: Adatgyűjtés
	76. cikk: Ellenőrzés és végrehajtás
	68. cikk: Értékesítési intézkedések
	69. cikk: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása

Az ETHA-ból származó indikatív forráselosztás

0,00 EUR

6. AZ ELŐZETES FELTÉTELEK TELJESÜLÉSE

6.1 Az alkalmazandó előzetes feltételek meghatározása és teljesülésük értékelése

6.1.1 Alkalmazandó egyedi előzetes feltételek

Előzetes feltételrendszer	Az alkalmazandó feltétel tárgyát képező uniós prioritások	Teljesült
2 - Az 1380/2013/EU rendelet 34. cikkében említett többéves nemzeti akvakultúra stratégiai terv 2014-ig történő kidolgozása	2	Igen
4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához	1, 2, 3	Igen

6.1.2 Kritériumok és teljesülésük értékelése

Előzetes feltétel	Kritérium	Teljesült	Hivatkozás	Magyarázat
2 - Az 1380/2013/EU rendelet 34. cikkében említett többéves nemzeti akvakultúra stratégiai terv 2014-ig történő kidolgozása	1 - A többéves nemzeti akvakultúra-ágazati stratégiai tervet legkésőbb az operatív program benyújtásának napjáig eljuttatják az Európai Bizottsághoz	Igen	NAS Terv 2014-2020	2014. június 20-ig elkészült a stratégia első változata, amelynek az Európai Bizottság részére történő benyújtását a földművelésügyi miniszter 2015. július 6-án hagyta jóvá (Hiv.: HHgF/264/2015)

<p>2 - Az 1380/2013/EU rendelet 34. cikkében említett többéves nemzeti akvakultúra stratégiai terv 2014-ig történő kidolgozása</p>	<p>2 - Az operatív program információkat tartalmaz arról, hogy a program hogyan egészíti ki a többéves nemzeti akvakultúra stratégiai tervet</p>	<p>Igen</p>	<p>NAS Terv 2014-2020</p>	<p>A MAHOP intézkedései a NAS-on alapulnak. A MAHOP és a NAS közötti komplementaritásra vonatkozó információkat a MAHOP előkészítéséről és a stratégiáról szóló fejezetek tartalmazzák, valamint a SWOT elemzés is.</p>
<p>4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához</p>	<p>1 - az operatív program azon szakaszának a kidolgozásához és végrehajtásához rendelkezésre álló igazgatási kapacitás ismertetése, amely a 18. cikk (1) bekezdésének o) pontjában említett, a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló nemzeti ellenőrzést finanszírozó programra vonatkozik</p>	<p>Igen</p>	<p>http://www.nebih.gov.hu</p>	<p>Magyarországon a NÉBIH felelős az ellenőrzésért, azonban mivel az ország nem rendelkezik tengerrel, az ellenőrzési tevékenységek hatálya jóval szűkebb, elsősorban a nyomkövethetőségi kérdésekre terjed ki. A NÉBIH tisztségviselői rendszeresen részt vesznek az EFCA által szervezett képzéseken.</p>

<p>4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához</p>	<p>2 - A többéves tervekre vonatkozó nemzeti ellenőrzési cselekvési program kidolgozásához és végrehajtásához (az 1224/2009/EK rendelet 46. cikkében előírt módon) rendelkezésre álló igazgatási kapacitás ismertetése</p>	<p>Igen</p>	<p>Nem alkalmazható.</p>	<p>Az említett többéves tervek tengeri halállományokra vonatkoznak, ezért Magyarország esetében nem relevánsak.</p>
<p>4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához</p>	<p>3 - Az esetlegesen más tagállamokkal elkészítendő közös ellenőrzési program kidolgozásához és végrehajtásához (az 1224/2009/EK rendelet 94. cikkében előírt módon) rendelkezésre álló igazgatási kapacitás ismertetése</p>	<p>Igen</p>	<p>Nem alkalmazható</p>	<p>A közös halászati ellenőrzési rendszer kialakítása csak a tengerrel rendelkező országokra nézve kötelező, ez a kritérium nem alkalmazandó a tengerrel nem rendelkező tagállamokra.</p>
<p>4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához</p>	<p>4 - Az egyedi ellenőrzési és vizsgálati programok kidolgozásához és végrehajtásához (az 1224/2009/EK rendelet 95. cikkében előírt módon) rendelkezésre álló igazgatási kapacitás ismertetése</p>	<p>Igen</p>	<p>Nem alkalmazható</p>	<p>Tengerügyi kérdés</p>

4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához	5 - Súlyos jogsértések esetén a hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciórendszer alkalmazásához (az 1224/2009/EK rendelet 90. cikkében előírt módon) rendelkezésre álló igazgatási kapacitás ismertetése	Igen	Nem alkalmazható	Tengerügyi kérdés
4 - Igazgatási kapacitás: rendelkezésre álló igazgatási kapacitás a 1380/2013/EU rendelet 36. cikkében előírt és az 1224/2009/EK rendeletben részletesen meghatározott uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósításához	6 - Súlyos jogsértésekre vonatkozó pontrendszer alkalmazásához (az 1224/2009/EK rendelet 92. cikkben előírt módon) rendelkezésre álló igazgatási kapacitás ismertetése	Igen	Nem alkalmazható	Tengerügyi kérdés

6.1.3 Az alkalmazandó általános előzetes feltételek és teljesülésük értékelése

Az ETHA-ra négy általános előzetes feltétel alkalmazandó:

- Az EU közbeszerzési jogának hatékony alkalmazásához szükséges feltételek megléte az ESB-alapok területén (az UP2, UP3 és UP5 prioritásokra alkalmazandó).
- Az állami támogatásra vonatkozó uniós szabályok hatékony alkalmazásához szükséges feltételek megléte az ESB-alapok területén (az UP2, UP3 és UP5 prioritásokra alkalmazandó).
- Az uniós környezetvédelmi jogszabályok hatékony alkalmazásához szükséges feltételek megléte a KHV és az SKV vonatkozásában (az UP2, UP3 és UP5 prioritásokra alkalmazandó).
- A kívánt eredményekhez leghatékonyabban hozzájáruló cselekvések kiválasztásához, az eredmények elérésének monitorozásához és a hatásértékelés elvégzéséhez szükséges eredménymutató-rendszer megléte (az UP1, UP2, UP3 és UP5 prioritásokra alkalmazandó).

Az operatív program Európai Bizottság részére történő benyújtásakor a második és a harmadik feltétel már teljesült, ezért azokat ez a fejezet nem tárgyalja (valamennyi vonatkozó feltétel teljesülésének részletes értékelését a 4. melléklet foglalja magában). Az első feltétel az operatív program Európai Bizottság részére történő benyújtásakor még nem teljesült teljes körűen. Míg a közbeszerzéssel és az átlátható szerződés-odaítélással kapcsolatos vonatkozó jogi rendelkezések átültetése már megtörtént az intézményi kapacitásfejlesztés még folyamatban volt (jórészt teljesült, de további létszámemelés várható).

A negyedik feltétel különleges jellege miatt az operatív program Európai Bizottság részére történő benyújtásakor még nem teljesült. Bár születtek intézkedések a megbízható indikátorrendszer, valamint a hatékony adatgyűjtési és monitoring rendszer kialakítására, ezen intézkedések sikerének értékelése csak az operatív program elfogadását követően valósultak meg.

6.2 A meghozandó intézkedések, a felelős szervek és a végrehajtási ütemterv bemutatása

6.2.1 Az ETHA egyedi előzetes feltételeinek teljesítését célzó, tervezett intézkedések

Előzetes feltétel	Kritérium	Meghozandó intézkedések	Határidő	A teljesítésért felelős szervek
-------------------	-----------	-------------------------	----------	---------------------------------

Az ETHA egyedi előzetes feltételei teljesültek.

6.2.2 Az általános előzetes feltételek teljesítését célzó, tervezett intézkedések

Az általános előzetes feltételek az operatív program Európai Bizottság részére történő benyújtásakor még nem teljesültek.

Külön hangsúlyt kaptak az alábbiak:

- Az Irányító Hatóság és a program megvalósításában résztvevő más intézmények igazgatási kapacitásának bővítése.
- A statisztikai adatgyűjtés javítása és az előrehaladás értékelése megfelelően kiválasztott eredménymutatók alapján.
- Elengedhetetlen az adatgyűjtés, -feldolgozás és -hozzáférés célját szolgáló megfelelő IT rendszer kialakítása.
- Az indikátorok egységességének és teljesülésének ellenőrzése.

4. Közbeszerzés

- **Gyakorlati útmutatók** a jelenlegi közbeszerzési szabályok egységes alkalmazása érdekében.

Megvalósítás határideje: A DG GROW (a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság) és a DG REGIO (a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság) képviselőit arról tájékoztatták, hogy a frissített útmutatók (az új törvény figyelembe vételével) haladéktalanul megküldésre kerülnek.

Felelős hatóság: ME

- **Összefoglalók**, amelyek részletes útmutatókat tartalmaznak, valamint az **útmutató dokumentumok** rendszeres frissítése.

Megvalósítás határideje: Első időpont: 2015. június 01. A DG GROW és a DG REGIO képviselőivel megállapodtak, hogy a dokumentumok rövid véglegesítési időszakot követően megküldésre kerülnek (haladéktalanul).

Felelős hatóság: ME

- **Konferenciák szervezése a közbeszerzési szabályok megfelelő alkalmazásának segítése céljából**

Megvalósítás határideje: 2016. december. A konferenciák 3/4 részét már megszervezték.

Felelős hatóság: ME

- **Közbeszerzési értesítők és dokumentumok mintáinak közzététele**
Megvalósítás határideje: A DG GROW és a DG REGIO képviselőivel megállapodtak, hogy a dokumentumok rövid véglegesítési időszakot követően megküldésre kerülnek (haladéktalanul).

Felelős hatóság: ME

- **Egységes jogértelmezés az intézmény rendszer egészében.**

Megvalósítási határidő: Folyamatban.

Felelős hatóság: ME

- **E-közbeszerzés:** Nagyon fontos intézkedés az átlátható szerződés-odaítelési eljárás érdekében.

Megvalósítási határidő: A DG GROW és a DG REGIO képviselőivel megállapodtak, hogy a stratégia rövid véglegesítési időszakot követően megküldésre kerül (haladéktalanul).

A pilot program kezdete: 2016. december.

Felelős hatóság: ME

- **Folyamatos fejtudászat és szakértőtoborzás az ME ellenőrzési feladatai ellátásához**

Megvalósítási határidő: Folyamatban. A szükséges erőforrások rendelkezésre állnak. 2016 végére a szakértők száma 25%-kal nő.

Felelős hatóság: ME

- **A KFF adminisztratív személyi állományának növelése**

Megvalósítási határidő: A létszámemelés folyamatos.

Felelős hatóság: ME

- **Monitoring- és információs rendszer fejlesztése**

Megvalósítási határidő: A megvalósítási időszak során bekövetkező változások szerint felmerülő igényeknek megfelelően

Felelős hatóság: ME

7. Statisztikai rendszerek és eredménymutatók

A legtöbb tevékenységnek 2016 decemberéig kellett teljesülnie.

- **Adatbázisok beszerzése, adatnyilvántartási minták elkészítése, az intézkedések egyedi adatbázisainak kialakítása**
Felelős hatóság: 2018-ig ME, 2018-tól ITM, központi koordináció, felelős minisztériumok
- **Megfelelő IT rendszer kialakítása a 2014-2020 programozási időszakra**
Megvalósítási határidő: Folyamatban. Az előkészítés 2013-ban elkezdődött.
Felelős hatóság: 2018-ig ME, 2018-tól ITM, központi koordináció, felelős minisztériumok
- **Értékelési adatbázis**
Felelős hatóság: ME, központi koordináció, felelős minisztériumok
- **Az eredménymutatók célértékeinek meghatározása**
Felelős hatóság: 2018-ig ME, 2018-tól ITM, központi koordináció, IH
- **Egységes indikátorrendszer: a kiindulási értékek, a kimeneti célértékek és az eredménymutatók megerősítése ezen intézkedés keretében történik**
Felelős hatóság: 2018-ig ME, 2018-tól ITM, központi koordináció, IH
- **Az indikátorrendszer adaptálását biztosító eljárások a műveletek során**
Felelős hatóság: központi koordináció

7. AZ EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET ISMERTETÉSE

7.1 táblázat: Eredményességmérési keret

Unió prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
-----------------------	--

Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mérföldkő	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	1.000.000,00	2.271.373,00
1.6 - Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása (db)	10,00	15,00

Unió prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
-----------------------	---

Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mérföldkő	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	3.000.000,00	32.946.045,00
2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások (db)	25,00	160,00

Unió prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása
-----------------------	---

Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mérföldkő	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	500.000,00	2.966.895,00
3.2 - Projektek száma a következő témában: az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése (db)	1,00	2,00

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása
------------------------	---

Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mérőföldkő	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	2.000.000,00	12.261.334,00
5.3 - Projektek száma a következő témában: feldolgozás (db)	10,00	25,00

7.2 táblázat: Az eredményességmérési keretben figyelembe veendő teljesítménymutatók kiválasztásának indokolása

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
------------------------	--

Az eredményességmérési keretben figyelembe veendő teljesítménymutatók kiválasztásának oka, ideértve a műveletek által képviselt pénzügyiforrás-elosztás részesedésének ismertetését, valamint az említett – a prioritás javára elkülönített források 50%-át kötelezően meghaladó – részesedés kiszámításához alkalmazott módszer magyarázatát	Tengerrel nem rendelkező ország esetében az egyik legfontosabb célkitűzés a halpopulációk fenntarthatóságának biztosítása a belvizeken mind mennyiségileg, mind a biológiai sokféleség szempontjából. A fenntarthatóságot többek között a rekreációs tevékenységek befolyásolják, amelyek jelentősége nem szorul magyarázatra. Ez és más negatív hatások nemcsak haltelepítés révén (ami nem jogosult ETHA támogatásra) befolyásolhatók pozitív irányba, hanem az élőhelyek és az ívóhelyek fejlesztése útján is.
A mérőföldkövek és célok értékének becsléséhez használt adatok vagy tények és a kiszámítási módszer (pl. egységköltségek, referenciaértékek, a végrehajtás általános vagy korábbi aránya, szakértői tanácsok és az előzetes értékelés következtetései)	Az 1.500-at meghaladó halgazdálkodási vízterületek száma, valamint a 150.000 hektárnyi belvízi vízfelület magasabb finanszírozási keretet tenne szükségessé, azonban figyelembe véve az előző időszak erőforrás-felhasználását, a tervezett finanszírozás indokoltnak tekinthető.
Arra vonatkozó információk, miként kerültek alkalmazásra a partnerségi megállapodás rendelkezéseivel összhangban az eredményességmérési keret működésében a konzisztencia biztosítását szolgáló módszerek és mechanizmusok	Az intézkedés összhangban van az EU 6. tematikus célterület (Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése) „Veszélyeztetett biológiai sokféleség és közösségi jelentőségű természeti értékek” fejezetével

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
------------------------	---

<p>Az eredményességmérési keretben figyelembe veendő teljesítménymutatók kiválasztásának oka, ideértve a műveletek által képviselt pénzügyiforrás-elosztás részesedésének ismertetését, valamint az említett – a prioritás javára elkülönített források 50%-át kötelezően meghaladó – részesedés kiszámításához alkalmazott módszer magyarázatát</p>	<p>Az akvakultúra fejlesztése már az előző időszakban is a stratégia középpontjában állt. A növekvő halfogyasztás legalább felét hazai termelésből kívánjuk fedezni. Ebből a célból legalább az előző időszakra meghatározott finanszírozási arányt és a megvalósított beruházásokhoz felhasznált finanszírozást kell biztosítani. Az intenzív rendszerek és a zöldmezős beruházások elkülönített kezelése segíti a folyamatok monitorozását.</p> <p>Az eredményességmérési keretben foglalt műveletek a 2.2 intézkedéshez kapcsolódnak, részesedése 55,8% az UP2-höz rendelt teljes állami finanszírozásból.</p>
<p>A mérföldkövek és célok értékének becsléséhez használt adatok vagy tények és a kiszámítási módszer (pl. egységköltségek, referenciaértékek, a végrehajtás általános vagy korábbi aránya, szakértői tanácsok és az előzetes értékelés következtetései)</p>	<p>A tervezés során a hozzárendelt összegek nagysága és az extenzív és intenzív termelés részaránya a halfogyasztás megcélzott növelése, valamint az előző finanszírozási ciklusok tapasztalatai alapján került meghatározásra. Külön figyelmet fordítottak a környezetvédelmi szolgáltatásokra és az innováció széles körű alkalmazására.</p>
<p>Arra vonatkozó információk, miként kerültek alkalmazásra a partnerségi megállapodás rendelkezéseivel összhangban az eredményességmérési keret működésében a konzisztencia biztosítását szolgáló módszerek és mechanizmusok</p>	<p>Az intézkedések főleg az EU 3. tematikus célterülethez (A KKV-k versenyképességének fokozása) kapcsolódnak. Az ETHA miatt a Partnerségi Megállapodás külön kitér a halászati és akvakultúra ágazatra, azonban a mezőgazdaságra vonatkozó kijelentések a halgazdaságokat működtető vállalkozásokra is vonatkoznak.</p>

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása
<p>Az eredményességmérési keretben figyelembe veendő teljesítménymutatók kiválasztásának oka, ideértve a műveletek által képviselt pénzügyiforrás-elosztás részesedésének ismertetését, valamint az említett – a prioritás javára elkülönített források 50%-át kötelezően meghaladó – részesedés kiszámításához alkalmazott módszer magyarázatát.</p>	<p>A támogatott tevékenységek között az adatgyűjtés és az ellenőrzés új elemek, még ha ez a két terület már korábban is fontos szerepet játszott a magyar halászatban és akvakultúrában. A rendelkezésre álló finanszírozás felhasználásához széles szakmai alapokon nyugvó adatgyűjtési és ellenőrzési terv készül, ami hozzájárul az egységes támogatási rendszer kialakításához, mind az uniós, mind a hazai finanszírozási források tekintetében.</p> <p>Az eredményességmérési keretben foglalt műveletek a 3.1 intézkedéshez kapcsolódnak, részesedésük 71,44% az UP3-hoz rendelt teljes állami finanszírozásból.</p>
<p>A mérföldkövek és célok értékének becsléséhez használt adatok vagy tények és a kiszámítási módszer (pl. egységköltségek, referenciaértékek, a végrehajtás általános vagy korábbi aránya, szakértői tanácsok és az előzetes értékelés következtetései)</p>	<p>Az előre hozzárendelt összegeket a leghatékonyabb kimeneteket biztosító legkomplexebb rendszerekben használják fel.</p>
<p>Arra vonatkozó információk, miként kerültek alkalmazásra a partnerségi megállapodás rendelkezéseivel összhangban az eredményességmérési keret működésében a konzisztencia biztosítását szolgáló módszerek és mechanizmusok</p>	<p>Az intézkedések összhangban vannak a Partnerségi Megállapodás adatgyűjtési és ellenőrzési fejezeteinek szellemével.</p>

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása
<p>Az eredményességmérési keretben figyelembe veendő teljesítménymutatók kiválasztásának oka, ideértve a műveletek által képviselt pénzügyiforrás-elosztás részesedésének ismertetését, valamint az említett – a prioritás javára elkülönített források 50%-át kötelezően meghaladó – részesedés kiszámításához alkalmazott módszer magyarázatát.</p>	<p>A halfogyasztás növelését célzó háromkomponensű (termelés-feldolgozás-marketing) rendszeren belül meghatározó a feldolgozás és különösen a hazai magas hozzáadott értékű termékeket gyártó vállalkozások szerepe. Ugyanakkor a jobb szervezés előnyeinek kihasználása érdekében elő kell mozdítani a termelői és ágazatközi szervezetek kialakítását.</p> <p>Az eredményességmérési keretben foglalt műveletek az 5.3.3 intézkedéshez kapcsolódnak, részesedésük az UP5-höz rendelt teljes állami finanszírozásból 72,88%.</p>
<p>A mérföldkövek és célok értékének becsléséhez használt adatok vagy tények és a kiszámítási módszer (pl. egységköltségek, referenciaértékek, a végrehajtás általános vagy korábbi aránya, szakértői tanácsok és az előzetes értékelés következtetései)</p>	<p>A tervezés során a hozzárendelt összegek nagysága és a marketing és beruházási beavatkozások részaránya a halfogyasztás megcélzott növelése, valamint az előző finanszírozási ciklusok tapasztalatai alapján került meghatározásra. Külön figyelmet fordítottak a környezetvédelmi szolgáltatásokra és az innováció széles körű alkalmazására.</p>
<p>Arra vonatkozó információk, miként kerültek alkalmazásra a partnerségi megállapodás rendelkezéseivel összhangban az eredményességmérési keret működésében a konzisztencia biztosítását szolgáló módszerek és mechanizmusok</p>	<p>Az intézkedések főleg az EU 3. tematikus célterülethez (A KKV-k versenyképességének fokozása) kapcsolódnak. Az ETHA miatt a Partnerségi Megállapodás külön kitér a halászati és akvakultúra ágazatra, azonban a mezőgazdaságra vonatkozó kijelentések a halgazdaságokat működtető vállalkozásokra is vonatkoznak.</p>

8. PÉNZÜGYI TERV

8.1 Az ETHA-ból származó összes tervezett hozzájárulás évek szerint (EUR)

Év	Az ETHA-ból származó főallokáció	ETHA eredményességi tartalék
2014	0,00	0,00
2015	9.455.066,00	647.179,00
2016	5.148.380,00	328.620,00
2017	5.231.824,00	333.946,00
2018	5.353.563,00	341.717,00
2019	5.390.170,00	344.053,00
2020	5.487.443,00	350.262,00
Összesen	36.066.446	2.345.777,00

8.2 Az uniós prioritásokhoz tartozó ETHA-hozzájárulás és társfinanszírozási arány, technikai segítségnyújtás és más támogatások (EUR)

Uniós prioritás	Az uniós prioritáshoz tartozó intézkedés	A támogatás teljes összege			Allokált összeg (teljes forrás-teljesítménytartalék)		Teljesítménytartalék		Az eredményességi tartalék összegének az összes uniós támogatáshoz viszonyított aránya
		ETHA hozzájárulás (eredményességi tartalékkal együtt)	Nemzeti hozzájárulás (az eredményességi tartalékkal együtt)	ETHA társfinanszírozási arány	ETHA-támogatás	Nemzeti hozzájárulás	ETHA eredményességi tartalék	Nemzeti hozzájárulás	
		a	b	$c = a / (a + b) * 100$	$d = a - f$	$e = b - g$	f	$g = b * (f / a)$	$h = f / a * 100$
1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása	1 - 33. cikk, 34. cikk és 41. cikk (2) bekezdés (az ETHA-rendelet 13. cikkének (2) bekezdése)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása	2 - Az 1. uniós prioritás fennmaradó részére elkülönített források (az ETHA-rendelet 13. cikkének (2) bekezdése)	1.703.530,00	567.844,00	75,00%	1.703.530,00	567.844,00	0,00	0,00	
2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása	-	24.709.534,00	8.236.512,00	75,00%	23.062.594,00	7.687.532,00	1.646.940,00	548.980,00	6,67%
3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása	1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése (az ETHA-rendelet 13. cikkének (4) bekezdése)	1.751.293,00	437.824,00	80,00%	1.646.216,00	411.555,00	105.077,00	26.269,00	6,00%
3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása	2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül (76. cikk (2) bekezdés a)-d) pont és f)-l) pont) (az ETHA-rendelet 13. cikkének (3) bekezdése)	700.000,00	77.778,00	90,00%	658.000,00	73.111,00	42.000,00	4.667,00	

3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása	3 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül (76. cikk (2) bekezdés e) pont) (az ETHArendelet 13. cikkének (3) bekezdése)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00		
5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása	1 - Tárolási támogatás (67. cikk) (az ETHArendelet 13. cikkének (6) bekezdése)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00		6,00%
5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása	2 - A legkülső régióknak nyújtott ellentételezés (70. cikk) (az ETHArendelet 13. cikkének (5) bekezdése)	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00		
5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása	3 - Az 5. uniós prioritás fennmaradó részére elkülönített források (az ETHArendelet 13. cikkének (2) bekezdése)	9.196.000,00	3.065.334,00	75,00%	8.644.240,00	2.881.414,00	551.760,00	183.920,00	
7 – Technikai segítségnyújtás	-	351.866,00	117.289,00	75,00%	351.866,00	117.289,00	0,00	0,00	0,00%*
Összesen		38.412.223,00	12.502.581,00	75,44%	36.066.446,00	11 738 745,00	2.345.777,00	763.836,00	6,00%

*Az SCF rendszer sajátosságai miatt a Technikai Segítségnyújtásra jutó eredményességi tartalék a 2. uniós prioritáson feltüntetett eredményességi tartalékhoz került hozzáadásra.

8.3 Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseihez nyújtott ETHA-hozzájárulás

Tematikus célkitűzés	ETHA-hozzájárulás (EUR)
03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése	31 172 355,00
06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése	6 888 002,00

9. HORIZONTÁLIS ELVEK

9.1 A KSK-rendelet 5., 7. és 8. cikkében foglalt elvek figyelembevételét célzó intézkedések leírása

9.1.1 A nemek közötti egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának előmozdítása

A férfiak és a nők esélyegyenlősége

A vidékfejlesztés során a nők foglalkoztatásának előmozdítása prioritásként jelenik meg a MAHOP intézkedésekben. A férfiak és nők esélyegyenlőségének elve horizontális elvként érvényesül minden intézkedés esetében. A támogatott intézkedések esélyegyenlőséghez való hozzájárulását a programkészítés, az irányítás, a monitoring és az értékelés során egységesen figyelembe veszik annak érdekében, hogy az egyes tevékenységek kimeneteinek előnyeit a nők és a férfiak egyaránt élvezhessék. Különös figyelmet fordítanak arra, hogy kerüljenek minden olyan intézkedést, amely sértheti a férfiak és nők esélyegyenlőségének elvét. Folyamatosan monitorozzák és értékelik az egyes tevékenységek esélyegyenlőségre gyakorolt hatását. A MAHOP nem támogat olyan projektet, amely negatívan befolyásolja a férfiak és nők esélyegyenlőségét. Gondot fordítanak arra, hogy a projektek megvalósítása során mind a férfiak, mind a nők igényei érvényesüljenek.

Annak érdekében, hogy a MAHOP hozzájáruljon az esélyegyenlőségi célkitűzésekhez, azaz a nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőséghez, az alábbi szempontok kiemelt figyelmet kapnak:

- a férfiak és a nők közötti egyenlőség elengedhetetlen a gazdasági növekedés és a versenyképesség javításához;
- más EU tagállamokhoz hasonlóan Magyarországnak is tovább kell erősítenie elköteleződését a nők foglalkoztatása és más területeken is történő támogatása mellett (pl. annak érdekében, hogy a magánéletet és a munkavégzést jobban összeegyeztethessék);
- valamennyi intézkedésnek figyelembe kell vennie a nemek közötti egyenlőség napi gyakorlatba épülésének szempontját.

Azonban e kérdés tárgyalása során megjegyzendő, hogy a hagyományos halgazdaságok és haltenyésztés évezredek óta a férfiak foglalkoztatásán alapul. Manapság és a jövőben is a női személyi állomány magasabb foglalkoztatottsága a termeléssel és a halászattal kapcsolatos adminisztratív feladatok mellett az intenzív haltermelés és halfeldolgozás területén lehetséges. A pályázati kiírások magukban foglalják a férfiak és a nők esélyegyenlőségére vonatkozó információkat és támogatásának módszereit, és ezeket a projektek megvalósítása során is kiemelten kezelik.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma

A MAHOP-nak alapvető eleme a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása, azt valamennyi uniós prioritás megvalósítása során tiszteletben tartják és támogatják. Az Irányító Hatóság a pályázatok során a pályázók esélyegyenlőségét nemre, rasszra és etnikai hovatartozásra, vallásra és lelkiismereti meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális orientációra való tekintet nélkül biztosítja. Az operatív program tervezése, előkészítése és megvalósítása során minden csoport esetében ügyelnek az egyenlő elbánásra és az esélyegyenlőségre. Valamennyi projekttel szemben elvárás a hátrányos megkülönböztetés tilalmának szemlélete és a maximálisan nyitott kommunikáció és együttműködés minden érintett csoporttal. A MAHOP nem támogat olyan projektet, amely sérti az esélyegyenlőség elvét. Az esélyegyenlőségre vonatkozó információkat valamennyi további programdokumentáció tartalmazni fogja. Az Irányító Hatóság az operatív program megvalósítása során is figyelmet fordít az esélyegyenlőségi elv betartásának monitorozására.

9.1.2 Fenntartható fejlődés

Környezetvédelmi követelmények

A MAHOP számításba veszi a környezetvédelmi előírásokat. A pályázati szabályok (különösen az innovációs és beruházási projektek esetében) megkövetelik a környezetvédelmi rendelkezések betartását. A törvény által előírt esetekben a környezetvédelmi hatásvizsgálat a projekt előfeltétele lehet. A pályázatok elbírálása során ügyelnek arra, hogy a támogatott tevékenységek ne ütközzenek környezetvédelmi jogszabályokba. Csak környezetvédelmileg legalább semleges pályázatok jogosultak támogatásra.

A MAHOP pályázati kiírások meghatározzák a teljesítendő környezetvédelmi követelményeket. Adott esetben az infrastrukturális projekteknel a zöld közbeszerzésre vonatkozó uniós kritériumokat is figyelembe veszik.

Környezetvédelmi indikátorok

Az „Akvakultúrába történő termelő beruházások támogatása” intézkedés lehetővé teszi kevésbé energiaigényes tevékenységek finanszírozását, fokozottan környezetbarát gyakorlat bevezetését, valamint az erőforrás-hatékony működést. Az ökológiai termelésre áttérő és környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító gazdaságok tőfelületének változásai, valamint azon természetvédelemmel összefüggő projektek száma, amelyek kiküszöbölik az akvakultúra negatív környezeti hatásait, és a halgazdaságok tevékenységét a halfajvédelemhez igazítják, programspecifikus eredményként és teljesítménymutatókként kerülnek monitorozásra.

Energihatékonyság

A halastavak a haltermeléshez hatékonyan használják fel a rendelkezésre álló erőforrásokat (területet, vizet, takarmányt). A víz-visszaforgatásos akvakultúra rendszerek létrehozása és bővítése csökkenti a vízfelhasználást. Az „Akvakultúrába történő termelő beruházások támogatása” intézkedés olyan tevékenységeket támogat, amelyek hozzájárulnak az erőforrás-hatékonyabb akvakultúrához.

A klímaváltozás hatásainak mérséklése és alkalmazkodás

A klímaváltozás várható természeti és társadalmi-gazdasági hatásai, valamint az ökoszisztémák és ágazatok klímával szembeni sérülékenysége kiemelt hangsúlyt kap a következő időszak stratégiai tervezése során. Az alkalmazkodás és a felkészültség koncepcionális kerete hatással van a vízgazdálkodás, a vidékfejlesztés és más ágazatok klímabiztonsági állapotára és kockázataira, valamint a felkészítés lehetséges irányaira is. A halászati és akvakultúra szektornak szintén igazodnia kell ezekhez a trendekhez.

A szélsőséges klímaviszonyok hatással vannak a vízgazdálkodásra és a vízben élő organizmusok eloszlására. A klímaváltozás a vizes élőhelyeken szélsőséges hőmérséklet- és csapadékingadozásokat eredményezhet, ami kihat a vízszintre, a vízminőségre, a vízrétegződésre és -keveredésre, ezáltal az élő organizmusok eloszlására.

Ennélfogva ez mind a halgazdálkodás mind a biológiai sokféleség szempontjából fontos tényező. A vízminőség romlása (különösen az oldott oxigénkoncentráció változásai) a kórokozók elterjedését, valamint az invazív fajok megjelenését és elszaporodását teszi lehetővé, ezáltal módosítja a fajösszetételt. Ez hatással van a halfaunára, a táplálékszervezetekre és a ragadozókra egyaránt, ezáltal befolyásolja a teljes ökoszisztémát, és csökkenti az ökoszisztéma-szolgáltatásokat.

A jól szabályozott halgazdaságok segíthetik az alkalmazkodást. Az akvakultúra és a mezőgazdaság integrációja segíti a gazdálkodókat a szélsőséges vízviszonyokkal való megküzdésben. Több lehetőség van a vízfelesleg visszatartására: halastavi és víztározói víztárolás, alacsony értékű mezőgazdasági területek ideiglenes elárasztásával történő árhullám-csökkentés, stb.. Aszály idején a víztakarékos megoldások alkalmazása (vízvisszaforgatás vízkezeléssel) a halgazdaságokban csökkentheti a vízhiány okozta károkat, továbbá a tárolt víz mezőgazdasági célokra is felhasználható.

A halastavak ökoszisztéma-szolgáltatásainak támogatásához rendelkezésre álló források és a kapcsolódó többletköltségek és bevételkiesés ellentételezése a MAHOP „Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása” intézkedéséhez lesznek hozzárendelve”.

Katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség, valamint kockázat-megelőzés és -kezelés

A halastavakat általában kevésbé értékes, alacsonyan fekvő területeken alakítják ki. Hozzájárulnak a téli és tavaszi árvizek és belvizek elleni védekezéshez, a nyári időszakban pedig – az árvizes és belvizes tavaszi időszakok során a víz tárolásával, majd a nyári aszály idején haltermelésre történő felhasználásával az aszálykárok csökkentéséhez. Azonban mivel folyók közelében helyezkednek el, kiszolgáltatottak a nagyobb áradásokkal szemben.

A MAHOP megvalósítása során gondot fordítanak a támogatott tevékenységekkel járó fokozott kockázatok elkerülésére. Csak a jelentős kockázattal nem járó pályázatok lesznek támogatásra jogosultak. Szükség esetén a MAHOP pályázati kiírások a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességre, valamint a kockázatok megelőzésére és kezelésére vonatkozó információkat is tartalmazni fognak.

A felszíni vizek minőségének védelme

Az integrált ártérkezelés és a folyóvizek hosszanti átjárhatóságának javítása (1.2 intézkedés) hozzájárul a vízfolyások ökológiai állapotának és a vízminőség javításához, ami összhangban van a Víz Keretirányelv (VKI) célkitűzéseivel. A kiterjedt halastavak ezen kívül víztisztító létesítményként is működnek, és gyakran tisztább vizet bocsátanak ki, mint amelyet befogadnak. A MAHOP megvalósítása során a vízminőség-védelmi kérdések maximális hangsúlyt kapnak.

Az SKV értékelők ajánlásai

Számos cselekvést javasoltak, amelyek célja a környezettudatosság növelése, a megújuló energiaforrások felhasználása, erőforrás-hatékony rendszerek bevezetése, a szennyezés csökkentése, a víz-újrahasznosítás növelése és a vízi állatfajok védelme. Az ajánlásokat maximálisan figyelembe veszik a pályázati kiírások kidolgozása során.

9.2 Az éghajlat-változási célkitűzésekre fordítandó indikatív támogatási összeg megnevezése

Az éghajlat-változási célkitűzésekhez hozzájáruló ETHA-intézkedések	Együttható %
01 - 40. cikk (1) bekezdés, b)–g) és i) pont: A tengeri biológiai sokféleség védelme és helyreállítása – hozzájárulás az eredményesebb gazdálkodáshoz vagy védelemhez, statikus vagy mozgó létesítmények építése, telepítése vagy korszerűsítése, a NATURA2000 helyszínekhez és a fokozottan védett területekhez kapcsolódó védelmi és gazdálkodási tervek előkészítése, a védett tengeri területek irányítása, helyreállítása és nyomon követése, beleértve a NATURA2000 területeket is, környezettudatosság, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások fenntartását és előmozdítását célzó egyéb cselekvésekben való részvétel (+ 44. cikk (6) bekezdés a) és b) pont)	40.00
01 - 47. cikk: Innováció	40,00
01 - 48. cikk (1) bekezdés a)–d), f)–h) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások	0,00
02 – 52. cikk: Akvakultúrával foglalkozó új, fenntartható gazdálkodók ösztönzése	0.00
02 - 48. cikk (1) bekezdés e), i), j) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások – erőforrás-hatékonyság, a víz- és vegyszerhasználat csökkentése, vízhasználatot csökkentő víz-visszaforgatásos rendszerek	40,00
01 - 54. cikk: Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	40.00
01 - 77. cikk: Adatgyűjtés	0,00
01 – 76. cikk: Ellenőrzés és végrehajtás	0.00
03 - 68. cikk: Értékesítési intézkedések	0,00
01 – 69. cikk: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása	40.00

Az indikatív ETHA-hozzájárulás (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott teljes ETHA-allokáció részaránya (%)
4 741 893,6	12,34%

10. ÉRTÉKELÉSI TERV

Az értékelési terv céljai és rendeltetése

Átfogó, harmonikus fejlődése érdekében az EU olyan cselekvéseket dolgoz ki és valósít meg, amelyek gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának erősítését eredményezik.

A programok hatásának meghatározása érdekében szükség van az ESB-alapokból rendelkezésre álló segítségnyújtás eredményességének, hatékonyságának és hatásainak mérésére az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés uniós stratégiájában megfogalmazott célértékekhez képest.

Az ESB-alapokból finanszírozott programok az eredményekre helyezik a hangsúlyt. Az operatív program és a kiegészítő programok hatásának és eredményének értékelése elősegíti az uniós prioritások megvalósítását.

Az értékelés hozzájárul az operatív program (általános és konkrét) célkitűzéseinek ellenőrzéséhez és utókövetéséhez a teljes értékelési időszak során.

Az értékelési terv olyan stratégiai dokumentum, amely biztosítja a célkitűzések teljesítését, a program megvalósítását és előmozdítja az eredmény-orientáltságra törekvést. (10. melléklet)

Irányítás és koordináció

Az értékelési tervet az Irányító Hatóság vagy a tagállam készíti el, és az több programra is vonatkozhat. Benyújtása az alpra vonatkozó konkrét szabályok szerint történik.

Az operatív program értékelési tevékenységének koordinálásáért az Irányító Hatóság, azaz az AM VPHÁT felel.

Az Irányító Hatóság értékelési tevékenységét az AM HgF segíti.

Az értékelési tervet legkésőbb az operatív program elfogadását követő egy éven belül be kell nyújtani a Monitoring Bizottsághoz. A program időszaka során új értékelési igények merülhetnek föl, így a Monitoring Bizottságnak felül kell vizsgálnia az értékelési tervet.

Értékelési témakörök és tevékenységek

Az Irányító Hatóság gondoskodik az operatív program értékeléséről, ezen belül az eredményesség, a hatékonyság és a hatások értékeléséről és felülvizsgálatáról.

Az operatív program megfelelő kapcsolódásokkal rendelkezik más ESB-alapokhoz és operatív programokhoz az alábbi területeken:

- energiatakarékosság (GINOP)
- közlekedési infrastruktúra (IKOP, KEHOP, valamint a VP)
- kutatás, fejlesztés és innováció (GINOP és VP)

Az operatív programnak hozzá kell járulnia az eredményekhez annak érdekében, hogy értékelni lehessen a hatását az uniós prioritások mentén.

Az operatív program hatásának és az uniós célkitűzések teljesítésének méréséhez a legtöbb esetben kvalitatív elemzéseket végezhetnek.

Az alábbi típusú értékelésekre kerülhet sor: előzetes (megvalósíthatósági) értékelés, folyamatos (időközi) értékelés, utólagos (eredmény) értékelés, hatásértékelés (elmélet-alapú és tényeket összevető hatásértékelések), projektértékelések.

Az érintett testületeknek az alábbi kötelezettség-vállalásokat kell teljesíteniük:

- Irányító Hatóság: koordináció és utókövető értékelések, értékelési terv kidolgozása, az értékeléshez szükséges adatgyűjtés, erőforrások biztosítása.
- Monitoring Bizottság: ellenőrzés, az értékelési terv módosítása, a módosított értékelési terv elfogadása, az értékelések ellenőrzése és az Európai Bizottság elé terjesztése.
- Európai Bizottság: az értékelési módszerek legjobb gyakorlatainak terjesztése, az értékelési tervek tartalmának és az értékelésekben megfogalmazott állítások ellenőrzése, utólagos értékelések elvégzése

A programozási időszak során legalább egy alkalommal értékelés keretében fel kell mérni, hogy az ESB-alapokból rendelkezésre álló támogatás hogyan járult hozzá az egyes prioritások célkitűzéseikhez.

Ha a célok teljesítéséhez szükséges javítást megjelenítő eredménymutató-értékek nem támogathatók, az Irányító Hatóság meghozza a szükséges intézkedéseket.

Adat- és információkezelési stratégia

Magyarország biztosítja az értékelések végrehajtásához szükséges erőforrásokat, és gondoskodik az értékelésekhez szükséges adatok előállításához és gyűjtéséhez szükséges eljárásrendek meglétéről.

Az értékelésekben érintett adatgyűjtő szervezetek: Irányító Hatóság, Közreműködő Szervezet, KSH, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, NAIK AKI, NÉBIH stb.

A tervezett adatgyűjtési intézkedések a monitoring-rendszer javítását is szolgálják.

Ütemterv

Az értékelések a teljes programozási időszakra vonatkoznak. Az Irányító Hatóság ezen időszak során ad hoc értékeléseket is végezhet.

Az Irányító Hatóság 2022. december 31-ig köteles az Európai Bizottság elé terjeszteni a programozási időszak során az operatív programra vonatkozóan végzett értékelések megállapításait, valamint az operatív program fő kimeneteit és eredményeit összegző jelentést, a jelentés tartalmát képező információkhoz fűzött megjegyzésekkel együtt.

A hatásértékeléseket úgy kell elvégezni, hogy azok beilleszthetők legyenek a 2022. december 31-ig benyújtandó értékelési jelentésbe. E jelentés célja az utólagos (ex post) értékelés támogatása.

A közösségvezérelt helyi fejlesztés értékeléséhez szükséges egyedi követelmények

Magyarország esetében nem alkalmazandó.

Kommunikáció

Az értékelési tervet az Európai Bizottság javaslatára az értékelési tervek stratégiai jelentősége miatt és a legjobb gyakorlatok irányító hatóságok közötti megosztása érdekében közzé kell tenni. A Monitoring Bizottság legalább évente egy alkalommal felülvizsgálja az értékelési terv megvalósítását, és szükség esetén módosítja azt. A Monitoring Bizottság a várt eredmények és az operatív program időütemezése függvényében eltekinthet az értékelési terv felülvizsgálatától és jóváhagyásától.

Valamennyi értékelést az alábbi weblapokon teszik hozzáférhetővé:

www.halaszat.kormany.hu és www.palyazat.gov.hu

Erőforrások

Az Európai Bizottság és valamely tagállam kezdeményezésére az értékelési intézkedések támogathatók az ESB-alapokból.

Az értékeléseket olyan belső és külső szakértők végzik, akik funkcionálisan függetlenek a program megvalósításáért felelős hatóságoktól.

A Monitoring Bizottság az érintett partnerek értékelésbe történő bevonása céljából külön munkacsoportokat alakíthat ki.

11. PROGRAM-VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

11.1 A hatóságok és a közreműködő szervezetek megnevezése

Hatóság/szervezet	A hatóság/szervezet neve	E-mail cím
Irányító Hatóság	Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság, Agrárminisztérium	Jozsef.Viski@am.gov.hu
Igazoló Hatóság	Magyar Államkincstár	filep.nandor@allamkincstar.gov.hu
Audit Hatóság	Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	katalin.major@eutaf.gov.hu
Közreműködő Szervezet	Magyar Államkincstár	kondra.laura@allamkincstar.gov.hu

11.2 A monitoring- és értékelési eljárások ismertetése

A 2014-2020-as időszakban az ESB-alapok, ideértve az ETHA-t is, vonatkozásában az eredmény-alapú szemlélet került előtérbe. Ez azt jelenti, hogy az operatív program hozzájárulása az EU 2020 stratégiához folyamatos monitoring tárgyát képezi, és nem megfelelés esetén szankciókra kerülhet sor. Emiatt az Irányító Hatóság a programozási időszak során legalább egy elemzést készít, amely kimutatja, hogy az ESB-alapokból érkező támogatás hogyan járul hozzá a prioritás célkitűzésének teljesítéséhez. Ez az elemzés a monitoring indikátorok (különösen az eredménymutatók) értékelését is magában foglalja, és kimutatja az operatív program fizikai és pénzügyi teljesítésének előrehaladását. A részcéloknak és az indikátor-célértékeknek való nem megfelelés pénzügyi következményekkel járhat, ezáltal az átfogó és időben pontos értékelés döntő jelentőségű.

Az uniós források felhasználásáért felelős miniszter feladatai lehetővé teszik az általa vezetett minisztérium számára, hogy – koordinációs feladataihoz kapcsolódóan – többek között ellenőrzési, monitoring, értékelési, finanszírozási, fellebbezésekkel összefüggő és kommunikációs tevékenységeket is végezzen. Emellett a programok keretében rendelkezésre bocsajtott támogatások felhasználása során ellenőrzi a közbeszerzési eljárások szabályosságát, és a programok megvalósítását támogató egységes monitoring és információs rendszert dolgoz ki és működtet. Az Igazoló Hatóság a monitoring és információs rendszerben pénzügyi nyilvántartást vezet, amely magában foglalja az ETHA hozzájárulás részben vagy egészben történő megszüntetését követően visszafizetendő vagy visszavont összegek elszámolását is. Az Irányító Hatóság a monitoring rendszerben egyebek között a meghirdetett pályázatokat is nyilvántartja.

Az Irányító Hatóság a MAHOP hatékony és magas színvonalú megvalósítása érdekében hatékony monitoring és értékelési rendszert dolgoz ki. A jelenlegi információs rendszer (a Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer - FAIR) mind a fizikai, mind a pénzügyi megvalósítás indikátorait magában foglalja.

A monitoring célját szolgáló adatokat az Irányító Hatóság, a Közreműködő Szervezet (pénzügyi mutatók), a NAIK AKI (akvakultúra adatok) és a NÉBIH (természetesvízi halászati adatok) rutinszerűen gyűjtik. A kontextus-indikátorokat tartalmazó 2.2 táblázat ismerteti az egyes indikátorokért felelős intézményeket.

Az Irányító Hatóság a monitoring adatok gyűjtése során minimálisra kívánja csökkenteni a kedvezményezettek beszámolási kötelezettségét, egyszerűsíteni akarja a jelentéskészítést, és csökkenteni akarja a hibák előfordulását (egyszerűsítés). Ennek ellenére az értékeléshez szükséges összes adatot a NAIK AKI rendelkezésére kell bocsajtani, hogy azokat az értékelésekhez és statisztikai célokból felhasználja. A különböző adatforrások (CSF, NTCA, NAIK AKI stb.) összekapcsolása elősegíti az egyszerűsítést (streamlining). Az adatgyűjtéssel kapcsolatos további információkat a 13. fejezet tartalmazza.

A 2014-2020-as időszakban az általános rendelkezések megállapításáról szóló rendelet és az ETHA rendelet nem várja el a tagállamoktól, hogy az időközi értékelést egy adott időpontban végezzék el. E helyett az a szemlélet alkalmazandó, miszerint az értékelés a programozási ciklus szerves része, és az a programozási cikluson belül bármely megfelelő időben elvégezhető. Ezt figyelembe véve a folyamatos értékelés folyamatos beszámolást tesz szükségessé.

A különböző indikátortípusok gyűjtése és értékelése különböző testületek feladatát képezi.

Az Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet a pályázati kiírások, a határidők, az ellenőrzés és a támogatás átutalásának megfelelő időzítése révén kiemelt hatással van a pénzügyi mutatókra. A teljesítménymutatók kiszámított célértékeinek elérése főként a stratégia szakmai minőségétől és kidolgozásától függ.

11.3 A Monitoring Bizottság általános összetétele

A MAHOP Monitoring Bizottsága önállóan végzi el az operatív program megvalósításának utókövetését.

A Partnerségi Megállapodás Monitoring Bizottsága az operatív programok monitoring bizottságaival együttműködésben végzi az ESB-alapokból finanszírozott programok egyeztetését és koordinálását, a Partnerségi Megállapodásban az általános rendelkezések megállapításáról szóló rendelet 9. cikkének megfelelően meghatározott célkitűzések megvalósítását, valamint a horizontális elvek és politikák érvényesítését.

Az Irányító Hatóság biztosítja a kormányzati és nem kormányzati szervezetek képviselőinek megfelelő egyensúlyát a MAHOP Monitoring Bizottságban.

A MAHOP Monitoring Bizottság elnökét a miniszterelnök jelöli ki. Az uniós források felhasználásáért felelős miniszter felkérésére a MAHOP-ba az alábbi szervezetek delegálnak egyenlő szavazati jogokkal rendelkező tagokat:

Szavazati joggal bíró tagok

- elnök
- vidékfejlesztésért felelős államtitkár
- európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkár
- MAHOP Irányító Hatósága
- az államháztartásért felelős államtitkár
- az érintett szakpolitikai felelőse
- az illetékes megyei önkormányzatok képviselő testületei
- a megyei jogú városok képviselő testületei és a Fővárosi Közgyűlés
- az illetékes gazdasági, szakmai és kormányzati képviselő testületek
- szociális partnerek
- civil és nem kormányzati szervezetek (különösen a környezetvédelemért, a klímaváltozásért, az energiafelhasználásért, a fenntarthatóságért, a nemek közötti egyenlőségért, a társadalmi befogadásért, az esélyegyenlőségért és diszkrimináció mentességért felelős partnerek és testületek)

Konzultációs joggal rendelkező tagok

- Európai Bizottság, az Európai Beruházási Bank (annyiban, amennyiben hozzájárul az adott program finanszírozásához), az Európa Tanács Fejlesztési Bankja, a nemzetközi pénzügyi kapcsolatokért felelős miniszter
- Igazoló Hatóság
- Audit Hatóság
- Közreműködő Szervezet
- a nem uniós fejlesztési források felhasználásával kapcsolatos szakpolitika fejlesztéséért felelős miniszter

A MAHOP Monitoring Bizottság Titkárságának feladatait az Irányító Hatóság látja el. A Monitoring Bizottság tagjainak listája nyilvános. A Monitoring Bizottság működése során az érintett partnerek megismerik az adatvédelemmel, a titoktartással és az összeférhetlenséggel kapcsolatos felelősségüket.

A Monitoring Bizottság évente legalább egy alkalommal ülésezik, működésének részletes szabályait eljárásrendje tartalmazza, amelyet az uniós források felhasználásáért felelős miniszter által lefektetett elvek alapján dolgoznak ki, összhangban az európai és nemzeti intézményi, jogi és finanszírozási keretekkel, majd azt a Monitoring Bizottság fogadja el.

A Monitoring Bizottság funkcióit és feladatait az általános rendelkezések megállapításáról szóló rendelet 49. cikke és az ETHA rendelet 113. cikke határozza meg.

11.4 A 120. cikkel összhangban végrehajtandó tájékoztatási és közzétételi intézkedések összefoglaló leírása

Az Irányító Hatóság az átláthatóság és a tájékoztatási kötelezettségének keretében egy egységes honlapon tájékoztatást nyújt az operatív programjáról és hozzáférést biztosít ahhoz. A honlapon a lehetséges kedvezményezettek részére tájékoztatást nyújt az operatív program finanszírozási lehetőségeiről. Ezenkívül a széleskörű tájékoztatás keretében rendszeresen közzétesz híreket az ETHA és a MAHOP szerepéről és eredményeiről.

A tájékoztatási kötelezettség keretében az Irányító Hatóság bemutatja a támogatások elnyerésének feltételeit, nyilvánosságra hozza a nyertes pályázatokat és pályázókat, de megjeleníti a szabálysértéseket és az ezzel járó pénzügyi intézkedéseket is.

Az Irányító Hatóság az ETHA-ból nyújtott támogatás átláthatóságának biztosítása érdekében CSV vagy XML formátumban jegyzéket vezet a műveletekről, amely tartalmazza az operatív program műveleteinek felsorolását és összefoglalását. A műveletek jegyzékét legalább hathavonta aktualizálja.

Az előző programozási időszak tapasztalatai alapján az Irányító Hatóság a www.halaszat.kormany.hu, továbbá a www.palyazat.gov.hu weboldalakon közzé teszi a kedvezményezettek listáját az ETHA rendelet 5. mellékletében foglaltak szerint.

Folyamatban van a MAHOP kommunikációs stratégiájának kidolgozása, amelyben figyelembe veszik az ETHA rendelet 119. cikkének (4) bekezdésének, valamint a Bizottság 763/2014/EU végrehajtási rendeletének rendelkezéseit.

12. AZ ELLENŐRZÉSI, VIZSGÁLATI ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDSZER VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS SZERVEKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

12.1 Az ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszert végrehajtó szervek

A hatóság/szervezet neve
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)

12.2 A halászati ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási célra rendelkezésre álló emberi és pénzügyi erőforrások rövid ismertetése

A KHP hatálya alá tartozó tengeri halászati tevékenység ellenőrzése Magyarország, mint tengerrel nem rendelkező ország esetében nem releváns. A hazai természetes vizekben fogott halak akvakultúra-létesítményekben való alkalmazása tekintetében az ellenőrzési feladatokat elsőfokú halgazdálkodási hatóságként a járási hivatalok földművelésügyi igazgatóságai látják el. Idegen és nem honos fajok esetén az elsőfokú hatóság a NÉBIH Földművelésügyi Igazgatósága. Élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzési feladatként a halászati és akvakultúra-termékek élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzése a járási hivatalok hatáskörébe tartozik.

A járási hivatalok ellenőrzik a higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-minőségi és nyomonkövethetőségi előírások betartását az élelmiszerek - így a halászati és akvakultúra-termékek - termelésének, előállításának, feldolgozásának, tárolásának, szállításának és forgalomba hozatalának bármely szakaszában.

A fentiek mellett a NÉBIH működteti az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszert (FELIR) is, amely többek közt tartalmazza az élelmiszerlánc-felügyelet keretében elvégzett valamennyi ellenőrzés és vizsgálat eredményét elektronikusan olyan módon, hogy az ügyfélhez köthető legyen.

A halászati ágazat ellenőrzésének Magyarországon három szintje van.

1. Halgazdálkodási jog tulajdonosai által alkalmazott halászati őrök

A halgazdálkodási jog tulajdonosai a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény 56. cikkének értelmében kötelesek őrizni, illetve őriztetni a halállományt és a halgazdálkodási vizek élőhelyeit.

Ha valamely jogosult által használt halgazdálkodási víz területe meghaladja az 50 hektárt, az adott személy köteles a vízterülettel arányos számú halászati őr alkalmazni.

2. Állami halőrzési szolgálat

Állandó állami halőrzési csoport

A csoport felsőfokú végzettségű, rendészeti és halászati őr vizsgával rendelkező kormánytisztviselőkből áll, feladatuk az állandó jelenlét az ország olyan halgazdálkodási vízterületein, ahol a magyar állam halászati jogokkal rendelkezik.

Az állami halászati őrök nemcsak a vízpartokon jogosultak ellenőrizni, hanem a halak és a haltermékek mozgását is nyomon követhetik a víztől az asztalig. Ezáltal jogosultak az éttermeket és a halértékesítő helyeket is ellenőrizni. A csoport munkatervét és munkarendjét a NÉBIH Földművelésügyi Igazgatósága állítja össze.

Eseti ellenőrzést végző állami halőrzési csoport

A csoport felsőfokú végzettségű, rendészeti és halőri vizsgával rendelkező személyekből áll: ők a NÉBIH Földművelésügyi Igazgatóságának és Kiemelt Ügyek Igazgatóságának alkalmazottjai, valamint a járási halászati szakreferensek, mintegy 40 személy.

A csoport a Földművelésügyi Igazgatóság irányításával előre tervezett és összehangolt, eseti ellenőrzéseket végez.

3. Halgazdálkodási Hatóság

A Halgazdálkodási Hatóság a járások halgazdálkodási szakreferenseiből, a NÉBIH által foglalkoztatott halgazdálkodási felügyelőből és a koordinációért felelős kollégákból áll.

12.3 A rendelkezésre álló főbb eszközök, különösen a hajók, repülőgépek és helikopterek száma

Magyarország, mint tengerrel nem rendelkező ország esetében nem alkalmazandó.

12.4 A kiválasztott művelettípusok felsorolása

Művelettípus	Leírás
c - Az akvakultúra-termékek nyomkövethetőségéhez szükséges elemek, többek között számítógépes hardverek és szoftverek fejlesztése, beszerzése és üzembe helyezése	Az intézkedés célja és akvakultúra-termékek szükséges elemek nyomkövethetőségéhez szükséges elemek, többek között számítógépes hardverek és szoftverek fejlesztésének, beszerzésének és üzembe helyezésének támogatása. Az intézkedéseket a kijelölt testület hajtja végre.
d - A tagállamok közötti adateserét és adatelemzést elősegítő programok végrehajtása	Magyarország végrehajtja a tenger nélküli tagállamok (TENET) közötti adateserét és adatelemzést elősegítő programokat.
h - A halgazdálkodási tevékenységek monitoringját, ellenőrzését és felügyeletét végző személyzet képzési és csereprogramjai, ideértve a tagállamok közöttiek is	Az Irányító Hatóság képzést és csereprogramokat szervez – a tagállamok között is – a halgazdálkodási tevékenységek monitoringját, ellenőrzését és felügyeletét végző személyzet részére, ideértve a szakértők részvételét az Európai Halászati Ellenőrző Hivatal (EFCA) által szervezett képzéseken is.
j - Olyan kezdeményezések – a szemináriumokat és médiaeszközöket is beleértve –, amelyek célja az ágazati szereplők és a közvélemény tájékozottságának javítása a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem szükségességéről és a közös halászati politika szabályainak végrehajtásáról	Szemináriumok, előadások, konferenciák szervezése a lakosság tájékozottságának javítása céljából a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem szükségességéről és a közös halászati politika szabályainak végrehajtásáról

12.5 Kapcsolat az Európai Bizottság által meghatározott prioritásokkal

Az Európai Bizottság által meghatározott prioritások közül Magyarország esetében az ellenőrzési és jogérvényesítési rendszerrel összefüggésben az alábbiak relevánsak:

- A nyomkövethetőségi követelmények, ezen belül a fogyasztók tájékoztatását biztosító címkézési rendszer ellenőrzése és érvényesítése a Tanács 1224/2009/EK rendeletének 58. cikkében és az Európai Bizottság 404/2011/EU végrehajtási rendelete 67. cikkének 7. bekezdésében foglaltak szerint.

- Az adatok hitelesítése és tagállamok közötti kicserélése a Tanács 1224/2009/EK rendeletének 109-110. cikkeiben, valamint az Európai Bizottság 404/2011/EU végrehajtási rendelete 143-146. cikkeiben foglaltak szerint.
- A fogástanúsítási rendszer ellenőrzése és érvényesítése a Tanács 105/2008/EK rendeletének 14-21. cikkeiben foglaltak szerint.

13. ADATGYŰJTÉS

13.1 A 2014–2020 közötti időszakra előirányzott adatgyűjtési tevékenységek általános ismertetése

13.1.1 Tevékenységek

A 2014-2016-as időszakra vonatkozó adatgyűjtés:

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó MAHOP elindításához szükséges az ágazati statisztikai adatok gyűjtésének és elemzésének az uniós szempontrendszer szerinti kialakítása, amelyet Magyarországon a NAIK AKI segítségével végzünk. Magyarországon a NAIK AKI felelős az akvakultúra-adatok gyűjtéséért (tógazdasági, intenzív üzemi haltermelési adatokra, illetve előnevelt halra vonatkozó adatgyűjtés). E tekintetben a 2014-2016-os időszakra (illetve a programozási időszakra) nézve a következő **akvakultúrára és halfeldolgozásra vonatkozó társadalmi és gazdasági adatok** gyűjtését tervezzük:

- foglalkoztatottak létszáma (főállás, részállás, alkalmi munka); foglalkoztatottság időtartama, a munkaező nemek szerinti megoszlása egységenként;
- a vállalkozás mérete, árbevétele (a kettős könyvelést vezető vállalkozásoknál), illetve adózás előtti eredménye (a nem kettős könyvelést alkalmazó vállalkozásoknál)
- fogyasztói árak, tóparti árak
- tógazdaságok kihelyezési és lehalászási adatai, területi adatok, termelési mutatók, illetve az intenzív haltermelő üzemek termelése megyesoros, gazdaságsoros és idősoros bontásban.

Adatok gyűjtése 2016-tól

A már említett társadalmi-gazdasági adatok gyűjtésének folytatása, emellett a halfeldolgozás terén tervezzük az adatgyűjtés bővítését, illetve egy Halgazdálkodási Információs Rendszer kialakítását, amely az interneten elérhető, letölthető, kitölthető és elküldhető kérdőívek elkészítését és megjelenítését teszi majd lehetővé.

A halfeldolgozás terén 2014-ben a legjelentősebb 23 feldolgozó üzem termelését mértük fel a 2013. évre vonatkozóan személyes felkereséssel. A mélyinterjúk során begyűjtött információkat feldolgoztuk, majd egy elemző anyagot állítottunk össze, amely az alábbi fő kérdésköröket is tárgyalja:

- hazai termelésű édesvízi halfeldolgozás mennyisége és értéke
- az EU-tagállamokból behozott édesvízi hal feldolgozási mennyisége
- más országokból behozott édesvízi hal feldolgozási mennyisége
- a tengerihal-feldolgozás összetétele
- a különböző feldolgozottsági fokú termékek mennyisége és értéke
- a hazai értékes halfajok aránya a teljes termeléshez képest.

Az adatgyűjtés általános leírása 2014-ig

Az adatszolgáltatók körét a halastóval és intenzív haltermelő üzemmel rendelkező társas formában működő gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok alkotják.

Az adatgyűjtés/adatvétele évente történik, módja önkitöltős – a kérdőíveket a válaszadók részére elküldik, majd az adott gazdasági egységen belüli felelős személy kitölti és postai úton vagy faxon visszaküldi a telephely szerint illetékes járási hivatal földművelésügyi igazgatóságára, ahonnan továbbítják a NAIK AKI-nak.

Az adatszolgáltatási készség növelését segítő eszközként szolgálnak az internetről letölthető kérdőívek, az eredmények megküldése az adatszolgáltatóknak és a személyes kapcsolattartás is.

A kérdőívek érkezését, a teljesség ellenőrzését és a rögzítést a NAIK AKI Statisztikai Osztálya, azon belül az adatgyűjtésért felelős személy végzi.

Az adatelőkészítés keretén belül sor kerül a beérkezett kérdőívek teljességének az ellenőrzésére, illetve a kérdőívek teljes kitöltöttségének a vizsgálatára. A hiányosan kitöltött kérdőívek adatainak pótlása az adatszolgáltató telefonos felkeresésével történik. Ha a telefonos megkeresés sikertelen, akkor a hiányzó adatok pótlása imputációval történik.

A kérdőívek rögzítése közben folytatódik az ellenőrzés és a hibajavítás folyamata. A hibajavítások kiterjednek a táblán belüli számszaki összefüggésekre. A megfelelő lefedettség érdekében a szakstatisztikáért felelős személy konzultációt végez a szakértőkkel, halgazdálkodási felügyelőkkel.

13.1.2 Elszámolható költségkategóriák a teljes időszakra nézve:

- Beruházási költségek
- Fejlesztési költségek
- Humán erőforrás költségei
- Informatikai fejlesztések
- Mobilizációs költségek

A NAIK AKI által végzett adatgyűjtés általános leírása

Az adatgyűjtés az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban (OSAP) kötelezően elrendelt. Ez feljogosít az adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére.

A „Lehalászás” adatgyűjtési módszer (regisztrációs szám: 1249) 2014 során integrálódott az agrárstatisztikai információs rendszerbe (ASIR). Ennek a statisztikai ágban a célja a magyar nemzeti halállomány és halászati tevékenység átfogó áttekintése. Az adatokat 460 adatszolgáltatótól gyűjtik össze, amelyek mindegyike halastóval vagy intenzív haltermelő üzemmel rendelkező halászati társaság vagy magán halgazdaság. Az adatgyűjtés évente egy alkalommal történik. Az adatok benyújtásának határideje a tárgyévet követő január 20. (2016-tól a benyújtási határidő a tárgyévet követő március 31.).

Az adatszolgáltatók közé tartozik valamennyi halastóval vagy intenzív haltermelő üzemmel rendelkező halászati társaság vagy magán halgazdaság, vagyis olyan szervezet, amely a földhivatali nyilvántartás szerint „halastó” művelési ágban működik.

A fent említett Halgazdálkodási Információs Rendszer biztosítja az adatszolgáltatók azonosításának lehetőségét (azonosítási szám, hivatkozási szám, cím, kapcsolattartók alapján). Az elektronikus adatszolgáltatás csak a regisztrált és visszaigazolt adatszolgáltatók és a helyszíni adatgyűjtők részére hozzáférhető.

Az adatgyűjtés során a korábbi referencia-időszak eredményeihez képest rendszeresen ellenőrzik a kérdőíveket visszajuttató adatszolgáltatók százalékos arányát és a teljes lefedettséget.

A NAIK AKI közvetlen kapcsolattartója révén tájékoztatja az adatszolgáltatókat jelentési kötelezettségükről.

A beérkező kérdőívek teljeskörűségét és szükség esetén az adatrögzítést a NAIK AKI statisztikai osztályán az adatgyűjtésért felelős személy ellenőrzi. A mezőgazdasági kutatócsoport vezetője ezt a munkát technikailag koordinálja.

A kérdőívek rögzítése során a hibák ellenőrzése és javítása folyamatos. A korrekciós eljárások a táblázatban foglalt számszaki tartalomra terjednek ki.

A helyes adatlefedettség érdekében az ágazati statisztikáért felelős személy egyeztet a szakértőkkel és a halgazdálkodási felügyelőkkel. Az adatokat 2014 óta elektronikus úton gyűjtik, következésképpen az adatgyűjtési folyamatok automatizáltan működnek: a kitöltött kérdőívek adatai automatikusan kerülnek be az adatbázisba. A beérkező kérdőívek ellenőrzése és a figyelmeztető e-mailek kiküldése teljes körűen automatizált.

Az elektronikus kérdőív hat modulból áll. Az adatszolgáltatók saját azonosítóval és jelszóval rendelkeznek, ezáltal az adatok a webes felületen biztonságosan rögzíthetők. Az adatszolgáltatók mintegy kétharmada a weben keresztül végzi az adatrögzítést, a többiek postán vagy fax útján teljesítik ezt a feladatot. Az adatszolgáltatók között több kisebb magán-halfeldolgozó is szerepel, akik nem rendelkeznek megfelelő informatikai felkészültséggel és eszközökkel. Ezért az utóbbi lehetőségeket azok számára biztosítják, akik számára nehéz a webes felület használata.

13.2 Az adattárolási módszerek, az adatkezelés és az adatfelhasználás ismertetése

Az adatok felkerülnek a már említett ASIR rendszerbe, ahol ellenőrzés céljából matematikai képleteket építenek be az egyes cellákhoz kapcsolódóan a logikailag helytelen, vagy nem létező adatok kiszűrése érdekében. Hiba esetén a rendszer jelez, így már az adatrögzítés közben javításra kerülhet a hiba. A hibás adat javítása vagy a hiányzó adat pótlása az ASIR rendszer imputálás funkciójával (adathiányokat pótló funkció) végezhető, mely külön eljárásrend szerint történik.

Ellenőrzéshez és hibajavításhoz elengedhetetlen, hogy az adatgyűjtés felelőse az adott szakterületet jól ismerje. Folyamatosan nyomon kell követnie, hogy az adott területen milyen adatszolgáltatók tevékenykednek, és milyen sajátosságok jellemzőek rájuk. Ezek alapján tudja megítélni, hogy mely adatok tekinthetők hibásnak vagy elfogadhatónak, illetve milyen módon javíthatóak az adatok.

A rögzített adatlapok ellenőrzése során ellenőrizendő az adott adatszolgáltató előző periódusban adott jelentése is. Meg kell határozni, hogy az adott cellában előzőleg jelentett értékhez képest mekkora százalékos eltérést engedünk meg. Miután minden hibásnak talált vagy hiányzó adatot javítottunk, imputáltunk, vagy elfogadtunk, az adatlap jóváhagyásra kerül.

Ha az adatszolgáltató valamilyen új információ birtokában utólag javítja az adatlapját, tehát újraküldi, akkor azt újra ellenőrizni kell, és csak a jóváhagyást követően írja felül a rendszer az adatbázisban szereplő korábbi jelentést.

Az adatok felhasználói körébe tartoznak a kormányzati szervek, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, egyedi adatkérők, kutatók és a média szereplői. Az adatok felhasználói közé tartoznak még az EU intézményei (Eurostat, Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság), illetve más nemzetközi szervezetek (OECD, FAO), amelyek adatigényei teljes mértékben teljesíthetők.

Az adatállományok elemzéseket és kutatási eredményeket, valamint nyers statisztikai adatokat tartalmaznak. Ezeket folyamatosan javítják mind tartalmilag, mind formailag. Így a végfelhasználók első osztályú és elégséges információkhoz juthatnak.

A szakmai követelményeket az EUROSTAT, a FAO illetve az EU adatbázis-fejlesztési igényei szerint határozzák meg. Ezek az adatbázisok részben kötelező jelleggel kerülnek kialakításra az uniós rendeletek alapján, részben az állami és a szakmai kutatási igények kielégítését szolgálják. Az egyedi ISAS/Piaci Árinformációs Rendszer (ISAS/MPIS infrastruktúra) és a webalapú keretrendszer 2014. január 1-jén kezdte meg működését. Ezzel egyedi webalapú statisztikai információs rendszer váltotta fel a korábbi papíralapú rendszert.

Az új rendszer lehetővé teszi, hogy az ágazati szereplők széles körben hozzáférjenek a mezőgazdaság irányításával és a mezőgazdasági kutatási munkával kapcsolatos információkhoz, valamint döntéstámogató mechanizmust biztosít a felhasználó csoportok (termelők, feldolgozók, szakmai szervezetek, irányító testületek) részére. A fejlesztéseknek köszönhetően csökkennek az adatszolgáltatók terhei, miközben javul és felgyorsul a rendszerek közötti adatáramlás. Ezen kívül további információk csatolhatók az adatszolgáltatók, a szakmai szervezetek és az állampolgárok részére. A fejlesztés javítja a mezőgazdasági termelők információ-ellátottságát, és fokozza a jelenlegi állami információs rendszerek és adatbázisok hasznosíthatóságát, ezáltal javítja a hazai mezőgazdasági termelők körében az információk hasznosulását. Az új rendszer alkalmas az EUROSTAT által lefektetett minőségi kritériumok teljes körű teljesítésére.

Jogszábai háttér

A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény meghatározza az adatszolgáltatók adatainak bizalmas kezelését.

Titoktartási nyilatkozat

Az adatgyűjtésért felelős személyek titoktartási nyilatkozatot írnak alá.

Hozzáférés a mikroadatokhoz

A mikroadatokhoz, szigorúan kutatási és statisztikai célból, kizárólag a NAIK AKI kijelölt és meghatalmazott dolgozói férhetnek hozzá.

Adatbiztonság

Az adatszolgáltatók adatainak biztonságát többszintű informatikai biztonsági rendszer biztosítja.

Műszaki szint:

A belépés a szerverterembe ellenőrzött módon történik. A napi 24 órán keresztül történő portaszolgálat csak az engedéllyel rendelkező személyek számára biztosít hozzáférést. A szerverek légkondicionált termekben működnek, és szünetmentes áramforrással vannak ellátva.

Alkalmazási szint:

Minden egyes adatbevitel vagy egyéb tevékenység észlelésekor a rendszer nyilvántartott rekordokat készít. Az adatfelhasználó és az adatszolgáltató közötti teljes kommunikációs folyamat hitelesített és titkosított információs csatornán keresztül zajlik. A titkosításhoz használt tanúsítás minősítése „B” osztályú.

A protokollbiztonságot EAL 3 besorolású alkalmazási szintű tűzfal (7. szint) garantálja. A back-end és a front-end rendszerek közötti kommunikáció a tűzfal által ellenőrzött módon történik. A rendszer-hitelesítést szükség esetén kettős faktorról lehet elvégezni.

3-nál kevesebb adatszolgáltató esetében az adatokat nem teszik közzé annak érdekében, hogy megakadályozzák a logikai következtetéssel történő azonosítást.

E rendszer alkalmazásának célja a jó minőségű és hatékonyabb adatgyűjtés biztosítása. Az adatok rendszer-integrációja ennek megfelelően szakmai adatgyűjtés és adatkezelés fejlődését eredményezi.

Az adatgyűjtési célú kutatásban való részvétellel kapcsolatos megállapodások és szakértői értekezletek is megvalósíthatók.

A NAIK AKI minden halászati értekezleten képviselteti magát. A NAIK AKI kapcsolatban áll a haltermelőkkel, a képviselőtestületekkel, a kutatóközpontokkal, egyetemekkel, más partnerintézményekkel és állami hivatalokkal, továbbá részt vesz valamennyi koordinációs csoportban.

13.3 Annak ismertetése, hogy az adatgyűjtés terén miként teljesíthető a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és adminisztratív irányítás

Az adatgyűjtésért és a nemzetközi szervezetek részére történő adatszolgáltatásért 2014 nyaráig az FM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály, HAHOPIHO volt felelős, 2014 nyarától 2018 tavaszáig az FM HHgF AfO és az ME felügyelete alatt működő AVPHÁT Irányító Hatósági Főosztály (IHF) Halászati Alapok Osztály (HAO) vette át ezt a szerepet.

A kormányzati átalakulások következtében az adatgyűjtésért és a nemzetközi szervezetek részére történő adatszolgáltatásért jelenleg az AM HgF AfO és az AM VPHÁT IHF HAO felelős.

A HAHOPIHO 2014 nyaráig az Irányító Hatóság és az Igazoló Hatóság közötti folyamatos kommunikációt biztosította.

Az Éves Végrehajtási Jelentésben az adatgyűjtéssel kapcsolatos információkkal összefüggő egyeztetések leírását szintén a HAHOPIHO végezte.

Az adatgyűjtéssel kapcsolatos regionális koordinációs csoportokban való részvétellel egybefüggő megállapodások folyamatosan készülnek el a kutatói és szakértői üléseken való részvétellel, konszenzusi javaslattal.

Az adatgyűjtéshez kapcsolódó emberi és műszaki erőforrások, beleértve a főbb felszereléseket: a NAIK AKI ASIR rendszerében, webes felületen, ORACLE adatbázisban történik az adatrögzítés. Az adatbázishoz való hozzáférést szervergép biztosítja. A rendszert 2-3 fő informatikai és szakmai koordinátor felügyeli. A NAIK AKI-nál 3 kutató munkatárs erősíti a halászati szektor jelenlétét.

A halfeldolgozás területén szükség van a társadalmi és gazdasági adatgyűjtés fenntartására és az adatgyűjtés kiterjesztésére. Ezen kívül egy elkülönült (nem integrált) Halgazdálkodási Információs Rendszer, valamint egy próbarendszer létrehozása is szerepel a tervek között annak érdekében, hogy biztosítsák a költség- és nyereségességi adatok gyűjtését.

A nemzeti kapcsolattartó a NAIK AKI megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértője, akit az Irányító Hatóság jelöli ki.

14. PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

14.1 A pénzügyi eszközök tervezett felhasználásának ismertetése

A korábbi tapasztalatok alapján Magyarország nem tartja ésszerűnek a pénzügyi eszközök felhasználását. A MAHOP más tagállamok halászati operatív programjaihoz képest viszonylag kis léptékű. Nincs olyan számottevő igény, amely szükségessé tenné a pénzügyi eszközök felhasználását. A fentiek alapján Magyarország úgy döntött, hogy a 2014-2020-as programozási időszakban nem veszi igénybe a pénzügyi eszközöket.

14.2 A pénzügyi eszközök segítségével végrehajtani tervezett ETHA-intézkedések kiválasztása

Nem releváns Magyarország számára.

14.3 A pénzügyi eszközök keretében felhasználni kívánt indikatív összegek

0,00 EUR

Mellékletek:

1. Konzultációba bevont partnerek
2. Beavatkozási logika
3. Vizesélőhely és vízimadár-élőhelyvédelmi célprogram
4. Tervezett intézkedések az általános ex-ante feltételrendszer megvalósítására vonatkozóan
5. Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv
6. Előzetes értékelés
7. Stratégiai Környezeti Vizsgálat
8. IH nyilatkozat a Stratégiai Környezeti Vizsgálathoz
9. Az irányítási és kontroll rendszer leírása
10. Értékelési terv